

195
205
218
229
244
251
256
267
271
273
276
281
289
300
304
311
313
314
314
316
319
323
326
332
335
340
345
350
355
360
365
370
375
380
385
390
395
400
405
410
415
420
425
430
435
440
445
450
455
460
465
470
475
480
485
490
495
500
505
510
515
520
525
530
535
540
545
550
555
560
565
570
575
580
585
590
595
600
605
610
615
620
625
630
635
640
645
650
655
660
665
670
675
680
685
690
695
700
705
710
715
720
725
730
735
740
745
750
755
760
765
770
775
780
785
790
795
800
805
810
815
820
825
830
835
840
845
850
855
860
865
870
875
880
885
890
895
900
905
910
915
920
925
930
935
940
945
950
955
960
965
970
975
980
985
990
995

COMMENTARII
DE REBUS
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

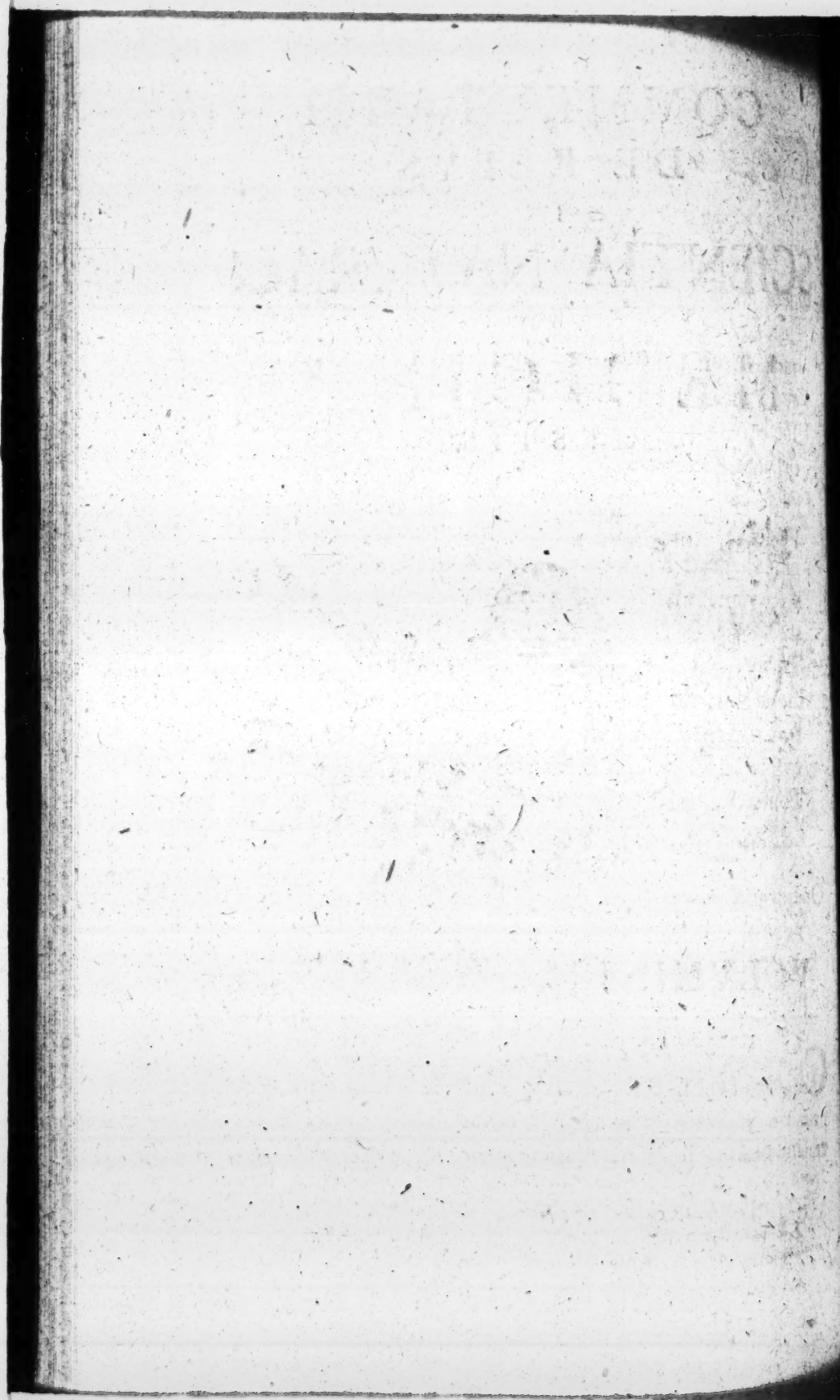
VOLVMINIS XXX. PARS III.

LIPSIAE, MDCCLXXXVIII.

APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH.

Venduntur etiam

Londini apud Pr. Elmsly, Edinburgi apud Elph. Balfour, Lugd. Bat. ap.
Frates Luchtmann, Parisiis apud Barroï senior. Veneriis apud Io. Bapt.
Pasquali, Milano apud Iof. Galeazzi, Augustae Taurinor. apud
Laurent. Giraud, Florentiae apud Iof. Molini, Holmiae
apud M. Swederum.

I.

Opere anatomiche, e cerusiche di AMBROGIO BERTRANDI, Professore di chirurgia pratica nella R. vniuersità di Torino, membro della reale academia di chirurgia di Parigi, della società reale di Torino, e primo chirurgo della S. R. M. del fu re CARLO EMANVELE, pubblicate, e accresciute di note, e di supplementi, dai chirurghi GIO. ANTONIO PENCHIENATI e GIOANNI BRVGNONE Professori nella regia vniuersità, e membri della reale accademia delle scienze di Torino, Tomo I. Torino 1786. presso i fratelli Reyccends et Lipsia presso Gleditsch P. I. 204. pagg. P. II. 196 pagg. Tomo II. 365 pagg. Tomo III. 1787. 384 pagg. Tomo IV. 311. pagg. Tomo V. 368 pagg.

hoc est:

Opera anatomica et chirurgica AMBROSII BERTRANDI notis et supplementis aucta ab I. A. PENCHIENATI chirurgo, et Ioh. BRVGNONE, professore, Taurinensibus, etc.

CL. BERTRANDI, multis scriptis chirurgicis ac anatomicis eleganter ac docte elaboratis, praepriis vero tractatu *de operationibus chirurgicis*, *) tantam sibi inter populares aequae ac externos peperit

B b 2

rit

*) Trattato delle operazioni di chirurgia, quem duobus tomis Cl. GABER Nizza a. 1763. octonis cum figuris edidit. Gallice versus prodit cura SOLIER DE LA ROMILLAIS Parisiis 1769. octonis.

rit laudem, vt propemodum omnes magno desiderio tenerentur, reliquorum quoque huius viri scriptorum post fata ipsius in scriniis delitescendum edendorum. Huic desiderio satisfacere studuerunt Cl. PENCHIENATI, familiaritate cum Nostro coniunctissimus, et Cl. BRVGNONE, atque opera ipsius suis lucubrationibus doctissimis, quia BERTRANDVS manus suas poliendis iis praeuentus morte adiuuere non potuerat, prodire iusserunt, sibi quoque doctissimos viros mirum deuinxerunt in modum, amico vero suo communimonumentum aere perennius exstruendum curarunt. Historiae quoque litterariae fautoribus sese commendatissimos esse voluerunt, praemittendo commentationem historico-criticam *de vita studiis, atque operibus* Cl. BERTRANDI, quae eo gratior nobis fuit, quo magis intelleximus atque re ipsa vidimus Cll. Editores officio biographorum rite fuisse defunctos. Possemus plurima de eius vita commemorare, nisi nobis otium fecissent praeter Editores Cll. viri ELOY *) CARRERE **) et ADELUNG, ***) quippe qui in quamplurimis cum nostro biographo accurate consentiunt; itaque tantummodo haec addere placet Nostrum ex assidua veterum medicorum praeprimis CELSI lectione, eorumque comparatione felicissima cum GVILLEMEAV, T.

- T. I.
p. II. VENINO, CLERICO, MANGETO, ROONHUYSENIO, PLATNERO, aliisque sibi tam egregiam artis chirurgicae, vt et propriis obseruationibus atque operationibus comparasse notitiam, vt iure meritoque chirurgis principibus accenseri mereatur.
- p. 75. Oratio *de studio chirurgiae* lecta in regia Taurinensi vniuersitate d. 5. Nou. 1758. primum occupat locum, ita conscripta, vt et orationis elegantia et
- p. 97.

*) in Diction.

**) in Biblioth.

***) in der Fortsetzung zu IOECHERS Gelehr. Lexico.

et grauitate oblectare et recreare animum, rerum autem copia et vbertate prodesse quam plurimum lectoribus possit. Commendat autem ante omnia anatomiam, sine qua chirurgus nauium gubernato-
 ri esset comparandus acu magnetica reliquoque apparatu nauali destituto; physiologiam, vt sciat, quo modo ex legibus naturae omnia in corpore humanop.
 104. fiant, vtque ordinem naturae seruare, et peruersum et mutatum restituere discat, omnemque adeo theoreticam medicinam, quorsum pertinet diaetetica, p. 112. semiologia etc. ac practicam. Atque in partes do-
 121. classimorum viro-
 rum STAHLII, KALTSCHMIDII, qui iam ante eum AC VOGELII, MEDERERI, VOITI, aliorumque, qui post eum medicinae et chirurgiae perpetuum nexum ac necessitatem propriis proposuerunt libellis, transit; atque propter hunc consensum vera esse omnia, quae protulerit, docet. Hisce tamen ex nostra sententia debuisset Cl. A. adicere doctrinas, quae chirurgi scientiam ornant ac augent, scilicet mathesin, et inprimis mechanicen ac dynamicen, vt quantitates et vires corporis perspectas habeat, atque eas pro consilio excitare aut imminuere tentet, porro aerometriam, vt aeris in corpus humanum agentis effectus in chirurgia facienda respiciat; tandemque artis pictoriae principia, vt tanquam artifex, instrumenta vsui sui adaptata, delineare et figuris circumscribere valeat lineari-
 bus, quo illa rite possint fabricari.

Excipit hanc commentationem *hepatis descriptio* p. 133. latinis exarata litteris, in qua finitione praemissa, formam, figuram, situm et colorem huius visceris declarante, multiformem seu simam iecoris faciem, ac lobi dextri, sinistrique formam considerauit, ac recte monuit, RVFFIEPHESII haruspicumque comparisonem quatuor hepatis extantiarum, cum gladio aut cultro, auriga, foco mensa vel vngui, iure

- meritoque ad meras nugas, fabulasque aniles esse referendam. Docet lobum dextrum hepatis in dimidia sinistraque parte fossa diuidi transuersali, in quam ex sinistro latere fouea transit, ab umbilicali vena impressa, in qua ductus venosus in foetu iacet. Recte autem monet dici sinus ibi cum maxima transuersa fouea, recte *portas* a veteribus, cum optime hoc nomen ipsis conueniat, quippe cum et Geographi vias angustas, quas circumstant alti colles, portas salutare soleant, vt sunt Portae Caspiae.
- p. 138. Syriae, Ciliciae, Caucasiae etc. RIOLANO vero suffragatur jecoris figuram variare vt plurimum. Accuratissimam tamen huius visceris dedisse descriptionem Cl. BIANCHI auctoritate Cl. ALBERTI NICOLAI *) confirmat, eamque CHESLEDENII delineationi admodum praeferendam esse censet. Directionem venarum accurate suppeditat, atque venam
- p. 140. umbilicalem et canalem venosum. Nullam tamen ad ostium venae umbilicalis, vbi committitur cum
- p. 150 sinu venae portarum et ad initium finemque ductus venosi, valvulam inuenit adiectam, quam alii vidisse perhibent, sed vix leuis illa ruga, quae ibi in conspectum venit hoc nomine potest insigniri, quam quidem et nos saepius vidimus, nullam autem valvulam detegere nobis licuit. Neque omittit biliosos ramos ac ductum hepaticum, quibus subiungit ductum cysticum, atque descriptis membranis ac tunicis vesiculam cingentibus felleam, specialem vesiculae annulum membraneum, a GLISSONIO pro musculo habitu propius considerat, atque negat eum musculosum esse, praeprimis eum in pliam planam et tenuissimam in exsiccatis exeat vesiculis, sine vllis paene conspicuis musculosis fibris, quid quod ille annulus ita humilis persaepe est, vt paene nullus videatur, aut vix ruga fursum versa.

Subii-

*) Diatribe mechan. anat. de directione vasorum p. 92.

Subiicit his valuulas in hepatico ductu, in choledo- p. 156.
cho et cystico conspicuas, a contracta corrugataque
interiore tunica orientes. Tandem praesentiam
canaliculorum admodum tenuium ab ipso ductu
hepatico per hepatis substantiam ad vesiculam fel-
leam properantium in eamque se aperientium duce
Cl. BIANCHI demonstrat, ad ipsam *αὐτοψίαν* pro-
uocat, et aduersus Cl. LIEVTAUD eosdem defen-
dit. Pergit ad arteriarum enumerationem ac ner- p. 164.
uorum, et ad hepatis portas glandulas ouatas descri- p. 171.
bit, quippe quae ibi assident, colore rubro, subob-
scuro, aut etiam liuido, tum ob perfusam bilem ali-
quando paene luteo. Glandulae siquidem illae quo-
ad magnitudinem variae, ad fabae crassitiem ali-
quando sine morbo accedunt, imo etiam illam supe-
rant, numero autem sunt vario et inconstanti, textura
peculiari, et aliarum conglobatarum glandularum
non omnino simili, hancque ob causam *lanuginosas*
aut *muscosas* eas appellare placuit auctori, quia ab-
scissae aut parumper aqua solutae eiusmodi prae se
ferant speciem. Non raro eae absunt, hinc penes
multos scriptores de iis altum silentium. Rite his p. 172.
propositis accedit ad vasa lymphatica per vtramque
jecoris faciem sub eius tunica reptantia, quae in lo-
borum fissuris et quibuscunque exterioribus caueis
perreptantia ipse vidit. Lymphaticorum autem cum
sanguineis a nonnullis celebratas anastomoses No-
ster non vidit, vidit quidem vasorum aliqua a proxi-
mioribus abdominis partibus accedere, alia ab inti-
ma visceris substantia assurgere, sed quo principio
non definire sustinet; et VIEVSSENII opinio, quod
nimirum ea vasa ab extremis arteriae hepaticae ra-
dicibus exsurgant, aliorum vero quod ab acinis je-
coris glandulosis proueniant, nondum firmo stat ta-
lo. Ex commemoratis igitur neruorumque imple- p. 173.
xu iecur compositum in membranacea capsula con-
tinetur

- tinetur, cuius longius protensae partes ligamenta
- p. 178. vulgo vocantur. Qua capsula descripta declarat venam portarum et arteriam hepaticam in paene infinitos, et sensim maxime minimos elongari ramusculos, atque sanguinem in hepar infundere, et infusum primum in hepar sanguinem ab egredientibus venis hepaticis ad caavam venam hinc traduci. Attamen maiorem portionem in efficienda hepatis massa venae portarum esse quam venae cauae, illiusque maiores ramos quam citissime in longe minores redigi, experimentis institutis edoctus est.
- p. 180 Circa finem autem MALPIGHII sententiam de ramusculis venae portarum hepaticae in quamdam substantiam productis, quae ab ipso glandulosa vocatur, examinat, eamque pro peculiari artificio naturae in construenda hepatis interna fabrica habet. Neque a partibus stat RUYSCHII existimantis, totum viscus nullis glandulis, sed simplicibus eiusdem vasorum continuationibus, quorum supellex amplissima est, confici, ductusque hepaticos sine intermedio folliculo ab extremis venae portarum hepaticae ramusculis oriri, et contendentes spectabiles, si quippiam videant, visceris acinos, glomeramina, seu potius distinctos cumulos vasculorum nulla peculiari membrana obsectorum esse. Magis adstriplatur Cl. BIANCHI, statuenti quidpiam a vasculosa et glandulosa substantia diuersum in visceribus existere.
- p. 188. Sequitur hanc commentatio aequè latina de hepatis abscessibus, qui vulneribus capitis superueniunt. Interdum abscessus hepatis ex inflatis capiti vulneribus originem trahere, iam veteres observarunt, tantummodo de causa illorum disceptatum est. Quidam nervorum sympathicas affectiones causam esse arbitrati sunt, quod tamen aduersum anatomiae est, ratio siquidem non patet, cur non

et alia
afficiant
nei in
tastalis
peturum
conco
tiata sa
dum
Noste
aeger
mit,
ore,
gula
doq
tus
que
cho
in
eff
ria
ac
q
b
e
f

et alia viscera ad quae iidem tendunt nervi, eodem afficiantur modo. Nonnulli vero refluenti materiei ipsorum causam tribuunt, at quamquam metastasis doctrina sit admittenda, tamen non id perpetuum est, ut hepatis abscessum promouere aut concomitari videatur semper. Ab ipsa potius vitata sanguinis periodo huiusmodi affectum repetendum esse observationibus quibusdam edoctus est Noster. Saepiuscule enim vidit abscessum oriri, si aeger ab accepto vulnere capitis bilem viridem euomit, delirio corripitur, conuellitur, sanguinem ab ore, oculis, vel naribus emittit, si genae tument, iugula palpitant, hypochondria conuelluntur; quandoque etiam idem affectus producit, si vulneratus comatosus decumbit, stupidus, vaniloquus, atque tunc iugula potius tument et liuent, et hypochondria intenta dolent. Subsumere igitur licet in eiusmodi aegris sanguinis motum per cerebrum esse vitatum, cui perturbato motui ascensus artiarum cerebri, earum tenuitas, visceris mollities ac structura, sinus arteriis ac venis intercepti, atque horum ad iugularium venarum alueos decliue, breue et facile iter; igitur irruenti sanguini amplam et expeditam viam aperiunt, vel massam maiorem facile admittunt; hinc sanguis vel nimium praeceps, vel nimia massa grauis per venam cauam descendente propulsus, ascendenti facile vim faciet, quoniam nulla est ad harum venarum confluxum striga cartilaginosa HIGHMORI, nullus VIEVSSENII isthmus, nullum LOWERI tuberculum, et ne quidem ipsarum venarum minimus angulus; quae machinamenta etsi essent, nec quidquam agere possent, ne ad auriculam dextram vim pateretur a caua inferiore affluens sanguis. Iam vero liquidorum homogeneorum pressiones ita se habent, quomodo altitudines et bases, basis autem et altitudo cauae

adscendentis longe maiores sunt; descendens vero excessus seu maior vis tanta erit numquam, ut infringat, et superet ascendentem, alias enim letalis syncope contingeret; aliqua tamen esse debet; at si quidem pressiones per annulos et segmenta in liquidis vndatim agant, pressio autem sit in ratione reciproca distantiae et resistentiae, ubi ideo minor erit distantia et resistentia, ibi praecipue vis suae excessum exeret. Igitur si quis perpenderit cauae ascendentis ramos hepaticos duarum venarum confluxui propinquiores esse, in amplo reconditos inerti viscere, et gregatim in cauam venam ascendentem confluentes, facile intelliget atque perspiciet, ibi descendentem sanguinem eo pacto vitiatum primo agere, ascendentis motum remorari et impedire, atque ideo stasim promouere, ex qua inflammatio fiat, in gangraenam aut abscessum terminatur. Tales abscessus interdum ibi fiunt, ubi ne vlla quidem est suspicio, et ubi tantummodo in regione hepatica obtusus sentitur dolor, qui deinde intenditur aut grauior fit, interdum aegri restituti videntur, vulnere bene conglutinato, functionibus tamen animalibus non rite succedentibus, qui tamen postea ictero, respiratione difficili, deiectionibus purulentis, corripuntur, emaciuntur, iugulantur. Vberius haec

- p. 191. patica obtusus sentitur dolor, qui deinde intenditur aut grauior fit, interdum aegri restituti videntur, vulnere bene conglutinato, functionibus tamen animalibus non rite succedentibus, qui tamen postea ictero, respiratione difficili, deiectionibus purulentis, corripuntur, emaciuntur, iugulantur. Vberius haec
- p. 193. exemplis declarantur. Obiter quoque monet venae sectionem in pede a quibusdam institutam et repetitam plus nocere quam prodesse, cum illa resistentiam in vena caua ascendente ita imminuat, ut velocitates et decessus in superiori augmentum capiant, vnde tales aegros ictericos fieri vidit. Tandem declarat luteam depluentem materiam hepatis abscessum perpetuo non indicare, et si alba fluat hepatis affectum esse suspicandum esse, huiusque rei causa ad auctoritatem HIPPOCRATIS *) prouocat.

Inte-

*) aph. 45. VII.

Interim tamen, quamquam bene suo officio functus fuisse videatur in explicandis illis abscessibus, grauíssimos aduersarios nactus est, scilicet Cl. POUTEAU, chirurgum Lugdunensem atque DAVIDEM, quippe qui sententiam de neruorum affectionibus tanquam causam abscessuum hepatis amplexi sunt. His viris ceteroquin doctíssimis modestam apologiam opposuit, suamque sententiam ulterius confirmare studuit.

Tomi primi pars altera tractat *de tumoribus* ca-P. II. *lisis* *), cui praefixa dissertatio praeliminaris Cl. Editoris, in qua breuiter de ordine in hoc tractatu seruato disserit, animaduersiones quasdam addit de operatione trepani in sterno, atque signa allegat abscessus mediastini, in qua nisi omnia nos fallunt ob congestionem et accurationem laudandus est.

Iam redeat oratio ad tractatum ipsum, in quo p. I. primo in vniuersum *in naturam tumorum, genesis, signa communia, differentias, principium augmentum, statum, declinationem* inquit, *prognoses* addit, atque monet, *quomodo* pro circumstantiarum varietate aliisque symptomatibus *in aperiendis, exstirpandis aut curandis tumoribus fit versandum.*

Praemissa hac expositione accedit ad tumores p. 17. sigillatim, quorum *classis prima* continet *tumores humores*, quos vel celeriter et cum impetu, vel lente oriri et exurgere videmus, quique propter affluxum inflammantur, vel ob congestiones frigescent; hinc duplex diuisio in inflammatorios et frigidos. Ideoque *seccióne prima* tractat *de tumoribus inflammatoriis*

*) Hoc ipso anno Lipsiae prodiit translatio Teutonica huius libri, sub titulo: AMBROS. BERTRANDI *Abhandlung von den Geschwulsten aus dem Italiänischen übersetzt und mit Anmerkungen versehen von* CARL. HEIN. SPOHR bey I. F. Iunius 1788. laudari ac de meliori commendari debet haec versio.

- matoris in uniuersum, quos ordine iusto explicat, atque ad ordinem primum sese accingit, comprehendentem tumores phlegmonosos, sub quibus comprehendit erysipelatosos, oedematosos ac scirrhosos, ac qua ratione et interne ac externe illis sit succurrendum perspicue docet. Deinde agit de bubonibus, benignis, malignis, pestilentialibus, veneris, strumosis, criticis, suffocatiuis, et quibus remedijs caueri ac impediri possit, quominus retrocedant.*
- p. 29.
- p. 51.
- p. 56.
- p. 64.
- p. 72.
- p. 76.
- Pergit ad inflammationem tonsillarum ac vuulae, et descriptionem vberiore anginae pestilentialis, quae anno 1610. in Hispania primordia cepit et in Italiam transmigrata est, atque per viginti annos ibi ingentes strages edidit. Illud malum Hispani appellant garrobillo. Breuem hic noui huius tunc temporis morbi concinnauit historiam atque scriptores illum morbum illustrantes laudauit, inter quos ROTHERGILLVS quoque est, qui Londini idem malum cum ferocia saeuens obseruauit atque accuratius descripsit. *) Inflammationes mammarum proximum occupant locum, quae vario modo considerari debent, illae enim tantum telam cellulosam extendunt, aut glandulas, aut has partes simul inflammant, aut in suppurationem vergunt, quae lento si procedit gradu abscessum format, quo una et altera glandula suppurare solet. His affectuum varietatibus variae quoque adaptandae sunt curae.*
- Seorsim dein tubercula inflammatoria considerat, quorsum pertinet phyma, phygetlon siue panus et terebinthus ac furunculus. Panaritii siue paronychia quatuor his subiicit species, si videlicet tumor tunicam adiposam sub cute occupauit, si humor sub vngue est, si humor sub perioestio latet, et*

tandem

*) Description du mal de gorge, accompagné d'ulceres, qui a paru à Londres, traduit de l'Anglois par Ms. de la CHAPELLE, Par. 1749. 12.

tandem si in vagina tendines musculorum digitos
momentum comprehendente, deprehenditur.

Ordo alter tumorum inflammatoriorum com- p. 87.
plectitur tumores erysipelatosos, quos tamen melius
spurias inflammationes nominare posses. Hos quo- p. 89.
que *κατὰ μίσημον* pertractat, ita vt de erysipelate
benigna aeque ac maligna, de phlegmonosa et oe-
dematosa et scirrosa potiora proponat. Carbuncu- p. 99.
los simul benignos, malignos et pestilenciales sub
examen vocat.

Ordo tertius continet quasdam observationes ad p. 106.
abscessus internos spectantes, quoad illi auxiliis chi-
rurgicis tolli possunt. Signa vero ante omnia suppe-
ditat abscessuum formatorum a morbo quodam loc-
cali, aut ex metastasi, quibus subnectit casus quos-
dam proprios, in quibus ex fonte chirurgico nulla
possunt peti praesidia. Recenset dein *abscessus for-* p. 109.
mator in cavitate cranii, in cavitate pectoris et in cavi- p. 112.
tate abdominis, et viscerum vasorumque ibi collocato- p. 120.
rum. Neque omittit commemorare *abscessus lacte-* p. 148.
os puerperarum, in earumque naturam inquirere;
laudat inprimis remedium antilacteum, quod Rex
Francogalliae a vidua WEISSII utilitatis publicae
causa emit, et quod huius est tenoris: R. Aristolo-
chiae rotundae, Radicis filicis mar. Calth. vinear.
perficar. fol. hyperici dum floret, vincae peruincae,
betonicae, Verben. ana Manip. i. Fol. et Fl. Ser-
pylli, Primul. veris visci querc. laureolae, polypo-
di quercini, galli lutei flor. tiliae, rad. scrophular.
maj. ana Pug. i. fiat infusio cum dimidia drachma
vsque ad duas salis Anglic. et Fol. Senn. drachma
dimidia. Infundatur duabus partibus feri lactis, ho-
ra interposita assumendis. Dein omnibus hebdo-
madibus capiendum laxans ex Mannae vnciis dua-
bus et dimidia, salis Anglici vncia dimidia, solu. in
aqua Cichor. filu. et Chaeref, q. s. aut simplex haec
formu-

formula adhibenda R. summit. Flor. Samb. galli-
tei, hyperici ana scrup. I. Fol. Senn. Sal. cathart.
drach. dimidia vsque ad 1. coq. in aqua q. s. Detur.

P. 156. *Ordo quartus sistit tractatum de gangraena, si-
ca aequae ac humida, variosque modos in scholis re-*

P. 193. ceptos, quibus suboriri solet, ex ordine commemo-
rat, atque peculiare exemplum de gangraena sicca
ex esu clauorum secalinorum producta subiungit.

T. II. Praeposita est *Tomo secundo dissertatio de hydro-
cele, Latine conscripta, quae utique nostra atten-
tione digna est, quia consilium auctoris eo peri-
nuit, ut SHARPII sententiam, qui hoc argumen-
tum ante nostrum tractauit, nonnulla adiiciendo,*

P. VI. *illustrare atque etiam in quibusdam emendare in-
stituit. Primum igitur obseruauit receptas a veteri-
bus diuisiones non omnibus arridere auctoribus, et
nonnullas a quibusdam praetermitti, quasdam ne-
gari penitus. Antiquiores enim medici existima-
runt aquae effusiones in scroto oedemata referen-
tes fieri inter communia integumenta et muscolum
dartos, dein inter hunc et muscolum cremasterem,
aliasque in tunica ipsa vaginali funiculi spermatici, aut didymi
vel in ipsa didymi substantia. Duae priores species
ita sunt comparatae, ut si alterutram neget, utram-
que certe negaueris. Si enim illa tela quam veluti
dartos muscolum describunt vere est cellulosa ut
est, quomodo aquam in distinctas cauitates coerco-
bit, ut alterutra huiusmodi sequatur hydrocelis spe-
cies? Et quidem quando ob aquam intercutem scro-
tum tumet, ea vsque ad testes vndique suffusa vi-
detur, et testes ita ambiuntur, ut cellulosa tela iti-
dem vndique expansa et oppleta videatur. Contine-
gere quidem potest, ut disruptis cellulis aqua am-
plos sibi paret cuniculos, veram hydrocelis speciem
aemulantes; verum auctor hoc nunquam vidit, nisi
quod*

quod e disrupta vrethra multa vi vrina ipsa im-
 teret, vel eadem aqua inter cutem vitio aliquo infi-
 ceretur. Illa enim facile cellulas tenues erodit,
 vt hinc aqua in conspicuas serpat cavitates, quod
 et in crySTALLINIS bullis penes siphiliticos solet con-
 tingere. Aqua vero in iis seiunctis cellulis, per p. VII.
 altitudinem suam perpendiculararem premens, cuius
 pressio vt ipsae cellulae diuiditur, eas numquam ita
 discindet, nisi commemoratorum alterutrum acce-
 dat vitium. Quando vero id contingit, aqua vt
 plurimum minus limpida est vel cum sanguine mix-
 ta atque accedente vi externa scrotum laedente vera
 haematocele est, quae dum sanguis per medicamen-
 ta excutitur, in veram transit hydrocelem. Ter-
 tiam speciem autem omnino negat, quia fieri ne-
 queat, vt aqua inter cremasterem et funiculum sper-
 maticum pendeat, si huiusmodi musculus fibris, seu
 lacertulis raris, laxis, imo et quandoque expansis
 desuper testem terminatur, nec ipsum in peculiari
 capsula includat? Ea certe per totam scroti cellu-
 losam telam effundetur, vt ab aqua, quae est inter
 cutem, non distinguatur, quod in iis contingit, qui
 aliquo testis morbo laborarunt. Demonstrat con- p. VIII.
 gestam in hydatidibus funiculi spermatici aquam
 cellulas sensim distendere atque efficere, vt vera
 oriatur hydrocele. Talemque nominat ab initio
 cellularem, quia sentitur primum circa funiculum
 spermaticum desuper testem crassitudo quaedam
 levis, mollis, veluti sub tactum euanida, et ab an-
 nulo ad testem elongata, quae sensim crescit, vel
 in plures cellulas longe maiores perpetuo diuisa,
 vel tandem in vnum saccum amplum et crassum
 euasura. Huiusmodi autem aquarum congeries in p. X.
 ipsa funiculi spermatici vaginali tunica fieri posse
 probat ex iis, quae didymum sarcomatosum comi-
 tantur, quos duos morbos FABRICIVS AB AQUA-
 PENDENTE

- PENDENTE hydrofarcocelem appellavit. Pronocet simul ad auctoritatem Cl. MONRO. Haec autem omnia SHARPIUS difficile admittit, imo silentio praeterit, singulas enim hydrocelis species praeter eam, quae fit in tunica vaginali refutare allaborat, ut ad
- p. XIII. hydatidum referat species. In vetustis et amplis herniis ob nimiam defluxarum partium molem et pressionem, in sacco humor quandoque colligitur, atque ita subsidet, ut conspicuam aquarum conglomerationem seu veram hydrocelem faciat. Profitetur quidem se hydrocelem in sacco prolapsi peritonaei nondum vidisse, se tamen vidisse herniam vesicae urinae, cuius transitus per anulum musculorum abdominis ita fuerat coarctatus et obstructus, ut nisi perfracto quodam tartareo caemento tenuem stilum traicere posset. Haec observatio excitare potest observatorum
- p. XIV. diligentiam in eiusmodi herniis inquirendis. Recensuit quoque ex etymologia hydrocelis herniam aquosam mulierum, cuius ASPASIA mentionem fecit apud AETIVM. Illa scilicet hernia aquosa circa alas pudendi constitit, inflationi similis, debili ac molli tumore ad contactum fluctuationis apparentiam quamdam exhibens. Talem vidit in scroto lue venerea laborante, atque iterum in puerpera, quae utrum in iliacam regionem reclinatum gestaverat; atque in hocce casu huiusmodi morbos facile evenire posse ex eo coniicit Noster, quod ligamentum rotundum inclinationi uteri oppositum ita distrahitur, ut cellulosus textus, quo ad pudendum firmatur, solui et penitus dilacerari possit.
- p. XV. Sequitur *curandi ratio*, quae in euacuatione humoris et ablatione sacci posita est: ad haec setaceum, caustica, et ferrum commendantur, quae singula licet non semper aequae praesentent, alterum tamen alteri quandoque non immerito praeferrari potest. In hydrocele autem in tunica vaginali funicali sper-

matici prognata setacea profuisse expertus est, caustica enim erodentia vel exsiccantia facile vasa spermatica erodunt atque occalescunt. Si plurimae sunt cellulae, deductis ad latera integumentis ductu parallelo inciduntur cellulae a parte inferiore ad superiorem. Si glutinoso infarctae sunt humore forcipum cuspide leuiter et minutatim concidendae, si maculis quibusdam lenticularibus vnguiformibus eas obsessas intelligimus, quod interdum fit, illaeque integumentis firmiter adhaerent, vt haud p. XVII facile separari possint et in suppurationem abeant; tunc apertis et per longitudinem quaquaversum cellulis, et euacuato humore, ita vt funiculus vasorum in conspectu sit, cauum implendum est linamenti, quorum superficies versus tegumenta lapide infernali contuso et cum sapone permixto sit oblitata, vt maculae eae erodantur, non enim alio pacto tolli possunt. Aqua vero in vnica et ampla cauitate contenta siue in funiculi, aut in ipsa testis vaginali tunica perpetuam hanc curam requirit, vt causticis aut scalpello tumor per longitudinem aperiat, et sacci suppuratio excitetur. Praestat autem in ampla hydrocele aquam per acum triquetram educere, atque corroborantibus remediis, tum suspensorio scrotum fouere, et sustinere per aliquot dies, si iterum humorum sit copia collecta de nouo scalpello incidere, ita enim multo facilius suppuratio fiet, atque restitutio sequetur. Haec methodus sufficit illi hydroceles speciei sanandae, in qua aqua limpida fluit, neque inueteratus tumor scrotum nimium distendit, neque nimia crassitudo sacci est, quae post peractam acu puncturam corrugationem atque contractionem impediat. Si autem aqua subrubra vel atro rubescens, lurida, graueolens est, periculum in mora est, scrotum scalpello illico incidendum atque testis persaepe excin-

p. XVIII.

p.XXIV. di postulat. Si ex rupta vrethra hydrocele fit, amplae et multiplices in scroto incisurae sunt faciendae, quibus subterfusa vrina quam citissime eliminetur, ne sinus effodiat, neque eam peculiarem gangraenosam mephitim excitet. Lotiones ex infuso antisepticis adhibeantur, cataplasmata ex farinis applicentur, quibus vis septica moderatur, atque quantocyus suppuratio promouetur. Obstaculum si quod est, in vrethra confestim remouendum, fistula RONCALLI aut catheter PETITI in vesicam intromittatur, perpetuo mansurus, donec foramen

p. XXV. vrethrae occludatur. Finit hanc dissertationem curatae illius hydrocelis scroti speciei historia, quae ad gangraenam progredieretur, infuso scilicet et puluere chinae parato, scroto scarificato, puluere in incisiones insperso et pannis cum hoc infuso impraegnatis ac supra positis.

p.XXVII. Ad calcem huius dissertationis adiectus est *discursus praeliminaris de tumoribus reliquis pertrahendis*, scil. de tumoribus sanguineis, lymphaticis, et de ratione, qua in sequenti Tomo concinnando cupiunt versari Editores.

T. II. *Volumen alterum* incipit secundam sectionem tumorum humoralium, complectentem tumores frigidos, quorum characterem et diuisionem primo loco ponit, et dein.

p. 2. *Ordine primo frigidos tumores* sistit, et quidem sanguineos, explicatis omnibus egregie, quae ad eiusmodi tumores sanguineos in vniuersum rite explicandos spectant, agit statim sigillatim de *aneurysmate* vero aequae ac spurio, et quomodo oriantur mechanice rationem reddit.

p. 6. Varias methodos ipse auctor aneurysmatum variis medendi speciebus laudat, quibus recentissimas editores suo tamen iudicio interposito addiderunt.

p. 20. Necessaria cognitu de

p. 22. varicibus eorumque cura profert, et varicocele[m] descri-

describit, addendo simul, qualis diaeta sit adhibenda.
Paulo v. bosius autem versatus est in haemorrhoi- p. 27.
dum explicatione, quae et ita comparata est, vt ni-
hil habeamus quod addamus.

Ordo secundus tumorum frigidorum continet tu- p. 38.
mores lymphaticos, quos in vniuersum considerat,
causamque principem in abundantia, visciditate aut
alia quacumque difficultate eius progressum et di-
tributionem remorante ponit, quae dein quoad
varias affectiones quoque varios producit tumores.
Oedemati autem simplici, phlegmonoso atque ery p. 43.
sipelatoso primum assignauit locum. Pergit ad hy- p. 52.
datides et hydrocephalum, quem quoad externum p. 56.
atque internum statum suae subiecit disquisitioni. Bre-
uem attamen sufficientem his subiungit de hydrora- p. 65.
chitide descriptionem. Hydrocelem vero secundum p. 69.
tres suas species proponit, atque hydropem articu-
lorum paulo acuratus disquirat, et hydroglossum p. 82.
et ranulam breuissime perstringit. Sequuntur tu p. 85.
mores cystici siue folliculati, in quibus peculiaria
de meliceride, steatomate, ateromate, lipomate, tal-
pa, testudine, natta et gangliis profert. In scrofu- p. 104.
lis siue strumis curandis aliquid adiumenti ex vsu
aquae marinae expectandum esse censet, atque suae
sententiae auctoritatem conciliat testimoniis CEL-
SI *), PINII **), SERENI SAMONICI ***), ac RV-
SEI ****), recensetque exemplum puellae Londinen-
sis hac ratione a Cl. SPIELD medico Britanno feliciter
perlanatae †). Haud parum quoque tribuit ipsi

Cc 2

matri-

*) de Med. II. 12.

**) H. N. XXXI. 6.

***) c. 40. de quartana.

****) in diff. de tabe glandulari., siue de vsu aquae
marinae in morbis glandularum, Oxon. 1750.

†) WARTON, adenographia c. 37.

- matrimonio *) tanquam multorum morborum remedio; iuvenes siquidem caelibes frequenter firmi fiunt, postea vero matrimonio coniuncti non-
- p. 129. nunquam sponte curantur. Bronchocelen secundum suas differentias belle describit atque ex pharmacopaea Taurinensi laudat remedia absorbentia. Ad scirrhum quod attinet, praeprimis confutare studuit opinionem GRASSHVIS **), existimantis scirrhum resolui non posse. Remediis siquidem antiscorbuticis, antiuenericis, antiscrofulosis, mercurialibus caute adhibitis, croco martis aperitiuo, tartaro martiali solubili, terrae foliatae tartari commixto cum gummi ammoniaco; bdellio, sagapeno puluere viperarum et millepedum, externis aptis non neglectis soluitur, qua quidem in re nos facile habet sibi con-
- p. 156. sentientes. Fusius de cancro eiusque differentis egit, et causas cur degeneret in scirrhum, lipoma
- p. 180. et sarcoma produxit. Curandi methodos SANCHEZII et SWIETENII opemercurii sublimati, ASTRUC per inunctionem mercurialem, LAMBERTI cum belladonna, STÖERCKII cum cicuta descripsit. Sed non in omnibus de felici gaudere possumus successu, siquidem saepius intelleximus omnem operam et oleum perditum fuisse his remediis adhibitis.
- p. 189. *Classis. II. sistit tumores sarcomatosos, cuius character est, rubedo in hac parte, uti in omnibus aliis, maior, minorue est, prout sanguis maiori vel minori copia per eas permeat, vel in iis retinetur. Si modica sanguinis quantitas per membranam cellulosa[m] circulatur, albicans est, inprimis si pinguedine est referta: si autem sanguis copia maiori ver-*

*) Vide KRÜNITZ diff. de matrimonio multorum morborum praesidio.

**) Exercitatio medico-chir. de scirrho et carcinomate, in qua etiam fungi et sarcomata pertractantur. Amst. 1741.

sus eam impellatur, minima vasa implebuntur, ma-
 gis intumescunt omnia, et quae antea vix, ac ne
 vix quidem visibilia erant, nunc oculo patebunt,
 atque sic color membranae albicans in rubicundum
 mutatur. Quia vero haec praecipue locum habent,
 ubi praeternaturaliter excrescit, hinc fungosa caro
 semper rubicunda conspicitur. Epulidem et pa-p. 198.
 rulidem huic subiungit, et aduersus priorem, si hae-
 morrhagia suborta sit, post extirpationem puluerem
 MERRENI laudat, *) qui est huius tenoris: R. Nuc.
 gallar. immatur. vnc. i boli arm. dr. j terrae lemn.
 vnc. i. et f. vitr. cypri scr. j alum. cr. dr. 5. m. fiat
 pulu. subtilissimus, ex quo cum albumine oui et
 aliquot guttis spiritus vitrioli mixtura fieri et loco
 affecto applicari potest. Diligenter satis polypum p. 208.
 nasi describere annisus est, laudat inprimis varios
 modos eos subligandi a DIONIS, HEISTERO aliisque
 praecis traditos, atque remedia ab antiquioribus
 medicis, PAVLO AEGINETA atque ALBVASI ae-
 que ac recentioribus praeprimis LEVRETO propo-
 sita simul allegat, atque docet contemnendos ne-
 quaquam esse veteres; sed eorum praecepta cum re-
 centioribus studiose combinanda. Progreditur ad p. 223.
 polypum vteri et vaginae, quem probe ab aliis tu-
 moribus sibi quam proxime accedentibus, ut omnis
 confusio vitetur, distinguit, et tria instrumenta a
 LEVRETO huius rei causa inuenta describit accura-
 tius atque aeri incisa proponit, simulque perhibet
 qua ratione et quibus in casibus cum fructu sint ad-
 hibenda. Illum autem polypus vteri ad alium in p. 236.
 vicinia protuberantem recta via ducit, polypum
 scilicet intestini recti, qui non confundi debet cum
 procidentia ani aut aliis fungosis excrescentiis, et cu-
 ius extirpatione non semper tuta est. Accidit quo p. 239.
 que, ut tumor sarcomatosus scrotum inter atque te-

Cc 3

sticulum

*) in Obsf. chirurg. a Blasio latine versis, Amst. 1682.

sticulum emergat, quem sarcocelem vulgo nominant, cuius signa allegat et quomodo a scirrho distinguendus sit proponit.

- p. 240. *Classis tertia tumoribus herniosis est dicata, quae ordines quosdam ante oculos ponit, quorum prior*
- p. 242. *hernias abdominales sistit quae in diuersas abeunt species pro locorum diuersitate. et ideo quoque peculiararia sua habent nomina. Rite his disputatis de propriis herniis sermonem instituit et quidem primum de ventralibus. D tatum hoc caput obseruationibus doctissimis KIRSCHBAUMII, GVNZII, RENGEOITII, ARNAVDII, BENIVIENI et HALLERI reperimus, simulque viam ac rationem indicatam earum explorandarum. Transit ad exomphalom, et signa enteromphaloces, epiploomphaloces seorsim suppeditat. et reliqua requisita exacte*
- p. 270. *commemorat. Hernia ventralis hunc excipit, cuius genesis ex LE DRANII opinione proponit. Verba facit de bubonocoele et oscheocoele, cuius genesis a HENEVOLI relaxationi mesenterii tribuitur, cui sententiae fauet, eamque argumentis exquisitis vltius firmare ac stabilire studet. Diuersas praeterea harum herniarum sub censum vocat species, atque ad herniam cruralem siue merocelem orationem suam dirigit. Hucusque BERTRANDI commentatio de herniis. Cum autem multa scitu digna restarent Cll. Editores consilium inierunt supplementis suis lacunam hanc explendi atque sperarunt hac ratione gratiam inire apud lectores, qua quidem in re sua nequaquam excident. Igitur adnexa est commentatio de hernia perinaei, foraminis ovalis, in vagina, et in caua natura sacroischiatica. Praemissere autem descriptionem anatomicam ad meliorem cognitionem harum herniarum. adiecta simul historia succincta et cura. His additur hernia vesicae urinariae, aequae ac hernia interna, quorsum referunt passionem*
- p. 295.
- p. 305.

onem iliacam, et colicam, mutationesque exinde in intestinis obortas. Etiam hernias congenitas inquirunt, quorsum referunt, bubonocellem, oscheocellem, enterocellem, epiploocellem, enteroepiplocelelem, in tunica vaginali, et hydrocelen in tunica albuginea.

Ordo secundus tumorum herniosorum procidentias viscerum abdominis comprehendit et primo procedentiam ani, cuius causa dentitio difficilis, lithotomia, partus laboriosus, haemorrhoides internae, coniunctae causae inertia sphincteris et musculorum eleuatorum ani aliaeque. Procidentia vesicae, quae vel tota prolabitur ultimo loco, cuius exemplum vidit *HAENIVS**, vel tunica neruosa describitur.

Tomo III. *de vulneribus* tractatur, quae prima vice anno 1759 suis proposuerat auditoribus, eaque curis secundis a. 1763 submiserat, atque addendo demendoque vniuersam hanc tractationem ita adaptauerat, vt omnium propter perspicuitatem, praecisionis ac doctrinae copiam et praeceptorum praestantiam promereatur assensum. Praecipit autem

Art. I. De vulneribus in vniuersum. Definitione praemissa docetur, quot modis vulnera fiant, quae nam sint differentiae, qualia signa, quae nam prognoses, quae nam in vniuersum indicationes curatoriae, quae nam duce *BOERHAAVIO* sint vulnorum simplicium phaenomena, et tandem quibus artificijs vtatur natura in formanda cicatrice. Varias

hic et veterum et recentiorum sententias de regeneratione et productione partium producit, atque sub quibus circumstantiis restitutio in integrum expectari possit, aperte docet. Progreditur ad varias methodos, quibus vulnera reuniri possunt. *Art. II. de accidentibus vulnorum* praecipit, inter quae principem occupant locum haemorrhagiae, quae causticis, corrosiuis adstringentibus, comprimentibus

Cc 4

medica-

*) Rat. med. T. I. p. 1. c. 7.

- medicaminibus ac ligaturis sunt compescendae
- p. 34. Quomodo tractanda sint vulnera edocet, si tumores accedant, et si illa sint sine tumoribus, et si in-
tus corpora quaedam haereant peregrina, porro
- p. 36. quanam sigillatim sit differentia dolorum, et quibus
- p. 41. nam operationibus in vulneribus opus sit. Supple-
menti loco Editores elegantem dissertationem de
torculari adiecerunt, in qua merita Cl MOREL, PE-
TIT, MORAND, HEISTERI, GOVLARDI, iustis lau-
dum celebrantur encomiis. *Art. III.* traditur quo
regimine atque medendi methodo in vulneribus sit
utendum. *Art. IV.* *Contusiones* accuratiori submie-
titur examini, in quo de sugillatione, ecchymosi, in-
dicationibus sugillationum et applicatione topico-
rum simul, ac remediis internis adhibitis sermo insti-
tuitur. Tandem signa suppeditantur, ex quibus
- p. 63. cognoscere possumus instare gangraenam. *Art. V.*
De vulneribus laceratione factis. Duo casus probe
distinguuntur, videlicet vulnera laceratione simpli-
ci producta, et cum sugillatione coniuncta, et cura
eorum. *Art. VI.* *Vulnera per sclopetum et bombardas*
inflicta recensentur, quae singularem prorsus attentio-
nem aequae ac curam requirunt. In hoc articulo
elaborando optimos quosque scriptores, qui istud
argumentum seorsim pertractarunt, consuluit, BART-
MAGGIUM, ALPH. FERRIVM, LEON. BOTALLVM,
VIGONEM, LE DRAN, RAMBY, PAREVM, alios-
que. In primis lectu digna sunt, quae concernunt
amputationem, tempusque illius administrandae le-
gitimum. Inquiritur simul in subiecta animaduer-
sione in BILGVERI dissertationem, de membrorum
amputatione rarissime administranda, aut quasi ab-
roganda, et RAMBY laudes ob eximium chinae usum
- p. 91. celebrantur. *Art. VII.* *De vulneribus partium nervo-
sarum* ita disseritur, ut symptomatibus, et signis at-
que apta cura illorum commemoratis, etiam tendi-

nosarum

nosarum partium vulnera proponantur. *Art. VIII. p. 102.*
De adustis et quatuor eorum speciebus, siue vt au-
 ctor appellat gradibus, satis fuse praecipitur, atque
 ex illorum differentia etiam diuersam medendi me-
 thodum adhibendam esse suadetur. *Art. IX. De vul-* p. 113.
neribus a venenatorum et rabiosorum animalium mor-
sibus. Intricatum hoc argumentum bene explica-
 tum atque vtilissimis obseruationibus ditatum illu-
 stratumque esse fatemur ingenue. Per partes videli-
 cet eundo, animalia rabida, serpentes, scorpiones,
 rubetas, vespas, araneas nominat, inprimis vero
 sub censum vocat canes, feles, simias, vulpes, lu-
 pos, vrfos, gallos, qui, sponte interdum aguntur in
 rabiem, eandemque cum aliis communicare solent
 animalibus, praecipue vero *hydrophobiam* accura-
 tius descripsit atque quamplurima remedia, quae
 aduersus eandem aliquid valent, attulit; vt autem
 illa commentatio omnibus numeris fieret absoluta,
 recentioribus temporibus laudata ac nobilitata re-
 media Cl. Editores addiderunt, et de hoc morbo
 egregie promeriti sunt. Descripta hydrophobia p. 160.
 ad *morsus a vipera profectos* progreditur, de qui-
 bus signa et remedia iusto ordine disposita sunt.
 Laudandae hic sunt obseruationes editorum de vir-
 tutibus aquae Luciae, et petrae viperinae arte fa-
 ctae TERMEYER. Docte etiam de *morsu scorpionis*, p. 179.
rubetarum, apum etc. differuit, et curam externam at-
 que internam quam maxime commendauit. *Art. X. p. 185.*
 Quoniam capitis vulnera prae reliquis attendi me-
 rentur, quum saepius de iis quaestiones in foro oc-
 currant a medicis decernendae, singulari prorsus stu-
 dio eadem pertractata cognouimus. Igitur *in uni-*
uersum de vulneribus capitis tractatur, deinde sigil-
 latim de singulis instituitur quaestio, et quidem *de*
vulneribus integumentorum communium capitis, quae
 ex specierum facie diuersa etiam diuersam admittunt
 curatio-

- p. 195. curationem. Excipiunt haecce, *vulnera aponeuroseos et pericranii*, quae aequae varias induunt formas atque inflammationem durae matris habent commi-
- p. 200. tem. Sequitur *de commotione cerebelli et extravasatione sanguinis in cranii cavitatem*. In supplementis subiunctis, definitio, causa, effectus, et signa huiusce commotionis vberius exponuntur, atque dictis maxima conciliatur fides ex BENJ. BELLII
- p. 210. floritate. Examini porro subiiciuntur diuersae fracturarum cranii species, primum nomenclatura illarum suppeditatur. Pluribus de iis atque aliis questionibus ad hoc caput pertinentibus agitur in supplementis.
- p. 239. plementis. Pergit autem auctor *in describendis meningum vulneribus*. Selectis observationibus etiam supplementa hic repleta sunt, in quibus praecipue respondetur ad obiectiones factas a Cl. POUTEAU et DAVID, concernentes abscessus iocineris a vulneribus capitis obortos, simul de encephalocoele quaedam apte dicta hic reperiuntur. In expositione figurarum ratio redditur de trepanatione et horum instrumentorum variis partibus formisque singulis, vique multifario singularum quoque partium, et de aliis instrumentis, eorundemque correctionibus ac emendationibus.
- p. 274. Art. XI. Complectitur *vulnera faciem infestantia*. Breuitatem auctoris in his commemorandis compensarunt Editores, atque de narium laesionibus, ac cura, de decoratione siue chirurgi curtorum, labiis leporinis, atque linguae vitiis egregie scripserunt, multis historiis adiectis, ne lectoribus gratia deesse videatur, deturpatas tales facies
- p. 294. spectantibus. Art. XII. *De vulneribus colli*, arteriae asperae, venae ingularis, arteriae carotidis, nervorum intercostalium, cervicalium et tandem de oesophagi vulneribus.
- p. 302. Art. XIII. *De vulneribus pectoris*. Bene distinxit inter vulnera penetrantia et non penetrantia, simplicia et coniuncta cum apertura qua-

quadam et fractura ossium, cum haemorrhagia in-
signi atque emphysemate. In emphysemate in pri-
mis editores satis profundam commendant scarifa-
tionem. simulque de laesis pulmonibus sermo insti-
tuitur, et de vulneribus mediastini, pericardii e. s. p.
Art. XIV. De vulneribus abdominis. Hic externa et p. 319.
interna abdominis, eius musculorum, viscerum, va-
forumque vulnera ex ordine recensentur, atque
quaedam exempla felicitis curationis quorundam vul-
nerum adiiciuntur. *Art. XV. De submersis in aqua* p. 342.
ad vitam reuocandis. Varia praesidia commendantur,
atque scripta propria laudantur. *Art. XVI. de rela-* p. 355.
tionibus faciendis a Chirurgis ad regium Fiscum, aut
aliud quodcunque Tribunal. Quamquam hic articu-
lus sigillatim pertineat ad medicinam forensem, ta-
men illum supplementi loco hic legere non poeni-
tuit. Primum enim iuramentum a Chirurgo exigen-
dum esse praecipit, eidemque leges quaedam san-
cte seruandas scribit, et qualis esse debeat relatio
de vulneribus, relatio de inspectis cadaueribus, et p. 364.
quomodo in singulis mortis generibus illae fieri de-
beant, quomodo de morbis veris, fictis, simulatis
sit iudicandum, et quomodo de cura referendum.

Vberimam atque largissimam nobis IV Tomus T. IV.
de ulceribus promittit messem, antequam vero fal-
cem in eandem immittere possumus, in via illa,
quam elegerunt Editores, paulum commorabimur,
praemisissent enim illi Tomo quasdam dissertatio-
nes auctoris, quas indicare debemus. Prima est
anatomico physiologica *de cerebri fabrica ac usu*. p. XVII.
Hanc in duas diuisit partes, quarum prior est simplex
et nuda partium encephali descriptio, quam synthe-
tica prosequutus est methodo, quia ipsi elegans ac
commoda visa est, et vt eo accuratius describere
posset encephalum centena capita varia encheiresi
dissecuit, auctoresque aequae ac celeberrimos in ar-
te

te viros consuluit. Cerebri membranas, a quibus exorsus est, ita persequutus est, vt matris duræ seu meningum, musculosam et spontaneo contractilem structuram ac potentiam, contra BELLINVM, PACCHIONVM, LANCISIVM, VALCARENGVM proferberet, aliaque plura de sinuum fabrica et habitudine illustraret, piaë matris structuram nouam proposuit, arachnoideae obscuram illustrauit. Præcipue autem sollicitus fuit de synthesi cerebri, eiusque substantias aliis visceribus comparatas, Zootomia et physiologia subtiliori, iniectionibus, macerationibus et pathologicis obseruationibus ita persequi voluit, vt labores et industriam ipsius admirari debeamus. Topographiam anatomicam præcise, ad amussim minutimque describere; mechanicam habitudinem in vnum ita complecti promisit, vt omnes huius visceris elegantis ac artificiosi structuram intelligere queant ac perspicere. Nervos multa variaque arte examinavit, microscopiis adeo, vt Bulfingerianam diligentiam superauerit. Etiam de genesi cerebri obseruationes eximias adiecit, et partem anatomicam Angiologia finiit. In parte altera physiologiam cerebri tradidit, et mox in corporis animique naturam inquisiuit, atque corpus ex materia compositum, animum autem substantiam simplicem absque omni materia esse pluribus argumentis aduersus scepticos adstruxit. Actum seu potentiam animi intuitionis sentiendiue examinare, MALEBRANCHII sententiam moderando, SPINOZAE, HOBBS, LOCKII, CUMBERLANDI errores modeste quidem at neruose breuiterque exprobrare constituit. Si vero in hac pertractatione animæ informatio et tempora prætermissa inueniuntur, veniam a lectoribus petit. Simulque consilium inierat de reali occasionali animæ affectione aduersus BUFFONVM differendi. Sustinuit autem his

præmis.

praemissis accedere ad nervos, quos primum universos motui, et sensui indiscriminatim inseruire aut distinctim alterutri prout modificationes inferant, docere statuit; medio autem cerebro per nervos animam ad sensus aut motus excitari, observationibus atque experimentis probare voluit, atque sigillatim omnium sensationum modos ac rhythmos perscrutari, et motus hac data occasione, qui sine cerebro contingunt, explicare. Ex phreneticorum, ebriorum deliramentis et fatuorum stupiditate, commercii animi cum corpore modum et legem facilius explicari posse existimavit. Atque hocce gressu ad enodandos omnium singularumque cerebri partium usus adductus, atque de causis finalibus obiectam contemplationem atque cum religione integerrima tangere voluit. Quae ad mutuam partium mechanicam convenientiam et habitudines faciunt, quae ad functiones singularum, accurate distinguere sibi sumsit. De anima brutorum breviter ratiocinari sibi proposuit, quae Dei providentiam, hominumque servant dignitatem. Hinc inquirere voluit, an animae natura praecipue in sensibus posita sit, et abrogatis sensibus an cogitatio esse possit, et LEIBNITII harmoniam studuit confirmare. Secundum hanc sciagraphiam hoc argumentum pertexere atque pertractare in animo habuit, et sane elegantissimam expectare potuissemus hac de re commentationem, si exarata inuenta fuissent inter eius reliqua scripta, tantummodo initium de dura matre extat, reliqua desiderantur.

Alia commentatio est, *de visceribus vropoieticis*, p. vbi primo *de renibus*, quorum situm, formam, figuram, substantiam corticalem et tubulosam, appendices, papillas, corpora pyramidalia, membranas, tubos siue calyces, arterias, fabricam, glandulas, vasa emulgentia considerat. Progreditur ad *urethrae* p. L.

res, quorum tres tunicas a peritoneo, prima producta, cellulosa deinde musculosam et nerveam describit. Valvulas in vretheribus se nullas conspexisse aduersus alios disputat anatomicos. *Vesicam* porro *vrinariam* submittit examini, eiusdem situm, elongationem in conicum funiculum, qui *vrachus* dicitur, fibras carneas elongatas in huncce funiculum, et tunicam carneam et nerveam recenset.

p. LII.

p. LXIV. Pergit ad *renes succenturiatos*, quorum figuram situmque tradit.

P. LXVII.

Denique vltima dissertatio *lienis usum* sistit, in qua primo agit de spatio siue cavitare, quam lien in corpore humano replet, dein describit lienis figuram, mollitiem atque reliqua. Usus vero sic probare annisus est: Ventriculus dum ingestis continuo distenditur et ampliatur maiori quantitate sanguinis opus habet. Maior tunc institui debet liquoris gastrici secretio, maior excitari calor, maior fibrarum carnosarum motus. etc. Sed distendi ipse minime potest, quia, assurgente eius parte, quae ad hypochondrium sinistrum est, et quam tanquam coni, quem praestat, basin consideramus, lienem adigat contra resistentes costas, et diaphragma, unde comprimatur insigniter. Ille igitur sanguis, qui in lientem penetrare amplius non poterit, in alteros certe coeliacae ramos deriuabitur, in gastricam nempe, et hepaticam arterias, at praecipue in gastricam, quae tunc maiori sanguinis quantitate scaterere debet pro iis vsum iam recensitis. Neque obstat, quod huiusmodi vasa inter tunicas comprehendantur; scimus enim nerveam tunicam, quae in vacuo ventriculo plures plicas agit, multum esse dilatabilem, ut non comprimat vasa contra magis renitentem tunicam exteriorem, imo tum vasorum anguli, et plicae explicantur, rete illud Ruyschianum in ampliorem aream expanditur, ut sanguini irruenti locum

locum det; quod certe in huiusmodi casu euenire debet, quum humorum influxus eo plus increſcat, p. LXX. quo magis reſiſtentiae imminuuntur. Non negat compreſſis arteriis ſplenicis, in hepaticam arteriam tunc maiorem quoque ſanguinis quantitatem adire, et reuera tunc magis turget hepar, et magis rubet. Verum, ſi comparemus diametros trium ramorum coeliacae, arteria coeliaca ita ſe habet:: 3 : 5, vice verſa ſplenica ad gaſtricam, et haec ad hepaticam: quapropter conſiderata tum maiori extenſibilitate vaſorum gaſtricorum, lienalem ſanguinem praeci-
pue in ventriculum compelli conſtabit. Arteria hepatica ſequitur rationem, quam habere debet iux-
ta generalem ſyſtematis arterioſi normam coeliacae ramus, ſecus ſplenica, ac gaſtrica. Quando porro, ſeſe contrahente ventriculo, atque in plicas eunti-
bus eiufdem tunicis, longitudo vaſorum imminui-
tur, anguli ipſorum creſcunt, et viſ contracti ven-
triculi renititur, lien a preſſione liberatur; coelia-
cae adeo ſanguis in ſplenicam maiori copia abibit,
et reuera lien ieiuno ventriculo turget. Atque ite-
rum patet, quemadmodum arteria hepatica, cui
eadem ſemper obiicitur reſiſtentia, huiusmodi vi-
ciſſitudines minus patitur, quod conſtat ex conſi-
deratione diametrorum ſuperius recenſitarum.

Ad tractatum ipſum de vlceribus iam acceſſuri,
articulos ſingulos paucis indicabimus. I. *Art. de* p. 1.
ulceribus in vniuerſum. Definitione, cauſa, differen-
tiis, characteribus probi puris, ſignis vniuerſis, pro-
gnoſtico vniuerſali propoſitis ad indicationem ſeſe
conuertit curatoriam, qua quidem in re et ad ſup-
purationem et ad defectum ſuppurationis praepri- p. 8.
mis reſpiciendum, laudantur hic cataplaſmata et em-
plaſtra emollientia, ſuppurantia, digeſtiua vnguenta,
mundificantia, quando ex indicatione ſint adhibenda,
qualeſue eorundem effectus, abſterſiua, antiſeptica,
et

- p. 13. et in quibus casibus externa sine internis profius nihil proficiunt remediis, quando sarcotica adhibenda et quibus remediis caro denuo producenda, quomodo ad cicatricem perducenda, et qua ratione ex vlceribus rotundis sint facienda angularia, vt eo melius fiat consolidatio. HIPPOCRATIS et CIGNOZZI obseruationibus sua hac in causa superstruit argumenta, atque tandem quid agendum sit, si recrudescant vlcera explicat. *Art. II. De vlceribus cum excrecentiis carnosiss coniuuctis.* Hic describit carnis fungosae naturam, quae interdum culpa medentium large propullulat, si nimia calida sarcotica medicamenta adhibita fuerint, neque satis dilatati sunt canales atque cellulae, quos occupauit vlcus. Duobus autem modis huic malo occurrendum, praecauendo videlicet, ac destruendo; vnde absorbentia, styptica, cathaeretica, caustica, fasciae comprimentes commendantur. Quamquam magnam virtutem fasciis comprimentibus, quarum egregiam vim nostris temporibus celebrauit atque nobilitauit THEDENIUS, tribuat, tamen a nobis impetrare non potuimus, quin in omnibus ipsi subscribamus, maxima enim in eiusmodi ligaturis applicandis est circumspectione opus. *Art. III. De vlceribus callofis.* Callum autem dicit praeternaturalem duritiem partis mollis, siue nodum osseum obortum ob fracturam, aut aliam laesionem in osse factam, ex qua definitione vlcus callosi naturam probe declarat et de causis praecedentibus et concomitantibus agit. Accedit ad prognosin et curam, quam recte in internam aequae ac externam distinguit, atque quibus modis destructio calli fieri debeat, et qua cautione adhibenda caustica sint, bene docet. *Art. IV. De vlceribus sinuosis,* in quibus potissimum sinuum spectanda est diuersitas: producuntur vero ex duabus plerumque causis, scilicet a pure acri ac rodente partes destruente, et deinde

deinde ab abscessibus, propriisque suis signis ab aliis
 ulceribus facile sunt distinguenda. Chirurghi autem
 officium in persanandis iis pertinet eo, ut digerendo,
 mundificando, carne replendo, et cicatricem obdu-
 cendo vniuersum opus absoluat, cui rei inseruiunt
 iniectiones, dilatationes, et aperturae in aduersa par-
 te factae. Adduntur hic varii modi, quibus ea op-
 time perfici possunt. Progreditur ad *fistulas in uni-* p. 37.
uersum. Sinus et fistula pro synonymis olim sunt habi-
 ta, at differunt aliquo modo, et commode fistula
 dici potest, vlcus altum, angustum et callosum, et
 in iis percurandis ad calli destructionem et sinuum
 abolitionem est respiciendum, ac notandum dari
 quoque fistulas curam palliatiuam tantum admitten-
 tes. Verba facit porro *de fistulis sigillatim et de sa-* p. 44.
lualibus siue ductus Stenoniani. Fiunt eiusmodi fistu-
 lae ope vulnerum, abscessuum atque vlcum, prae-
 primis apertorum. SAVIARDVS sanauit per cauterium
 actuale, MONRO perforando genas et setaceo, quam
 methodum paucis mutatis MORAND et LOVIS quo-
 que adhibuerunt, et DUPHENIX vsus est canella
 et sutura tortili. His methodis descriptis additur
 observatio de cura fistulae parotidum. Accedit ad *fi-*
stulas pectoris, quarum duo sunt genera: externa, p. 51.
 quae non penetrarunt in cavitatem internam, et inter-
 na, quae pro regionum diuersitate, in quibus sunt, etiam
 differentem admittunt curam. His addit *fistulas ab-* p. 57.
dominis, quae, uti praecedentes, duas agnoscunt spe-
 cies, et tandem finit hunc articulum cum *fistulis pe-* p. 61.
rinei, quae interdum penetrant ad vrethram, col-
 lum vesicae et vesicae substantiam ipsam, et in sexu
 sequiori ad vaginam, intestinum rectum, partesque
 adiacentes, et tandem, quae ad capsulam articula-
 tionis processit. Hac occasione non possumus non
 egregiam observationem PETRI MARCHETTI de
 fistula perinei adicere huius tenoris: Vocatus ali-
 Tom. XXX. Pars III. Dd quando,

- p. 67. quando, ait, a barbitonsore ad curandam fistulam pudendi muliebris, hic anatomes ignarus illius loco specillo mihi exhibuit meatum vrinarium, in quem immittebat turundam longam satis, medicamentis corrosiuis indutam, vt tolleretur callum, et fistulam sanaret; miratus hominis imperitiam cacchinnio dignam, ipsi mandavi, praesente muliere, vt deinceps vteretur exigua turunda per duos, aut tres dies illita vnguento ex cerussa camphorato, quo exco-riatio illa inducta a dictis medicamentis sanaretur, cum tamen simul a muliere descenderemus, eundem monui, quam credebat fistulam, esse meatum vrinarium; vnde suborto risu, deprecatus est veniam, quod nunquam antea viderit pudendum muliebre huius erroris causam. *Art. V. De ulcera putrido*; huc pertinent ulcera cum ichore, sanie, meliceria foetidissima, quae phagaedenica, cacoethes sunt atque aliis saluantur nominibus, illa autem ulcera in ipsa medendi ratione sunt considerata tanquam critica aut symptomata. *Art. VI. De ulceribus foetis absque omni suppuratione*. Diversimode solent illa oriri et curantur excitata inflammatione, producta febris, interdum ex defectu organicae actionis in conspectum veniunt. Topica remedia in omnibus his casibus optime conveniunt, attendendum tamen, ne in gangraenam abeant, aut per metastasin ad alias deponantur partes; huic ultimo scopo adaptanda sunt venaesectioes, antispasmodica, anodina, antiseptica. *Art. VII. De ulcere scorbutico*. Illa scorbutico solent superuenire, et cum illo communem agnoscunt causam. Symptomata sunt admodum molesta, et ipsa ulcera haud raro fiunt ca-cochymica. Sequitur in hoc articulo LINDII methodum, quia nondum methodus *) TROTTERI tunc innotuerat,
- p. 69.
- p. 77.
- p. 82.

*) Vid. Comm. Nostror. Vol. XXX. p. 232. sqq.

tuerat, et in cura ipsa ad auctoritatem SWIETENII *)
 prouocat. *Art. VIII. De ozaena.* Huius morbi cura eo
 difficilior redditur, quo profundior est exulceratio,
 et cacochymia vetustior. Exulcerationes autem, os p. 96.
 se turbinata, antrum Highmori, palatum, vuulam,
 tonsillas, linguam, pharyngem, aliasque partes af-
 ficiunt, et si excrescentiae ad apophysin orbitariam
 ossis palatini oboriuntur, amaurosis producitur.
 Pauca quoque de ozaena venerea habet. *Art. IX.*
De ulceribus cum ossium carie. Distinguit probe ea p. 101.
 riem siccam et humidam, apparentem et recondi-
 tam. In medendi ratione Cl. MONRO **) sequitur. In p. 114.
 sicca carie persananda eodem duce utitur, simulque
 BELOSTII perforationem ossis cariosi diuidicat. Hu- p. 121.
 midam autem quoad cariem, postquam dilatatio atque
 apertura facta est, quoque MONRO adstipulatur, et
 praecipit quomodo sit versandum in percuranda fun-
 gosa et phagedaenica, ac scruphulosa, et quando
 amputandum sit membrum. *Art. X. De herpete.* p. 129.
 Prima illius diuisio est in miliarem et exedentem,
 miliaris iterum duas species constituit, farinosum, et
 squamosum, exedens autem serosus ac crustosus est.
 Propria vni cuique cura externis aequae ac internis re-
 mediis est adaptanda. *Art. XI. De scabie, et lepra.* Va- p. 140.
 riis scabiei generibus recensitis internis ac externis
 remediis illam profligandam censet, et inter externa
 vnguenta ex sulphure aut mercurio laudat, quae
 quidem quamquam minus tuta in quibusdam casibus
 sub nostro coelo sunt, tamen penes Italos cum fru-
 ctu adhiberi possunt. Specificum *Bruckmanni* hac
 occasione suis laudibus non est defraudandum quo
 radicem *Enulae helenii* in infuso *Theiformi*, et vi-
 guentum ex eadem radice per coctionem et cum
 butyro recenti factum rite adhibuit. Ex metho-
 do

Dd 2

do

*) Comm. in BOERHAV. aph. T. III. P. II. p. 609.

**) V. della società d' Edimburgo T. V. p. 430.

- p. 148. do recepta circa lepram varias eius species commemoravit, atque simul sententiae subscripsit, vermes in ipsa lepra obuios esse, de quibus nos docte ac eleganter instruxit Cl. MURRAY *), multis nominibus a nobis laudandus venerandusque, nosmetipsi in praxi talem prorsus singularem observauimus lepram, eiusmodi animalculis stipatam ac feliciter sanatam. Aduersus eosdem, vti recte monet Noster, decoctum aloes in puluerem redactae, radices staphisagriae, lixiuium e cineribus Nicotianae tabaci, vnguentum officinale staphisagriae, interdum cum mercurio v-
- p. 153. uo permixtum, egregie prodest. In supplemento ad hunc articulum multa docte atque eleganter ab Editoribus prodita sunt de lepra HIPPOCRATIS sive morbo phoeniceo, de lepra Ebraeorum, de elephantiasi Aretaei, et de lepra Guinensi, *yavus* appellata, cuius meminerunt LORRY **) et ASTRUC ***), ac de lepra Iamaicensi endemica, *lepian* aut *epian* vocata ac descripta a SLOANE ****). Aliam lepram in Ducatu Augustae Praetoriae in Nosocomio Ord. milit. S. Mauritii a Cl. VILLOT curatam vberius exposuerunt. Vermes in his morbis deprehensi recte via nos ad alios vermiculos siue ad phthiriasin et
- p. 271. pediculos inguinales ducunt, ex historia antiqua ille morbus egregie illustratur, atque anthelmintica, mercurialiaque admodum laudantur; inprimis vero cingulum illud sapientiae, quo fratres religiosi ab hoc malo vexati atque torti lumbos solent cingere, quod mercuriali decocto est humectatum. In acaris porro forte ignotis causam quaerendam plurimorum morborum cutaneorum ac ulcerum putridorum

*) de vermibus in lepra obuiis. |

**) de morbis cut. p. 390.

***) de morbis vener. L. I.

****) in Histoire naturelle de Iamaïque.

dorum statuit. Adiecta est disquisitio de comedo:
 nibus infantum, quos recte morbum pilarem nomi- p. 177.
 nat, et disquisitio de dracunculo, eius signis ac cura.
 Art. XII. *De crusta lactea, aphthis, et intertrigine.* p. 180.
 Tres istos morbos dilucide explicauit, aptis reme-
 diis subiunctis. Art. XIII. *De tineae.* Quatuor eius- p. 188.
 dem constituit species, nimirum tineam siccam,
 humidam, squamosam et furfuraceam. Inprimis
 iustis celebratur laudibus methodus Cl. MYRRAY *) p. 197.
 in percurando hoc morbo. Art. XIV. *De pernioni-*
bus. Descripta natura et symptomatibus huius affe-
 ctus, cura praeseruatoria, cura morbi in eius initio,
 progressu ac exulceratione suppeditatur. Articuli p. 202.
 qui iam sequuntur ex penu suo addidere Cl. Edito-
 res. Art. XV. *De callo.* Egregia de formatione calli
 atque eius cura praecepta hic leguntur. Art. XVI. p. 208.
De variis aliis morbis cutaneis, quorum nullam auctor
fecit mentionem. Quorsum pertinent, epinyctis siue
 exulceratio mucosa CELSI, roseolae saltantes, pu-
 stulae erysipelatosae AVICENNAE, quarum duae
 sunt species, altera phlyctaena obscura, pruna di-
 cta, cum qua carbunculus in quamplurimis conue-
 nit, altera ignis Persicus, vitiligenes porro, malum
 mortuum, gutta rosea, erysipelas, siccosis, alopecia,
 ophiasis, plica Polonica. Art. XVII. *De insitione va-* p. 231.
riolarum. Hanc tractationem commentarium am-
 plissimum super hoc argumento iure meritoque pos-
 sumus appellare, non tantum breuem historiam va-
 riolarum hic conspiciere licet, sed etiam variae me-
 thodi interposito iudicio proponuntur, regimen et
 curainoculatorum; atque pluribus docetur artificia-
 les naturalibus longe esse praeferendas, sed hic cer-
 tant medici et adhuc sub iudice lis est. Versus
 finem pauca monentur *de insitione morbillorum*, quo p. 272.
 rum primum periculum fecit Cl. FRANC. HOME

D d 3

medi-

*) de medendi tineae capitis rat. Gott. 1782.

- medicus Edimburgensis, cui tamen sese opposuit
- p. 273. Cl. DUBOSCQ *de la Roberdiere* *) Art. XVIII. De ulceribus internis, et *figillatim de phthisi pulmonali*. Quamquam phthiseos cura ad forum medicum priuatim spectare videtur, attamen ob vlcera partem sibi aliquam vindicare possunt chirurgi, quia aliquam opem ferre queunt. Quaestionibus quamplurimis de phthisi pulmonali, eius frequentia, causa, praedispositione, et contagio propositis; accedit ad eos qui huic malo prae caeteris sunt expositi, scilicet scrophulosi, haemorrhoidarii, plethorici. Deinde differit, quibusnam modis praecaueri possit, et quomodo in confirmata aliquid, ex vesicatoriis, fontanellis, setaceis ac cauteriis sit sperandum. Simulque quid ex suffumigiis siccis et humidis BOWENI et BILLARDI emolumenti phthificis afferatur, et quomodo supellestilia omnia, vestimenta et conclauia phthysicorum repurganda sint, ne alii ab contagio adgrediantur. Art. XIX. De ulceribus artificialibus. Inprimis sub censum vocantur vesicatoria, quae seorsim a nobis non sunt commemoranda, hoc tantummodo addimus, cauteria per moxam olim vltimoreceptam simul hic nominata fuisse, et quae iis commode substitui queant. Vltimo loco tabularum explicatio accessit.
- T. V. Tribus libris volumen absoluitur quintum; omnium ossium corporis humani morbos complectentibus, quos quoque recensebimus pro more nostro ex ordine.
- p. 1. Igitur libro I. *fracturae* explicantur et quidem cap. I. in *uniuersum de fracturis* agit. Maxima autem intercedit inter fracturas differentia probe attendenda a chirurgo medente, et qualis sit instituenda operatio ratione extensionis ac contraextensionis, conformationis, repositionis, in statum

*) Vide Journal de med. T. XLVIII. p. 254.

statum naturalem et applicationis fasciarum,
earundemque renouandarum necessitate, ac studio
occurrendi ac praecauendi symptomatibus grauio-
ribus casu fortuito accedentibus. His opportuni p. 24.
tatem nacti sunt differendi paulo fusius de via ac
ratione fascias applicandi; ac primum agere gestiunt
de fasciis chirurgorum in genere. Altius historiam p. 25.
illarum ex antiquissimis temporibus repetunt, et HIP-
POCRATEM, GALENUM, reliquosque veteres medi-
cos, qui recentioribus faciem praetulere, in scenam
producent, atque recentiorum chirurgorum studia
iustis ornant quoque laudibus, ac de recta applicatione,
atque emolumentis inde redundantibus pluribus
disseruere. Fasciis accensendas *turundas* esse tradit, p. 35.
de quarum conficiendi modo, differentia, ac vsu
belle loquitur, qualis tela eundem vsum, quales
compressae debeant, quae sit longarum, plumaceo-
lorum ratio etc. dilucide proponit, atque varia
fasciarum genera succincte describit, inprimis vero p. 45.
auream hanc HIPPOCRATIS regulam in fasciis ad-
aptandis seruandam esse docet: Vinculi ratio du-
plex; altera illius, quod iniicitur, altera illius, quod
iniectum est, Quod iniicitur, vt celeriter, iucunde,
promte, eleganter: *celeriter* quidem, vt opus ex-
pediatur; *iucunde*, vt facile praestetur; *promte*, vt
vbique sit in promptu: *eleganter*, vt oculos delectet —
Quod iniectum est, vt recte, vt decore: *decore* qui-
dem, vt simpliciter, vt distincte, aut similibus et
aequalibus aequaliter et similiter; aut inaequalibus,
et dissimilibus inaequaliter et dissimiliter. — Apte-
tur vero species speciei, et morbo illius, qui de-
vincitur. Monitis his, quae circa *fascias capitis* de p. 47.
beant fieri, pro partium singularum ratione tradit.
Cap. II. de fractura sigillatim praecipit, et primum p. 60.
quidem *de fractura ossium nasi*, explorandum est
hic, num lamina perpendicularis ossis ethmoidei,

- offis nasalis, fracta sit, et quomodo funda, accipiter, habenae etc. sint applicanda *Cap. III. De fractura apophysis Zygomaticae*. Ligaturae continentiae hic optime conueniunt. *Cap. IV. De fractura maxillae inferioris*, quot fiat modis, quomodo repositio sit facienda, et deligatio. *Cap. V. De fractura vertebrarum, ossis sacri, ac ossium innominatorum*. Effectus cum fracturis vertebrarum partim corporis ipsius, partim apophysium proponit, et seorsim de fractura singularum vertebrarum agit, ad ossis sacri fracturam ossis coccygis refert, et fracturas ossium innominatorum ex diuersis regionibus, in quibus factae sunt, exponit. *Cap. VI. De fractura costarum et sterni*. Neque hic desiderauimus diligentiam et accuratationem auctoris. *Cap. VII. De fractura homoplatae*. Diuersi modi, repositio et applicatio fasciarum recensentur. *Cap. VIII. De fractura clauiculae*. Supplementum ad hoc caput praepremis probe elaboratum est, describitur siquidem in eodem galea fasciatio adhibita a Cl. GOVEY, machina HEISTERI, p. 104. BRASDORII methodus, aequae ac FLAJANI. *Cap. IX. De fractura ossium brachii*. Quae in vniuersum hanc concernunt, ita sunt proposita, vt et eorum vsus in singulis fracturis etiam locum habere queat. *Cap. X. De fracturis antibrachii et cubiti ac radii sigillatim*. p. 115. *Cap. XI. De fracturis ossium manus*, ex quibus potissimum signis dignoscendae sunt. *Cap. XII. De fracturis ossium femoris* te quibus instrumentis, quibus p. 118. HILDANVS et DUVERNEY vsi sunt. *Cap. XIII. De fractura patellae*. Obseruatio Cl. RUYSCHII commemoratione digna est de patellae fractura, quam integram subiicere liceat: ante tres praeter propter annos, inquit, visitaui cum magistro Petri ADRIANI filio virum satis robustum, qui a ponte descendens in terram fere conciderat; imo pede lubrico resistens tamen, quantum potuit, in terram non fuerat prolapsus;

lupos; sed ab illa resistentia transuersim fracta est
eius patella, adeo quidem euidenter, vt inter vtram-
que partem locari potuerit manus; vna enim supra,
altera infra genu sentiebatur. In supplemento me-
thodus FLAJANI et VALENTINI proponitur. *Cap. p. 142.*
XIV. *De fractura ossium cruralium et pedis.* Notap. 147.
subiecta concernit repositionem ossium, ac descrip-
tam offert methodum SHARPII. *Cap. XV. De se. p. 156.*
paratione epiphysium ab ossibus. Saepissime tales
separationes epiphysium fieri solent penes tenerio-
ra infantum ossa, si cum violentia quadam mouentur
atque tractantur, et ligamenta ita distenduntur,
vt secum vna appendices diuellant. Haud raro
cum eiusmodi separatione spina ventosa coniuncta
esse solet, interdum vero spontanea quoque est illa
diducta, vtraque autem ex certis signis non tantum
cognoscitur, sed et propriam requirit curam. *Cap.*
XVI. *De fractura complicata,* tales fracturae sunt p. 169.
gravioribus symptomatibus primariis ac consecuti-
uis stipatae, cum dislocatione, tumore, aliisque.

Liber II. De dislocatione satis amplissimum no-
bis exhibet commentarium, cuius *Cap. I. De dislo-* p. 187.
catione in vniuersum agit. Omnia quae ad plenio-
rem notitiam dislocationis pertinent, hic bene di-
gesta sunt. *Cap. II. De maxilla inferiore dislocata.* p. 189.
Inprimis hic VIGONIS et PAREI methodus in per-
sananda hac dislocatione vberius paulo exponitur.
Duas adiecit observationes, quarum altera est Cl.
BENEVOLI, qui dislocationem maxillae obortam a
nimia contractione musculorum, fomentatione par-
tium vicinarum et inunctione olei amygdalarum
dulcium sustulit, altera est VALSALVAE, quam hic
subnectimus: A musculorum istius paris, nempe
hyopharyngei violenta distensione, quando videli-
cet nimis copiosa, nec bene mansa ciborum quan-
titas in pharyngem protruditur, potest luxationis

species succedere in appendicibus cartilagineis ipsius ossis hyoidis, quod ego in muliere Bononiensi a deglutitione crassioris boli bouillae carnis non bene mansae obseruaui: putabat mulier, multisque imposuerat se diuexari a bolo in faucibus haerentem, quem ut inde deturbaret, varia manuum et medicamentorum auxilia tentauit; sed incassum. Itaque elapsum triduum erat absque eo, quod vllum cibum, vel potum assumere potuisset; tum denique a me opem quaesuit; ego vero omnibus perpensis, cum in aliqua ex appendicibus cartilagineis ossis hyoidis luxationem suspicarer, partem, ut anatomica indicabat cognitio, ita digitis contrectaui, ut illico per vnam, vel alteram contrectationem omnia in pristinam sanitatem redacta sint, et immediata absque vlllo deglutiendi incommodo, iusculum sumere, et cibum mulier modo desperata potuerit.

- p. 195. *Cap. III. De dislocatione vertebrarum*, et quidem a causa quadam externa, praetereaque cum fractura aut distasi vertebrae coniuncta, atque vtriusque cura. Primae vertebrae diductio coniuncta est cum medullae spinalis commotione, cuius cura ex obseruatione LA MOTTE proponitur, subiuncta est dislocatio coccygis.
- p. 201. *Cap. IV. De disfunctione ossium innominatorum*, quae primiparae ex HIPPOCRATIS mente propter inexperiencem dolorum interdum laborant. Olim dissensus fuit de hac dislocatione sed SEV. PINEUS *) euidentissime huius rei veritatem demonstrauit, atque recentioribus multoque firmiter argumentis
- p. 205. ac experientis eandem Edd. corroborarunt. *Cap. V. De dislocatione clauiculae*. Duplex illa est vel a parte anteriore vel a posteriori.
- p. 208. *Cap. VI. De dislocatione humeri*. Diuersis in regionibus illa euenit, atque ope scalae, portae, bacilli, versurae, ambae a DUVERNEY correctae, ambae HIPPOCRATIS potest curari.

*) de virginitatis not. II. 8.

curari. *Cap. VII. De dislocatione antibrachii, cubi* p. 219.
et radii, apophysis coronatae. Cap. VIII. De dis- p. 225.
locatione carpi et metacarpi, aequae ac eorumdem os-
sium sigillatim. Cap. IX. De dislocatione digitorum p. 229.
cum et sine fractura. Cap. X. De dislocatione femo- p. 233.
ris. Paulo fusius in illa versatus est auctor omnium-
que desideriiis satisfecit. Cap. XI. De dislocatione p. 245.
patellae et tibiae cum exemplis tendinum exten-
sorum et cartilaginum semilunarium. Cap. XII. De p. 251.
dislocatione pedis, eiusque repositione atque opera-
tionibus necessario adhibendis. Cap. XIII. De distor- p. 254.
sione articularum, diastasi et dislocatione musculorum.
 Si eiusmodi distortionibus negliguntur, aut male cu-
 rantur, effectus inde tristissimi in scenam prodeunt.
 Exemplis probis etiam hoc caput vidimus illustra-
 tum. *Cap. XIV. De anchylofi.* Cum haec vox pe p. 263.
 nes veteres ac recentiores paulo latius patet, accu-
 ratam substituit definitionem atque varias eiusdem
 species sub censum vocauit. *Cap. XV. De ruptura* p. 266.
tendinum in uniuersum, et sigillatim de ruptura tendi-
nis Achillis. Describuntur hic methodi PETITI,
 MONROI, RAVATONI. Totum hoc caput agnoscit
 Editores pro suis Auctoribus.

Libro III. ea tractantur, quae structurae organi-
 cae minime nocent. *Cap. I. De exostofi, et spina ven-* p. 283.
tofa. Primum definitionem et etymologiam spi-
 nae ventosae et paedarthrocacis suppediat, deinde
 internas ac externas sub examen vocat exostoses,
 et quomodo differant a gummatibus, et quibus re-
 mediis gummatibus sit medendum, et exostosis
 ac spinae ventosae. *Cap. II. De rhachitide.* Ut pluri- p. 310.
 mum causa huius morbi nutricibus est tribuenda,
 prouocamusque audacter ad GALENUM *) vere si op. 315.
 scribentem: Thoracis partes plerumque a nutrici-
 bus peruertuntur, dum ipsas in prima educatione
 extrin-

*) de morborum causis cap. 7.

extrinsecus praeue constringunt: maxime vero hoc continenter intueri apud nos licet in virginibus, quibus dum student nutrices eas augere partes, quae circa coxas, ac ilia, quo thoracis partibus maiores fiant, fasciis quibusdam totum corpus comprehendunt, atque omnes scapularum ac thoracis partes vehementer constringunt; hinc cum saepe inaequalis sit tensio, aut pronum in anteriora pectus, aut huic oppositae spinae partes gibbae redduntur. Accidit autem nonnunquam veluti prae fractum in obliquum seducit dorsum, ita ut altera scapula et non acuta, et parua, et valde compressa, altera vero prominens, tumida et omnino maior appareat. Sed concurrunt praeterea aliae causae, nam et sanguis et humores vitiosi esse deprehenduntur. Tonica, roborantia, purgantia, emetica, alterantia specifica BOERHAAVII, martialia, ens venereis, stomachica et calefacientia profunt. Tribuendum quamplurimum

- P. 342. esse censet sal ammoniaco MAJOWII, cuius haec est formula: R $\bar{x}$. Sal. volatil. corn. ceru. sanguin. ut vrin. q. s. quibus phiala oblonga immixtis spirit. sal. rectificat. aut etiam sulph. per campan. rectificat. guttatim effundat: quoties ebullit, non amplius excitabit: sal hic resolutus per filtrum traiciatur et leni calore ad siccitatem salis extrahatur. Dosis gr. 3. ad 6. primo mane aut hor. somni in liquore appropriato. *Cap. III. De mollitie, dissolutione et fragilitate ossium.* Multis exemplis et extispiciis hoc caput egregie illustravit, quibus alia possunt addi per multa, vberius rem propositam illustrantia. Ob recentiores observationes collectas, ob ordinem rerum, accuratas definitiones, ac formularum medicarum copiam hunc librum eo lubentius nos commendare posse certissime sumus persuasi, quo magis quamplurima in ipsa praxi nobis occurrere, quae accura-

te cum nostri dictis et propositionibus conueniunt. Vnde et eo maiori desiderio optamus, vt reliquorum Voluminum edendorum spes nobis facta mox impleatur, quae eandem nobis vtilitatem praestabunt, cum Cll. Editores suis lucubrationibus eadem instructissima esse iubebunt.

II.

FRID. MATTHAEI STOEY Tentamen de nexu inter matrem et foetum obseruationibus atque experimentis illustrato. Halae Typis Hende-
lianis. 1786. 8. pagg. 39.

Scriptit Cl. huius dissertationis Auctor in primis de humore lactescente a matre cum foetu communicato, et breui vteri et placentae anatomia propo-
sita, structuraque vteri musculosa negata cellulosa eius fabricam potius defendit, deque valvulis in vasis placentae repertis aduersus REYSIVM et DESAULT dubitat. Mox duas quaestiones mouet p. 7.
qualis sit iste humor inter matrem et foetum stagnans? et quo modo ad foetum deducatur? Itaque non sanguine, sed mobilissimis et subtilissimis lymphatico lacteis humoribus foetum nutriri contendit, omnesque humores lymphaticos tempore grauiditatis ad vterum vehi, intimum connubium inter matricem et mammas intercedere atque humorem lacteum supra placentam effusum detectum fuisse a multis obseruat. Anastomosis vasorum matris et p. 16.
foetus reiicit plane, enarrans, quae obseruauit MECKELIVS filius in vtero per patrem IOANNEM FRIDERICVM iniectionis artificio repleto, quibus declaratur, hocce praeparatum ipsi falsa imposuisse, illudque nulla ratione anastomosis demonstrare atque patefacere,

Quibus

- p. 23. Quibus prolatis cum aliis resorptionem defendit, et refutatis iis argumentis, quae sanguinem matris crassum resorberi perhibent, auctor est, materiam tantum chylosam ad foetum deuehi. Namque vasa foetus nimis parua sunt, quam quod matris sanguinem recipere queant; porro aliae secretiones in foetu contingunt, quam quae ex materno sanguine praeparari possint, atque iste quoque nimio stimulo tenellum foetum maxime irritabilem afficiat, verosimile est.
- p. 30. Iam vero foetus per humorem chylosum incrementum et nutritionem, lactis copia excluso partu ad mammas profluente, idemque ouo demonstrat. Primariam lactis secretionem in vtero, alteram in mammis quaerit, atque sibi persuasum habet, humorem lactescentem pro diuerso grauiditatis tempore quoad subtilitatem et tenuitatem inter se differre.
- p. 36. Tandem sequuntur et in medium producuntur MECKELII filii experimenta in vtero ouino, caprino et suillo capta, quae nullam omnino inter vasa conspersionem demonstrarunt.

III.

A Treatise on the diseases of children, with Directions for the management of infants from the Birth; especially such as are brought up by Hand. by MICHAEL VNDERWOOD, M.D. Licentiate in Midwifery of the Royal College of Physicians in London and Practitioner at the British Lying Hospital. London 1784. 8. pagg. 288.

hoc est:

Tr. de morbis infantum auct. M. VNDERWOOD
M. D.

Divisus est hic tractatus in partes duas, quarum prima diaetam, secunda vero morbos infantum comprehendit. Quae cum ita sint, facile unicuique apparet atque intelligitur multa in ipso iam satis superque nota esse proposita.

Diagnosin morborum infantilium non adeo difficilem iudicat, multasque ex nimia secretionem glandularum gigni observat. Meconium expellendum est, vix vero antimonialibus, quemadmodum inter Anglos multis solenne est medicis. Obuenit saepe p. 40. erysipelatoſa aliqua inflammatio penes infantes, quae modo digitos et manus obsidet, modo pubis regionem et abdomen, adeo nucham infestat et facile in gangraenam abit. Cui opponunt omnium optime corticem, confectionem cardiacam et spiritum vinosum camphoratum. In aphthis maius est praesidium in terreis remediis et lenioribus laxantibus, quam in vino antimoniali positum, sicuti quoque externorum remediorum nulla est in aphthis utilitas et efficacia. Crustam lacteam pro salutari exanthemate habet, improbens consilium istorum, qui multis ad eam propellendam remediis utuntur. Con- p. 76. sociata est saepe cum diarrhoea infantum aliqua cutis adstrictio, quae singularem omnino morbum nondum satis perspectum offert. In tussi conuul- p. 132. ſua laudat asam foetidam, camphoram, castoreum et opium, praesertim tamen oleum ambrae, quod modo externe dorso infricat, modo interne ad aliquot guttas exhibet. Serophulis opponit therapi- p. 145. am per electrum et solutionem camphorae in oleo amygdalarum, quemadmodum PARTINGTONVS per electrum quoque perniones fugavit.

IV.

D. IO. FRID. BLUMENBACHII *) Med. Prof. P. O.
De oculis leucaethiopum et iridis motu com-
mentatio. Goettingae Typis Io. Christ. Diet-
rich 1786. 4. c. f. pagg. 38.

- I**n itinere Heluetico versans incidit in Sabaudia in
puerum roseis oculorum papulis et singulari ca-
pillorum albedine, qui lanæ caprinae similes erant.
Quae observatio ipsi scribendi hanc commentatio-
nem opportunitatem praebuit. Descripto igitur
horum puerorum aegrotantium habitu, de hoc vi-
sus vitio in vniuersum disputat. Bruta animalia huic
oculorum vitio non nisi ista calidi sanguinis obno-
xia sunt; et omnium vulgatissima exempla sunt mu-
res et cuniculi, estque haec oculorum vitiosa rube-
do, quae non nisi symptomata est, iis modo com-
munis animantibus, quae pilorum pellis colore va-
riant. Consensum autem cutem inter atque ocu-
los ex fabricae similitudine deriuat. Repertum est
pigmentum nigrum et circa asperae arteriae glan-
dulas, in superficie pulmonum, in tela cellulosa ner-
ueam et villosam intestinorum tunicam interceden-
te, atque constat parenchymate celluloso, pingue-
dinis experte et mox intertextis, mox adiacentibus
numerossimis vasis sanguiferis. Ligato autem
neruo octauiparis nulla coloris iridis mutatio, quam
MOLINELLI se observasse perhibuerat, detecta est.
Morbus leucaethiopum est connatus, nec raro haereditarius.
Altera sectio de iridis motu quadam habet. Vix alio
organi visus pars tam diuersa est in diuersis animalium
specie-

*) Recusa Germanice in *Magazin für die Naturge-
schichte des Menschen* I. Band. I. Stück. Zittau 1788.
S. p. 71. et 89.

speciebus, quam iris. In primis Raiae iris mirabilem offert figuram, cuius superior pars in digitatas et dependentes lacinias diuisa pupillam lunatam et pectinatim excisam oculis obiiicit. Examinat p. 21. d. auctor et tenuissimam cuniculorum alborum et valde crassam phocae marinae iridem, in cuius anteriore iridis latere, vasa sanguifera elegantissimo et plane singulari modo decurrunt, non enim ipsi vuae membranae intertexta sunt, sed innumeris et subtilissimis anastomosibus inuicem iuncta et magis nuda adiacent, quam inhaerent: sed adhuc plurima alia memorabilia phocae oculum conspicienda praebet. Eiusdem e. g. sclerotica diuersis in locis variam habet crassitiem. Quae scleroticae regio autem tenuem valde corneam excipit, crassa est et fere cartilaginea; quae hanc sequitur medium cingens bulbum attenuata et facillime flexilis, reliqua vero, quae fundum oculi occupat, maxime crassa est. Iri p. 23. dis origo nexusque optime conspicitur in strige bubone. Motus mediae zonae iridis bubonis utroque p. 24. interim iridis limbo firmo quiescente continuo fere undulata laterali oscillatione leniter fluctuabat et quasi contremiscere visa est, vbi diutius fulgidis solis radiis exponebatur.

Status iridis naturalis consistit in retractione p. 25. eius seu pupillae dilatatione, violentior autem status est iridis expansio seu pupilla arcta; et expendit Cl. Auctor argumenta, quibus impeditur, quominus opinioni ZINNII, FONTANAE, TORACCAE subscribere possit. Experimenta auctoris toties repetita summam eo redeunt, quod in dormientibus neonatis, si caute diduxerit palpebras, arctam viderit pupulam, quae vero expergiscentibus subito dilatatur. Quod autem infanti aliisque mammalibus iris sub somno expanditur, id a consuetudinis vi deriuandum esse ipsi videtur. Vfus membranae pu- p. 26. pillaris

- pillaris est, ut cum formationem iridis in foetu in-
uet, tum vero ad futurum motum eiusdem facilitas-
dum eandem quasi praepararet; quando autem incre-
mentum suum abfoluerit iris, tunc membrana pu-
p. 28. pillaris euanescit. Dissentit a MORGAGNIO, qui
iridis cum retina consensum quaerebat in vibrationi-
bus in ipsa lucis impulsu excitatis, quae primum ad
ciliare corpus, dein hocce mediante ad ipsam iri-
dem deuenirent; longe probabiliorem existimam
eorum opinionem, qui hunc consensum ex senio-
rio communi repetunt. Obseruauit PETITVS et
p. 29. cum eodem Auctor noster, quod vno saltem oculo
lucis radiis exposito, huius quoque tantum pupilla
arctetur, altera eodem tempore dilatata. Causa au-
tem proxima iridis motus, multis premitur difficul-
p. 31. tatibus. Nulli adsunt iridis muscoli, eosdemque
euidenter demonstrare nondum licuit. Irritabilita-
tem porro iridi nullam esse HALLERI, FONTANAE
aliorumque tentamina docuerunt, nullamque dete-
gere potuit fibram muscularem auctor, neque in hu-
mana, neque in phocae vel cuniculorum alborum
p. 32. iride. Non magis locum habet congestio humo-
rum ad pupillam arctandam: nullam enim effusio-
nem contingere, docent oculi in Sabaudicis leuca-
thiopibus, neque impulsus sanguinis in serpentina
iridis vasa causa esse potest, quia in Phocae marinae
iride rete vasculosum non ipsi eius substantiae inter-
textum, sed laxè modo instratum est. Porro obser-
uat Auct. iridis motum ne hilum quidem cordis
motu turbato mutari. Itaque ad aliam explicatio-
nem confugit, iridis motum ex vita eius propria
obscurè deriuans.

V.

De Neruis crotaphitico et buccinatorio auctore

I. B. PALLETTA Ph. et Med. Doct. et Nosoc.

Maio.

Maiores Mediol. Chir. Ordin. Mediolani 1784.
Typis Imperialis Monasterii s. Ambrosii Ma-
ioris. 4. c. f. pagg. 38.

Praefatus de veterum in neurologiam meritis, no-
ua inuenta MALACARNAEI Viri Celeberr. de
originibus neruorum commemorat, postea et sua
addit. Dura mater vbi processui clinoideo poste-p. 9.
riori adnectitur in duas secedit laminas, quarum in-
ferior sinui caernoso et fossae mediae baseos cranii
insidet, superior autem priori supertensa margine
extremo tereti foramen relinquit oualis figurae,
quod neruus quintae coniugationis subit. Gang-
lion GVSSERI, quod WRISBERGIUS intumescen-
tiam semilunarem vocauit, quodque zonam refert,
quae latum quinti puris truncum reuincit, cum MA-
LACARNAEO armillam nuncupauit. Exponit quo-p. 15.
que de neruo ad par tertium accessorio MALACAR-p. 19.
NAEI et taxat Wrisbergianam de ortu quinti paris
iconem. Porro veterem morem neruos per con-p. 22.
iugationes numerandi improbat, istosque longe me-
lius rei anatomicae consulere affirmat, qui neruo-
rum nomina a munere ipsorum desumunt. Quam-p. 28.
uis non omni ex parte sequatur MECKELIVM, ta-
men eius horum neruorum descriptionem absolutif-
simam appellat. Vrget autem in primis neruum
crotaphiticum et temporalem non esse trunci maxil-
laris inferioris soboles, atque monet varietates ali-
quas caeteris esse praeteruisas. Emitterit autem cro-
taphiticus massetericum et duos temporales, bucci-
natorius vero potissimum progignit buccinatorio-
labialem et pterygoideum. Tandem de trismo ali-p. 33.
qua leguntur.

Quae cum ita sint, facile apparet perpauca noua ob-
seruata in hocce opusculo, quamquam non vtilitate sua
destituantur, contineri; neque icones adeo multum
valent, nam obsoletae nimis sunt neque satis distinctae.

VI.

A Dissertation on the Theory and Cure of the Cataract: in which the Practice of Extraction is supported; and that Operation in its present improved state is particularly described: by IONATHAN WATHEN Surgeon. London. 1785. 8. pagg. 166.

h. e.

Diff. de via et methodo suffusionem per extractionem curandi auct I. WATHEN.

- C**ommemorat tres suffusionis species, quarum una siue genuina ipsam lentem obscurat, altera inter velamentum lentis atque ipsum humorem crystallinum sedem habet, tertia obscuratum velamentum solum causam agnoscit. De causis suffusionis exponens animaduertit MAGISTRI IOANNIS et SYLVESII opiniones multum ad commendationem eius methodi, secundum quam lens in operatione demittitur, contulisse; quapropter istorum argumenta eo expeditius remouere studet. Non semel tantum cum cataracta guttam serenam coniunctam vidit, quamuis pupillae dilatatio atque contractio adhuc obseruaretur. Iam vero varia exempla suffusionum profert, quae vel sponte euangerunt, vel per electrum fugatae prorsus sunt. De curatione suffusionis lacteae, cinereae, flauicantis, coeruleae, et rubicundae, parum sperare iubet, cum istae species saepissime sint coniunctae cum capitis affectibus Cephalalgia et alii acuti chronici morbi curationi per ferramenta in primis quoque obsunt.
- p. 8. - Postea plura, quamuis non satis idonea argumenta curationi per acum opponit atque monet TAYLORVM, CYRVM, HILMERVM saepe infelices

in deponenda suffusione fuisse. Mox fata alterius
methodi, extractionis nimirum enarrat, atque arti-
ficium eam perficiendi describit. CHALIBERTI p. 94.
Instrumentum ad figendum oculum durante
operatione nihil valere auctor est, atque ipse fatetur,
se atque ELSIVM multam operam et oleum saepe
perdidisse in excogitando ferramento, quo possit
oculus immobilis praestari, tandem cognovisse solo
digito opus esse. Extracta cataracta non protinus p. 96.
sed sensim digitus remouendus est, ne nimius hu-
mor vitreus prodeat. Adversatur RICHTERO, qui p. 119:
lenticis velamentum anterieus repetitis ictibus dilace-
randum et destruendum praecipit atque tristem exit-
um tales operationes secutum esse animadvertit.
Peracta encheiresi superior palpebra primum tegat p. 128.
oculum, postea etiam inferior, alias cilia inferioris
facile in vulnus incidunt atque pessima symptomata
mouent. Praeter inflammationem, extractionem p. 133.
coalitus capsulae cum pupilla, et inflammationem
retinae nimis ampliata pupilla sequitur.

Suffusionis spuriae quoque tres species agnoscit, p. 139.
prima, quae etiam secundaria cataracta appellata,
in opacitate capsulae posita est, altera nascitur, si
adventitia membrana in camera postica humoris
aquei gignitur, atque membranaceae nomen depor-
tauit; tertia a pure stagnante in camera humoris
aquei antica procreatur. In diagnosi cataractae
membranaceae, auctore nostro admonente DAVIEL,
HEVERMANNVS et RICHTERVS saepe errores com-
miserunt. Denique de curatione harum spuriarum
suffusionum Cl. WATHEN loquitur.

VII.

Nouvelles instructives, Bibliographiques, Histo-
riques et Critiques de Médecine et de Chi-
rurgie,

rurgie, ou recueil raisonné de tout ce qu'il importe d'apprendre chaque Année pour être au courant des connoissances relatives à l'Art de guérir Année 1785. pag. 245. Année 1786. Tome second p. 591. Année 1787. Tome troisième par M. RETZ à Paris, chez Méquignon, l'aine, Libraire, 12. 558 pagg.

i. e.

Relationes nouae litterariae, bibliographicae, historicae ac criticae de medicina et chirurgia, siue collectio rationem reddens de omnibus, quae in vnoquoque anno cogniti necessaria facta sunt artem medendi concernentia de a. 1785. 1786, 1787. etc.

Perutilis ille libellus ita scriptus est, vt A. Cl. propter diligentiam in rebus nouis conquirendis et proponendis laudare tenemur, non tantum multorum recens editorum scriptorum notitiam ad lectores peruenire voluit, sed etiam sic dictos periodicos commentarios consuluit et excerpsit diligentissime, atque relationes quoque scriptas ad ipsum transmissas inseruit. Praeterea cognouimus eum ab omni partium studio esse remotum atque iudicia ipsius esse modesta ac ita comparata, vt neque Momi aut Catonis seueritatem et rigorem immitem praeseferant, neque ex blanda indulgentia profecta esse videantur.

Tom. I. *Articulus I. exhibet Calendarium medicis aequo*
 p. I. *ac aegrotantibus proficuum, cui tanquam art. II. subiunctae sunt observationes meteorologicae ac nosologicae, quibus declaratur, quinam morbi vnicuique*
mensi

mensi propter coeli conditionem quam maxime proprii sint, et qua ratione ab illis praeseruare corpus humanum queamus. *Art. III. continet libros medicos et chirurgicos*, Francogallicos aequè ac exteros, de anno 1784. quae Parisiis Nostro innotuerunt, in quibus libris recensendis ita versatus est, vt malos et mediocres penitus excludendo eos tantummodo commemorauerit, quibus vtilitati et commodis lectorum consuleret et rerum propositarum ac inuentionum nouitate animos ipsorum instructissimos redderet ac oblectaret. Librorum recensiones sunt 43. *Art. IV. medicorum scripta a. 84. demortuorum* p. 104. recensentur, quo eos sibi deuinxit quam maxime, qui biographias medicorum concinnare atque Lexica eruditorum virorum conficere solent. Ordine autem Cl. RAVLIN, et dein Cl. BOSCH D'ANTIC scripta commemorat, ita tamen vt et vberiori sermone lectores de illis instruat. *Art. V. Nouas inuentiones* proponit hinc et illinc in Diariis et Ephemeridibus indicatas cum ipsius epicrisi. Insunt autem 72 tales nouae res. *Art. VI. exhibet remediorum indicem*, in quo v. c. describit puluerem Ailhaud, Elixirum stomachicum Acheri, etc. obseruationibus vtilissimis adiectis. Mentionem vero etiam facit pugarum, histrionum nostris temporibus clarissimorum, magnetismi scilicet animalis, praesidii aduersus sterilitatem a GRAHAMO commendati thrasonico more, etc. *Art. VII. praecipit de praemiis a nonnullis Academiis* quaestionum quarundam soluendarum gratia *propositis*, videlicet Academiae medicae Parisinae, scientiarum et Artium Diuionensis, Lugdunensis, Bruxellensis, Tolosatiensis, Burdegalensis, Andegauiensis, Sienensis, Harlemensis, Mantuanae ac Academiae chirurgicae Parisinae. *Art. VIII. ponit catalogum lectionum publicarum et priuatarum omnium Medicorum Parisinorum secundum doctrina-*

p. 210. rum ordinem. *Art. IX. ordine alphabetico doctores et medici nominantur, indicato simul vniuscuiusque domicilio, qui in vniuersum numero 206 sunt. Art.*

p. 232. X. sistit *Indicem Auctorum, morborum ac remediorum.* Promittit vero Cl. A. se in hanc collectionem libenter recepturum esse commentationes bene exaratas, quae cum consilio et proposito huius libri conueniunt, et quae spectant ad morbos epidemicos, aut quae continent observationes nouas ac perutiles de alijs morbis. Commentationes quoque praemii causa scriptae, quae tamen illo non fuere ornati, ob praestantiam, qua sunt vt plurimum elaboratae, inferre constituit. Grato quoque animo notitias de defunctis per vnumquemque annum medicis eorumque scriptis se esse accepturum, easque suo libro omni fide atque dexteritate adiecturum pollicetur. Neque recusabit iis locum concedere observationibus, quibus remediorum ab agyrtis et erronibus laudatorum vanitas declaratur, et in vniuersum omnes relationes sibi acceptas fore atque gratas profitetur, quae solutis vestigalibus ad ipsius manus peruenient.

T. II.

In fronte II. Tomi profitetur Cl. A. se eodem modo versaturum esse in reliquis concinnandis, immutatis tantummodo paucis suasu suorum amicorum, cum enim consilium eo pertineat, vt Bibliotheca/vniuersalis portatilis in vsum medicorum, Chirurgorum ac pharmacopoeorum esse debeat, tantummodo ea, quae concernunt medicinam proprie sic dictam hic locum inuenient, et quae simul spectant ad eius incrementa et ad perfectionem pertinent, repudiatis omnibus iis quae huic fini obstruuntur. *Calendarium* *) vero huic Tomo non praepo-

*) Haud dubie propterea id factum, quia eodem anno Patiliis calendarium prodit medicum, cuius titulus: *Calenda-*

praepositum est, et libri superioris anni, qui nimis tarde ad notitiam auctoris peruenere, asterisco notati hic conspiciuntur, vt quantum fieri posset, hae relationes completae ac omnibus numeris absolute fierent.

Art. I. igitur continet observationes super causas p. 1.

morbis qui Parisinos inuadunt, et super remedia quibus illis potest praecaueri. Omnes autem morbos populares originem ex aere atmosphaerico aequae aere variis impuritatibus repleto, et si quidam affluere nolint corpora variis tempestatum vicissitudinibus repetit. Victus lautus et potiones calefacientes p. 22. morborum catalogum mirum augent in modum, animi pathemata concitata symbolam conferunt p. 28. suam, et denique artes dolosae medicorum sumum p. 32. vendentium: praesidia vero quibus praecaueri talibus p. 35. morbis potest quadraginta proponuntur aphorismis.

Art. II. commemorat libros anno 1785. editos una p. 49.

cum supplemento librorum de a 1784. attamen non omnes hic allegantur, sed tantummodo praestantiores, e quibus maxima in medicinam commoda redundant, tres autem habet hic articulus sectiones, p. 54. quarum prior medicinam spectat et 67 libros recenset, posterior ad chirurgiam pertinet, continet 15 li. p. 330. bros et vltima versatur circa pharmaciam 5 libros p. 373. complectens. In vniuersum igitur hic 87. exstant

recensiones. *Art. III. refertus est miscellaneis quibusdam siue commentariis ex variis observationibus,* p. 395.

E e §

commen-

Calendarium medicum ad usum saluberrimae facultatis exhibens doctorum actu regentium, aliorumque nomina, Necrologium, res in gremio facultatis gestas per annum academicum proxime elapsum, aliasque ad medicinae historiam spectantes Paris, Typis Quilla, 1786. Titulus omnia continet et GANTHIER, VACHER et DE BROTONNE memoria hic legitur, una cum scriptis.

commentariis et aliis scriptis excerptis, uti et ex manuscriptis cum auctore beneuole communicatis, non tantum vero tales hic leguntur, qui sanitati conseruandae inseruire possunt quam maxime, sed etiam eiusmodi, quibus errores multi conuelluntur, et qui etiam de nouis et vtilibus rebus nos instruunt, quibus ea quae periculosa videntur commode refutari possunt. Multa ex Diario ad medicinam, chirurgiam et pharmaciā pertinente, ex Diario ad medicinam militarem, ex Nouis Ephemeridibus sanitatis, ex Diario Parisino aliisque huc translata sunt.

P. 511. *Art. IV.* proponit remedia et quae sub nomine arcanorum veniunt, et de quibus optandum esset, ut ob amorem erga genus humanum penitus proscriberentur. Ad hanc classē iure meritoque refert auctor abusum electricitatis, theam sanitatis siue puluerem vitae prolongandae destinatum, Caseam sanitatis Frehehardi, aliaque eiusdem furfuris.

T. III. Tertius tomus aequē repletus est rebus vtilissimis atque saluberrimis, siquidem *articulo I. observationes super constitutionem atmosphaerae atque climatis* leguntur, et illae tanquam causae morborum popularium considerantur. Docte et eleganter iis explicatis suis verbis vim ac robur ex factis allegatis et experiētiis allatis conciliare studet. Inprimis vero prouocat ad obseruationes super dysenteriam grassante in Britannia anno 1779, institutas. consignatasque litteris in Diario medico militari, cuius causas curamque describit paulo vberius. Haec vero descriptio huius dysenteriae ad alias cogitationes Nostro viam pandit, ad aliam communem veritatem, scilicet morbos militum penderē a constitutione climatum, in quibus sunt et in quibus aliquandiu sunt commorati, et ideo quoque apta et conuenientissima remedia ipsis applicari posse nequaquam, nisi clima ipsius accuratius cognouerimus,

P. 38. et experientiis allatis conciliare studet. Inprimis vero prouocat ad obseruationes super dysenteriam grassante in Britannia anno 1779, institutas. consignatasque litteris in Diario medico militari, cuius causas curamque describit paulo vberius. Haec vero descriptio huius dysenteriae ad alias cogitationes Nostro viam pandit, ad aliam communem veritatem, scilicet morbos militum penderē a constitutione climatum, in quibus sunt et in quibus aliquandiu sunt commorati, et ideo quoque apta et conuenientissima remedia ipsis applicari posse nequaquam, nisi clima ipsius accuratius cognouerimus,

P. 47. nes Nostro viam pandit, ad aliam communem veritatem, scilicet morbos militum penderē a constitutione climatum, in quibus sunt et in quibus aliquandiu sunt commorati, et ideo quoque apta et conuenientissima remedia ipsis applicari posse nequaquam, nisi clima ipsius accuratius cognouerimus,

mos,

mus, medicamque geographiam nobis comparaue-
rimus, et consilium suum de legitimo eiusmodi geo-
graphiae medicae studio procurandorum commo-
dorum et periculorum euitandorum gratia propo-
nit ingenue. Deinde pergit ad morborum emi-
grantium descriptionem, ac remedia prophylactica.
Art. II. complectitur scripta anno 1786 edita, sub p. 77.
iunctis qui de anno 1785 paulo tardius in Nostri ve-
nere notitiam. Eundem fere ordinem seruauit, p. 364.
quam in praecedentibus, praeterquam quod quae-
dam de opusculis adiecerit academicis. Recensio-
num autem numerum 66. explet. *Art. III. tractat* p. 411.
miscellanea, siue commentarios de variis commentatio-
nibus, obseruationibus aliisque scriptis medicis, quorum
in antecedentibus facta non est mentio, aut qui tan-
tummodo manu exarati auctori fuere exhibiti. No-
stram attentionem praecipue mereri videtur descri-
ptio nouae sectae inter medicos ortae sub nomine
epidemicarum, sub quibus tales intelliguntur me-
dici, qui epidemias obseruare ac curare sustinent, ita
vt vnquamque secundum proprium quoddam ob-
seruent et tractent systema, neque regulas artis in sub-
sidium vocent, quae tamen viam monstrant qua opi-
niones inter se conciliandae et quomodo aequali ra-
tione dirigenda sit in similibus casibus ipsa curatio.
Omnia huius sectae principia eo tendunt, vt nobis p. 417.
persuadeant 1) omnes morbos epidemicos curari
posse, si tantummodo obseruationes de his college-
rimus morbis 2) nos obstrictos esse fidem habere
his animaduersionibus super obseruationibus cum
illis communicatis, in quibus, nullo respectu habito
naturae, causarum et medelae morborum epidemi-
corum, tantum factis innituntur, ex quibus omnia,
quae hic occurrunt, se decidere posse credunt 3) se
habere causas semper grauissimas, quibus suis suffra-
giis auctoritatem conciliare debeant conclusionibus
in

- in praxi ab observatoribus factis, quae tamen saepe sine sunt contrariae aliis observationibus eiusdem fortis ac indolis, aut reprobantur ab ipsa ratione, aut per experientiam ipsam pro falsis declarantur. Res ipsa loquitur hanc sectam noua molientem aegris esse perniciosissimam, dignitati atque auctoritati artis aduersam, et noxiam, cum erroribus faueat, eosque laudet, quibus multa damna producuntur. Neque minori animaduersione digna est commentatio de proprietatibus propriis pharmacopoei ex dispensatorio VALERII CORDI Medici seculi XV. excerpta et per M. BALBOT traducta, quae egregia praecepta atque monita continet, nosque docet veterum scriptis multa utilia inesse, quae pro more seculi nostri nequaquam sunt spernenda aut reicienda. *Art.*
- p. 466. IV. de variis remediis praecipit, chirurgis, artis obstetriciae magistris, pharmacopoeisque praescribendis, aliaque tradit, quae sanitati publicae utilissima sunt. Sigillatim vero Rob antisyphiliticum *Aff.*
- p. 504. *Steu*ri, pulvis *Godernaux*, noua methodus administrandi mercurium sublimatum in morbis venereis *Maurani*, remedium antiuenericum *Andrieu*, et aqua
- p. 522. auri dicta sub censum vocantur. Nugae vero histronicae hic quoque perstringuntur, et ad hanc classem referuntur *Bala*, siue magnetismus animalis denuo in lucem protractus in America, reliquiae de somnambulismo magnetico, ars infantes pro arbitrio producendi, auctore *Henkio*, Musico Germano, vulgaria, antiqua et centies dicta quid quod et falsa hic proferuntur, quae ingenium Germani decent. Ultimo denique loco vromantia *Algaron* commemoratur, quippe qui in porta quadam ad ambulacra ducens in suburbium S. Germani characteribus maiusculis, in fronte domus affixit schedam: *Domicilium Algaroni Experientissimi in cognoscendis morbis*

morbus ex uroscopia. Frequentia hominum adit illum et fata sua cognoscere cupit, soluitque libenter deceptionis suae vectigalia imposita.

VIII.

Memoria per servire alla storia de' polipi marini
di FILIPPO CAVELINI, socio di varie accademie
in Napoli 1785. 4. p. 114. c. f.

i. e.

Commentatio historica de polypis marinis.

Quicumque bene in cognoscendis polypis marinis versari cupit, ea imprimis in animo repetat quæsumus, quæ TREMBLEY *) de iis litteris consignavit, sic enim facilius in horum naturam inquire, eisdemque a reliquis speciebus probe poterit distinguere. Duae autem commentationes nostri iam manibus nostris terimus, quarum prior de Gorgonia, Corallis, madreporis et milleporis agit. In Gorgonia describenda nos monet latius patere notationem nominis polypi, siquidem sub ea polypos proprie sic dictos, Zoophyta, plantas animales, lithophyta, ceratophyta tanquam totidem synonyma comprehendit. Illa Gorgonia hic examini subiecta est, Gorgonia verrucosa, alias Medusa dicta, cuius figuram exhibuit. eiusque organa, simulatque generationis modum adhuc multis premi difficultatibus contendit, ope microscopiorum vterum in iisdem detegit, internam autem structuram per incisiones indagare studuit, atque sic descripsit: Animal instar vegetabilis, radicatum, basi explanata, ramosum: corio parenchymatoso, semicalcareo, rubro colorato;

p. 7.

p. 21.

p. 29.

*) Memoires pour servir a l'histoire d'un genre des polypes, etc. à Leide 1744.

to; membrana* interiore se indurante in skeleton corneum; externe exserente organa mollissima, sentientia, cylindracea, albo pellucida, rubro irrorata, sponte se mouentia, in capsulas clausiles, margine denticulatas se recipientia; tentaculata, tentaculis octonis, denticulato pinnatis, in quorum centro os cibum ingurgitans vaginis intra tentacula, exserentibus ouaria ex ouis innumeris membrana molli obuolutis.

p. 32. *Corallus* ornamentum est maris optime descriptus a FERD. MARSILIO et VITAL. DONATI. LINNEVS, Isidem nobilem vocat, alios vt taceamus Bene de iis OVIDIVS*).

*Nunc quoque coraliis eadem natura remansit,
Duritiem tacto capiant vt ab aere, quodque
Vimen in aequore erat, fiat super aequora saxum.*

p. 48. Madrepora tertio exhibetur loco, a piscatoribus petra pretiosa, a LINNEO madrepora calycularis appellata. En hic descriptionem: Corallium ex cylindris coadunatis, confertis, externe parum transuerse rugosis, stellis in disco profunde excauatis, radiatim lamellatis, centro prominulo, foraminulato, sustinet animalia Actiniis similia, singulum cuique stellae implantatum, sed basi connexa, cylindracea, purpureo mire splendentia, disco superne margine tentaculato, tentaculis breuibus, non simplici ordine, confertis, hinc, illuc diuergentibus, in quorum centro os, labio inflatili, vnde varia oris apertura: vaginae longitudinales; vuluae inter tentacula, vnde ouaria globiformia ex ouis innumeris. Addidit huic madreporam denudatam, nouam speciem, eandem cum praecedente sed Corallium desideratur.

p. 59. Milleporam vltimo loco posuit. Varias milleporae species descripsit Noster, scilicet milleporam nudatam, milleporam truncatam, milleporam celulofam

*) Metam. Lib. IV. Fab. XI. v. 88.

Iulofam cum serpolla, milleporam spongitem, illam speciem polypum idram repraesentantem et milleporam curdoncellam. Descriptio autem milleporae LINNEI haec est: Animal hydrae affine, crusta calcarea vndique obtectum, foraminibus perforata innumeris, exilissimis, vnde exserit capitula, seu ora cylindracea, superne tentaculata, tentaculis mirae tenuitatis in coronam infundibuliformem dispositis; sensu exquisito, mobilissima, motu retractili intra foramina. Variat figura nunc caulescenti dichotoma; vel membranacea reticulata, turbinato undulata, vel membranaceo foraminibus e centro seriatis etc. p. 72.

Finit hanc commentationem quibusdam observationibus, quibus polypos descriptos illustrat, eosque necessario ad catenam rerum naturalium pertinere asserit, atque ex alcyonio cydonio Linnei multa ad rem suam trahit, structurae simplicis et similis convenientiam declarat, animal radicum illud appellat, in eius facultatem locomotivam inquirat, polypos palustres eorumque differentiam indicat, eorum productionem a liquore fecundante deducit, qui stimulando et nutriendo agit atque reproductionem simul innuit. Fungos vegetabiles vocat sub censum, et fucos marinos; calcem a vermibus oriri statuit, et irritabilitatem hic propriam exponit, atque polypis adeo instinctum ingeniose satis tribuit. p. 75.

Altera commentatio nouam disquisitionem de Gorgonia et madrepora, confirmantem praecedentem dissertationem sistit. Institutis experimentis cum Gorgonia ope microscopiorum multa detexit. A detruncata enim gorgonia verrucosa in mare immissa, intellexit, qualem reproductio efficiat faciem. Exsiccatam quoque examinavit, atque phaenomena in conspectum venientia descripsit, atque adstruit earum p. 85. p. 88. p. 97.

- earum transformationem e regno vegetabili in ani-
- p. 98. male. Examini per experimenta madrepora caly-
- p. 100. cularis subiecta est, atque experimenta addita sunt de earum evolutione successiva, ouula propterea inquisiuit praesentibus Cl. VINC. ANDREA, atque
- p. 104. ANGIOLO FASANO. Vidit autem vaginis intra tentacula exferentibus oua viua, ouato oblonga, purpurascentia, se affigentia, et in Gorgonias se aperientia, quae primum scapo unico, in ramos deim disperguntur. Has porro Gorgonias euulsas liberasque aequae viuere, mutilatas redintegrari, portiunculis multiplicari, exossatas regenerari, mixtas inseri, inuersas restitui, docuerunt nuperae observationes. Tandem primum initium Gorgoniarum papillam esse supra rupes submarinas, aliaue aequore obruta corpora solida, explanata, cortice primum solo, eodem, qui totum deinde fruticem tegit, constans, deinde et lamellam corneam generans, e cuius auctae centro sensim pullulascit futura stirps, et secundum praefixam suae speciei legem in ramos spargitur et Madreporam; primordium est stella solitaria, quae primo verruculae instar marinis corporibus accrescit et aucta laterales generat proles.

Caeterum optimos quosque auctores consuluit Auct. atque ex MALPIGHII, HALLERI, SPALLANZANI etc. scriptis hanc egregiam, quam cum intimo voluptatis perlegimus sensu, atque maximam exinde percepimus vtilitatem, illustrauit commentationem

IX.

Instruction sommaire sur le traitement des maladies véneriennes dans les campagnes. Lue dans la Séance tenue au Louvre par la société royale de médecine le 12 sept. 1786. Rédigée et publiée par ordre du gouvernement,

à Paris chez Pierres, et à Nanci chez la Veu-
ve le Clerc, 1786. in 8. de 48 pag.

i. e.

Brevis instructio de curanda lue venerea penes
exercitum castrensem, etc.

Nos illa instructio statim ab initio instruit, luem
veneream, alias in castris minus cognitam, at-
que frequentem, abortam fuisse penes quosdam, et
dissipatam per eos potissimum qui castra posuerunt,
quos aetatis tempore in urbem reuocare necessitas ex-
igere videbatur. Hi igitur reduces cum aliis aequè
infectis, istud contagium cum suis communicarunt
mulieribus, quorum quidem nonnulli prorsus in-
fecti erant de sua infectione, nonnulli contra ab agyr-
tis peruerse curati. Sed illud huius mali enormis
contagium non tantum penetrauit ad mulieres, vt
pote quae ob coniugia isti sunt praeprimis expositae,
sed etiam ipsi infantes simul ab hoc corripiuntur
contagio, et breui vniuersa quaedam respublica a
virulentia ignorata et ignota ita tentatur, vt soboles
et progenies, in quam omnis spes patriae ob rei
agrariae studium et reipublicae defensionem est po-
sita, pessundet, et ciuitates ob ciuium futurorum
iacturam conquerantur. Haec potissimum argu-
menta administrationi prouinciae in tabula quasi
proposita sunt, eum praecipue in finem, vt praesi-
dia optima, quibus effectibus tristissimis inde pen-
dentibus occurrì possit, eligeret. Huius rei causa
administratores prouinciae societati regiae medicae
commiserunt, vt instructionem aliquam concinna-
ret, quae in urbibus chirurgis minus-exercitatis et
non satis de via ac ratione huic malo medendi instru-
cti, normae loco esse possit, qua in persanando hoc
malo vti debeant, et de remediis simplicibus, tutis

p. 4.

ac minori pretio comparandis cogitent, quibus hoc contagium sit inhibendum. Protinus huic consilio optimo ac generi humano maxime salutari regia societatis annuere censuit, atque duumviris Cl. DE LASSONE et HORNE officium eiusmodi instructionis conscribendae imposuit. Ardua sane res est multisque implicita difficultatibus, si quis ex alicuius voluntati administratorum provinciae satisfacere velit, si enim quis tantummodo breviter ac praecise curam luis venereae tractandam sibi sumere cupiat, timendum est, ut multa empirice tantum proponenda sint, et si quis vberius eandem describere tentet, atque opus omnibus numeris absolutum perficere, ille sane nimium a proposito consilioque administratorum recedet. Igitur ne in devia abducerentur Cl. DE LASSONE et HORNE mediam sibi elegere viam, describendo quantum fieri potuit cum praecisione tali, quae perspicuitati nequaquam est adversa, varia luis venereae symptomata, quae penes quosdam deprehenduntur, et in quibus non semper eruptiones pustularum veniunt in conspectum, propriam et unicuique symptomati convenientem medendi rationem principiis rationis et artis superstructam proposuerunt, qua non tantum vera sit curatio, sed etiam praecaveatur, ne in alios morbos fiat degeneratio. Tandem de ipsa lue venerea confirmata tractatur, una cum remediis tutis, efficacibus ac longo usu comprobatis. Nobis non monentibus patet quatenus summa sit huius libelli, siquidem, de stranguria, ulceribus gangraenosis, bubonibus, phimosis, paraphimosis, pustulis, variis excrescentiis venereis, exostosis, carie, et lue venerea confirmata hic exactius agitur. Medendi ipsa ratio admodum est facilis, et ipsa medicamina quam simplicissima, neque omni destituta gratia, quo eo lubentius assumi queant. Exempli loco commemorandus est

nobis syrupus antiuenericus, cuius media mensura Francogallica (Pinte) sufficit lvi venereae confirmatae sanandae, etsi paulo est pertinacior, dimidia etiamnum addi potest. Ipsa confectio haec est: p. 41.
Vnciae quatuor Rasurae Guajaci in tribus sextariis dimidiis aquae ebulliant, ad residuum quartae partis mensurae, in decoctum depuratum et colatum infundatur libra vna et dimidia Cassonadae, qua soluta et per filtrum traiecta ipsi cum oui albumine concilietur pelluciditas et coquatur dein ad syrupi consistentiam, tota massa etiamnum calida immittatur in fictile ac cum eadem permisceantur duodecim grana mercurii sublimati et vncia vna spiritus vini aut frumenti, haec solutio permixta cum syrupo exacte et refrigerata seruetur in lagena obturata ad usum. Matutino tempore vnum cochlear syrupi assumitur cum media mensura ptisanae ex lini seminibus parata, quatuor diebus peractis dosis dimidio cochleari augetur vsque ad octauum diem, et tandem duorum cochlearium dosis quotidie assumenda donec tota portio in lagena sit consumpta. Remanentibus autem symptomatibus dimidia lagena ebibi adhuc eodem modo potest. Haec methodus potest adhiberi in corporibus robustis, atque ptisanae ex seminibus lini factae substitui potest ptisana ex guajaco, quae quibusdam melius conuenire videtur. Iunioribus autem vna mensura media syrupi curae absolueudae sufficere videtur, quippe qui non tantis scatent impuritatibus.

X.

Dissertatio medica inauguralis de abortu, quam
eruditorum examini submittit CHRISTI. HENR.
AVG. de SCHAYMBURG, Groningae apud Theod.
Spoormaker, CIOIOCLXXXIV. pagg. 20. 4.

- I**nquirat ac finit accurate Cl. A. ante omnia abortum, atque monet interdum perperam abortum dici, si oua humana nondum vteri superficiei annexa, sine notabili sanguinis emissionem, sine magno partus labore, paucisque cum doloribus, ita ut foetus distincte cognoscere haud possimus, aliquando primo mense emittuntur. Vnde varia tempora, quibus foetus ex vtero expellitur, varias ut statum exclusionis foetus ex vtero species nos iubent, quae quinque esse possunt 1. Expulsio nimirum ouulorum superficiei vteri non annexorum, quae primo grauiditatis tempore contingit atque abortum improprie dictum constituit. 2. Abortus proprie dictus, quippe qui a secundo usque ad septimum grauiditatis mensem fit. 3. Partus praematurus est, quando foetus, scilicet a septimo grauiditatis mense, vel interuallo isto usque ad finem noni mensis excluditur. 4. Partus maturus seu perfectus dicitur, qui nono consummato mense, aut paulo ante contingit. 5. Partus serotinus aut retardatus, post nonum fit mensem. Ex his declarat A. quanam differentia inter immaturum foetum, abortum, partum praematurum, partum maturum seu perfectum et partum serotinum, ac definit satis accurate quanam grauiditatis tempore quaelibet species expulsionis foetus ex vtero locum habeat. In causis autem recensendis primo loco ponit causas, quae in semine virili sunt, si non rite praeparatum ac elaboratum est, et si nimium indulgendo voluptatibus viri totum corpus solidorum et inprimis systema nervosum ita debilitarunt, ut non amplius semen probum ac bonae indolis possit praeparari. Alteram classem constituunt causae, quae in sexu femineo abortibus ansam praebent, quorsum refertur, vteri ipsius contractilitas nimia, irritabilitas ingens, stricta fibrarum tensio, debilitas, humorum ad alendum infantem defectus,
- pletho-

plethora, vitia topica vteri, prolapsus, cancer, hydrops, varia vesicae vrinariae vitia. medicamenta irritantia, animi pathemata, exercitationes fortiores, aetas nimis tenera, excretio lactis durante graviditate, inedia. Tertio loco causae in foetu ipso quae p. 14. rendae, in monstrosa foetus magnitudine, in conplurium foetuum, geminorum, trigeminorum praesentia, in morbis foetus, hydrocephalo, ascite hydrope, in aberratione placentae a sua sede consuetudine. Quarta species pendet a causis externis, quae p. 15. villo modo corpori vim inferunt. Progreditur etiam ad signa abortus instantis, et ad curationem haemorrhagiae vteri et inde metuendi abortus. Quam p. 17. quam breuiter ea, quae curationem concernunt, proposita sunt ab Auct. tamen accurate dicta deprehendimus, cum iusta limitatione, atque hanc ipsam dissertationem de meliori possumus nota commendare.

XI.

Observations in Midwifery particularly on the different methods of assisting women in tedious and difficult labours, to which are added observations on the principal disorders incident to women et children, by WILLIAM DEASE, Surgeon of the United Hospitals of St. Nicholas et St. Catharine's, Dublin printed for I. Williams, L. White, W. Wilson, P. Byrne, and I. Cash. MDCCLXXXIII. 8. 212 pagg. c. f.

h. e.

Observationes ad artem obstetriciam pertinentes, sigillatim concernentes diuersas methodos

Ff 3

dos

dos assistendi grauidis ac subueniendi in partu difficili ac laborioso *).

p. I.

Libellus sex absolvitur sectionibus, quibus praefixa est introductio *de progressu artis obstetriciae temporibus nostris*; incipit autem ab HIPPOCRATE, MOSCHIONE ac CELSO ac historiam omnem fataque huius nobilissimae artis ad tempora nostra usque deducit, inprimis fere hoc ipso seculo eandem multo perfectiorem redditam fuisse studiis doctissimorum virorum docet, atque ex eo causam repetit principem, quod illa ars sub initium huius saeculi demum fuerit etiam a viris exulta atque exercitata et successivè ad summum fere perfectionis fastigium perducta. Indecorum enim habebatur olim, ut viri operi feminis in parturiendo praestarent **), quamquam non negandum est, antiquissimis etiam temporibus viros adlitisse femellis, quod ex innumeris HIPPOCRATIS, MOSCHIONIS, PAULI AEGINETAE, A BVLCASIS aliorumque locis patet. Praecipue autem historiam instrumentorum, eorundemque usus proposuit, quam sane altius potuisset repetere, cum illa a veteribus aequè adhibita fuere. Optassemus sane in hac historia, quam bene scriptam esse caete-

*) Huius libelli versionem eleganter concinnatam hoc ipso anno prodierit notamus hoc titulo: WILLIAM DEASES *Bemerkungen über die Entbindungskunst in langwierigen und schweren Geburten, nebst sehr unterrichtenden Leichenöffnungen, sowohl vor als nach der Geburt verstorbener Personen, aus dem Engl. übersetzt und mit einigen Anmerkungen begleitet von CHRISTI. FRIEDR. MICHAELIS, Zittau und Leipzig bey Joh. Dan. Schöps 1788. 8. 260. Seiten.*

**) De l'indécence aux hommes d'accoucher les femmes, et de l'obligation aux femmes de nourrir leurs enfans etc. à Paris 1708. 12.

roquin concedimus, scripta quoque esse laudata, quae
tamen in omni historia necessaria esse videntur, vt
fides rei magis constet. Sed ad ipsas sectiones ac-
cedamus propius, quarum I. *in vniuersum* proponit p. 1.
animaduersiones super affectus in grauiditate passim ob-
uios. Leuiora incommoda vix medici auxilium re-
quirere videntur, praeprimis in prima grauiditatis
periodo. Magis autem attentionem medici exigunt
flatulentiae ac aciditates in ventriculo, quibus autem p. 7.
tendis ac propellendis inseruiunt cereuisia tenuis,
aqua selterana cum vino permixta, aut aqua sim-
plex. Flatulentis autem radicem Colombae cum
fructu opponendam censet in forma pillulari, qua
simul concoctionis negotium mirum adiuuatur in
modum et nerui roborantur. Obstructionibus al-
uini grauidis admodum molestis optime pilulis ob-
uiam eundem esse censet ex pilularum Rufi drach-
ma vna, saponis Hispanici, antimonii diaphoretici,
ammoniacy gummi ana drachma dimidia, duo-
bus granis tartari emetici et viginti guttis olei men-
thae compositis numero XXX, de quibus vesperi
tres deglutendae. Deinde de haemorrhagiis in p. 9.
primis vt et sequioribus mensibus earumdemque
cura differit, et quomodo abortus praecaueri possit,
Porro quomodo tactu sint disquirendae ac exploran- p. 21.
dae semellae praecipit, et qua ratione in exclusione
fetus et extractione secundae medico obstetricio sit
versandum. Sect. II. *De optima methodo succurrendi* p. 29.
femini in partu naturali et laborioso. Quae in vni-
uersum hic obseruanda, qualis situs eligendus, quo-
modo exclusio fetus facienda, et qua ratione in se-
cundis extrahendis se gerere oporteat medicum,
traduntur egregie, atque praecepta proponuntur
in haemorrhagiis nimis obseruanda. Sect. III. *De* p. 36.
partu difficili, et apta applicatione instrumentorum,
inprimis de usu forcipis. Difficilis partus natura

sufficienter explicata ad vsum forcipis transit, qui tunc absolute est adhibendus, si praeternaturalis capitis magnitudo, mala pelvis conformatio, aut nimia angustia ipsius adest. Simul de vecte Roonhusiana eiusque commodis ac incommodis quaedam adduntur, et casus commemorantur, in quibus ille ipsi forcipi sit praefendus. Instruit autem simul quoque vsum instrumentorum sint praemittenda, et quomodo corpus ipsum sit praeparandum, si iisdem bonos effectus procurare velimus. Observationes quoque vberimas circa caput inclanatum adiecit, quae sua non destituuntur vtilitate. Tandem de signis infantis mortui verba facit, atque suadet tunc absque vltiore mora infantem vico aut for-

- p. 53. cipe extrahere. *Seç. IV. de partu praeternaturali agit.* Reprehenduntur hic illi, qui systematice de partu praeternaturali tractare cupiunt, cum tirpibus nulla inde vtilitas sit speranda, et institutio per exempla institutioni per praecepta longe sit antefrenda. In peruerso autem situ temporis sese accommodare debet medicus obstetricius, quo videlicet orificium vteri amplissimum esse deprehenditur, utque aquae sponte dissiluerit. Adduntur monita de comodo parturientium situ, et quomodo fetus extractio fieri debeat. *Seç. V. De sectione Caesaria et de synchondrotomia ossium pubis.* Vtramque methodum tanquam parum vtilem atque adeo crudelem reiecit. *Seç. VI. De morbis puerperarum.* Breuiter de haemorrhagiis vteri, laceratione perinaei et intestini recti, de febre lactea, purpura et febre puerperarum docte tractatur ac sufficienter. *Seç. VII. De morbis infantum.* Examini hic subiiciuntur vlcera oculorum, quae non sunt negligenda, cum saepe exinde plenaria oboriatur coecitas, gangraenosae erosiones genarum ac vtriusque labii, et
- p. 138. hydrocephalus. Accedunt tandem animaduersiones

quo et triginta casibus illustratae, quibus ex historiis distincte descriptis et sectionibus institutis multa proponuntur, quae instruere lectores possunt.

XII.

Materia vegetabilis systemati plantarum, praesertim philosophiae botanicae inseruiens, characteribus, quosunque Ill. LINNEVS indicauit, delineatis, auctore NICOLAO EWOLDOPEREBOOM. Decadum prima, caudices, sum-
tibus auctoris prostant Lugduni Batavorum
apud S. et I. Luchtmanns CIOIOCCCLXXXVII
4. 32 pagg. c. fig. EIVSDEM Decades alterae,
scapi, pedunculi ibid. eod. pagg. 52.

Ipsemet auctor Cl. profitetur se tantummodo in
vsum tironum hancce materiam vegetabilem scri-
psisse, eorumque vtilitati in cognoscenda plantarum
natura inseruire voluisse, qui sibi maiora nequeunt
comparare LINNEI opera, atque hanc ob causam eius
consilium probamus quam maxime. Sequutus autem
est parentis doctissimi consilium, qui non tantum
huius instituti fuit auctor suaeque, sed qui etiam
filium suum in hac ipsa doctrina probe erudiuerat.
Sic autem versatus est in his commentationibus, vt
quidquid notabile a LINNEO fuit tractatum, in vnum
digeret ac componeret corpus, aliis auctoribus mi-
nime spretis aut prorsus reiectis, propriis simul ob-
servationibus additis. Philosophia autem Botani-
ca LINNEI ipsi filium fuit ariadneum, quo ductus
sua proposuit, atque omnes terminos ad communes
reduxit locos, vt suus cuique paretur accessus, ta-
bulae vero huius materiae classes, figurae contra
eius genera constituunt. Definitiones terminorum
ex eodem desumtae sunt auctore, indefinitos au-

tem ab illo Noster proprio studio adiecit, et ipsae plantae delineatae hprum terminorum sunt exempla. Vnaquaeque decas centum et quinquaginta complecti debet figuras. Primum radices, dein truncos, ac tandem folia et fulcra descripsit, bulbos cum suo duce ad radices retulit. Ipsi vero radices quoad partes constitutivas triplicis generis videntur esse; radices videlicet proprie sic dictae, quarum vasa succosa simplici compage in truncum transeunt; bulbi qui ex laminis seu tunicis constant; et tubera, quorum substantia solida est et farinacea, quaeque organa sua productitia ipsa cortice recondunt. Gemmae porro futurae foliationis et fructificationis sunt hibernacula; accuratius vero consideratae, foliorum, floris, stipularum, petioli et squamarum glomum constituunt, adeoque medium inter truncum et fructum efficiunt. Vide quae de hibernaculis alibi *) monuimus: Prima autem tabula introductionis loco proposita est, altera est elaboratior, tres sequentes repraesentant radices, aliae quinque caules, vltima culmos. Reliquas caudicum species in altera Decadam delineandas curauit.

p. 29. Nondum delineatae asterisco sunt notatae. Primae decadi index terminorum additus est, qui tamen exulat ab altera decade, eam autem omisit propterea, quoniam pridie edere constituit indicem characterum botanicorum vniuersalem, seu Dictionarium in opera principum botanicorum studio patris ipsius exaratum, et materiae huic vegetabili accommodatum. Attamen in sequentibus indicem plantarum adiicere spondet,

*) Vide Comm. nostr. Vol. I, p. 195. sq.

XIII.

Saggi scientifici e letterarj dell' Accademia di Padova Tomo I. Padova MDCCLXXXVI. a spese dell' Accademia e Lipsia appresso Gleditsch 531. pagg. 4. c. fig.

h. e.

Specimina scientifica et litteraria Academiae Patauinae.

Huius celeberrimae Academiae Patauinae, scientiarum, litterarum et artium anno 1779 publico Senatus Veneti decreto restauratae atque auctoritate instructae, historia ac fata paucis a nobis commemoranda sunt, antequam contenta huius Tomi proponamus, et hoc officio eo lubentius defungimur, cum praefationis loco *historica introductio* huius praefixa sit, *lecta in primo publico Academiae confessu* d. 29 Noubr. 1779 ab Ill. Comite Abbate MATTHAEO FRANZOJA *Classi scient. a Secretis*. Antiquissima et florentissima litterarum, scientiarum ac artium academia Patauina ad summum perfectionis gradum euecta multis de causis nobis esse debet commendatissima, iisque laudibus dignissima, quibus a Cl. FRANZOJA eandem ornatam legimus. Praestantiam enim Academicarum prae litterarum p. IV. vniuersitatibus ratione doctrinarum et studiorum, quippe quae in Academiis melius traduntur, colluntur ac perficiuntur quam in vniuersitatibus, declarat. Exemplo sunt Academia Parisina, Bononiense institutum, Academia Petropolitana, Berolinensis, Taurinensis, Parmensis, Neapolitana etc. quarum ad normam Moderatores litterarum Veneti et Patauinam instructissimam ac celebratissimam esse iusserunt. Igitur ex regia munificentia proceres reipublicae curarunt,

vt

- vt Bibliotheca publica, hortus botanicus, museum rerum naturalium, Theatrum anatomicum, Theatrum experimentis physicis dicatum, obseruatorium astronomicum, Laboratorium Chymicum, schola rei agrariae, schola artis obstetriciae, schola
- p. VI. medicinae practicae et chirurgiae in Nosocomio infirmorum, et vsui vniuersitatis et academiae inservirent, atque vt aedificium conuentibus dicatum exstrueretur. Variis autem ex societatibus litterariis, quorum vltima fuit Academia Recuperatorum 1599 fundata, coaluit, atque demum in varias diuisa est classes, atque edicto publice a Senatu Veneto 1779 promulgato confirmata, simul protectione publica ornata, legibus munita atque ex aerario publico sustentata ac nomine Academiae Scientiarum, litterarum et artium Patauinae insignita est.
- p. XIII. Alterum *specimen historicum super academia Patauina* Cl. *abbatem* IOSEPHVM GENNARI agnoscit auctorem, qui commemoratis commodis, quae ex litterariis variis societatibus in litteras ac artes liberales redundarunt, et incrementa conseruationemque earundem promouerunt, atque nominatis doctissimis viris, qui illas ornarunt ac nobilitarunt, progreditur ad primordia societatum, quae in annum 1540 incidunt, quo primum floruit Academia Patauina Inflammatorum, ex qua studiis ORSINI, BARBARI et MARTELLI nostra eodem tempore emerfit, et primus praeses fuit LEO ORSINI, cui Censores, syndicus, et Cancellarius erant adiuncti. Sequuta est Academia eleuatorum, quam perperam
- p. XXIV. Abbas QVADRIO circa annum 1540 ortam affirmat, antiquissimam illam fuisse inde patet, quia anno 1560 noua Eleuatorum commemoratur Academia. Ignoratur autem huius academiae annus natiuitatis ac interitus. Tertia est Academia Aethereorum
- p. XXIX. circa annum 1567. ex QVADRII opinione fundata

SCIPIONE GONZAGA. Quarta fuit Academia
animosorum anno 1557. fundata ab ASCANIO MAR. p. XLI.
TINENGHI et fratre ipsius CO. CAMILLO, quaeque
ob doctissimos viros quam maxime inclaruit, quo-
rum nomina cum laudum encomiis hic referuntur,
et qui de omni liberaliori doctrina ita meruere, vt
illa tempora praeclarissima sint dicenda, quibus No-
bilitatis Venetae flos in amplissimo et pulcherrimo
litterarum theatro sese ad egregios mores atque
disciplinas effinxit, ita vt ipsa inuidia hanc ipsam
adspexisse maleuolis oculis felicitatem videatur.
Insurrexerunt enim multi, qui faces iactarunt, diffi- p. LII.
cultates obiecerunt, atque exclamarunt, hunc coe-
tum parum diuturnum fore, hunc Phryxum mag-
nis cito fluctibus obrutum iri, hunc mentium ar-
dorem, quo focii appellantur animosi, breui extin-
ctum iri tempore. Quinta societas Patauina est p. LIV.
Academia Stabiliū, quae anno 1580 sua cepit primor-
dia *), nequaquam anno 1555. vt arbitratur Abbas
QUADRIUS **), fundante ipsam Ill. Com. IAC. ZA-
BARELLA. Sexta Academiae Recuperatorum (Rico-
vrati) nomine gaudet, quae sub finem saeculi XVI. esse
coepit, sub auspiciis siquidem Abbatis FRID. COR-
NARI, patricii Veneti d. 25. Nouembris 1599 fun-
data est, et primus Academiae confessus habitus est
die 9 Ianuarii 1600. Floruit illa vsque ad annum
1661. ex quo tempore per septem integros sopita
fuit annos, resuscitata demum a. 1668 a VICTORE p. LXII.
CONTARINI, anno autem 1694. reformata, no-
uisque legibus aucta est, quae publici factae sunt
iuris a. 1697.

Tertia

*) V. IOH. IARCHII TEDESCHI Specimen, Historiae
Academiarum eruditae Italiae A. car. 163.

**) V. Storia e ragione d'ogni Poesia Vol. I. p. 68.

P.
LXXII.

Tertia commentatio lecta mense Martio 1780.
a Cl. Abbate MELCHIORE CESARETTI, continet
cogitata de officio Academicorum, cuius summa pri-
mum eo redit, ut vera, noua atque vtilia ab uno
quoque proponantur Academicorum.

P.
LXXXV.

Accedit series chronologica Illustrissimorum
Reformatorum et reliquorum sociorum, quam ta-
men hic omittimus, ne ab ordine a nobis recepto
recedamus, alio tempore ad calcem pro more no-
stro eorundem mentionem facturi.

Hac historia praemissa, quae summo studio el-
aborata est atque egregiis instructa obseruationibus
doctisque, quae nos pleniore notitia celeberrimae hu-
ius Academia possunt instruere, accedimus propius
ad ipsas commentationes.

P. I.

I. *Experimenta et obseruationes Cl. LEOPOLDI
M. A. CALDANI, quibus accuratius declarare studuit
ac determinare, quinam sit locus princeps in cerebro,
in quo sese fibrae medullares albae praecipue decussent,*
lectae d. 17 Maii 1781. Iam ante viginti et quod
excurrit annos Cl. A. historiam admodum notabilem
litteris consignatam vulgauerat. *) de hemiplegia
quadam prorsus singulari, cuius nulla exempla pe-
nes celebratissimos quoscumque, scriptores, si MOR-
GAGNIUM excipias atque HALLERUM, occurrunt,
qua vir correptus defunctus est. Inciso cadauere
vidit internam huius hemiplegiae causam latuisse in
ulcere, quod in paralytici hemisphaerii opposito
hemisphaerio detexit, atque simul exposuit decus-
sationem fibrarum medullarium in regione potissi-
mum corporum striatorum fieri. Veritatem huius rei
ulterius iam quatuor nouis exemplis hominum confir-
mare annisus est, qui eodem modo ex hemiplegia ob-
ierunt. Prima historia concernit virum robustum in

P. 2.

nosoco-

*) Prima lettera sull' insensibilità ed irritabilità di al-
cuni parte del corpo animale §. LI.

nosocomio S. Mariae demortuum, sectione facta et
 separatis integumentis cranii, illa versus os parietale
 dextrum male affecta et in medio quasi ita adnexa
 ut vix auelli vi maxima possent. Capillis abrasis in
 illa regione inuenit veterem cicatricem figurae el-
 lipticae, et tantae amplitudinis, ut maior diameter
 pollicem vnum, et dimidium, minor autem tantum
 vnum pollicem aequaret. Cicatrice digito pressio,
 cessit illa quidem, sed reliquit foveam, sub qua os
 quoque fuit excavatum, uti vltior separatio do-
 cuit. Cranio vero dissecto supra cilium orbitae
 dextrae sinus in dura matre reperiebatur continens
 materiam fetidam obscure rubram, chocolatae colo-
 rem referentem, et eiusmodi materia quoque in dex-
 tro latere cristae galli fuit, vlcus autem vsque ad
 ventriculum progrediebatur hac in parte, quod ip-
 sum vlcus apoplexiae fuerat causa, cum sanguis ex-
 traualatus finistram ventriculum repleuerat. Vbe- p. 8.
 rius autem auctoritatem suis dictis conciliat exem-
 plo canis, cuius ossa parietalia trepano perforaue-
 rat, atque protinus intellexit, ex grauibz cerebri
 aut cerebelli vulneribus canis corpus in arcum at-
 trahi, esseque causam phaenomeni in lateris vulnere
 respondentis quidem conuulsione, lateris vero in-
 tegri resolutione. Haec experimenta quater repe-
 tit eadem phaenomena exhibuere. Alter apople- p. 11.
 cticus fuit inuenis 24. annorum robustus, floridus,
 cuius caput sclopeti calce percussus erat. Vlnus
 inflatum fuit regioni parietali dextrae in vicinia
 suturae sagittalis versus os frontis, et grauissimis
 symptomatibus stipatum; adhibitaque trepanatione
 tamen mortuus est. Cadauere secto cranioque,
 nulla in conspectum venit ossis fissura, dura tantum
 mater fuit nigra, et in dextro hemisphaerio aliquid
 puris ac magnas quantitates sanguinis in ventriculo
 ibidem collocato, corpora striata vsque ad dimidium
 erant

- erant corrofa. Meatu auditorio dextro aperto in eius cavitare media pus fuit, membranaque tympani quoad dimidiam partem in inferiore regione destructa. Tertius apoplecticus fuit iuuenis robustus
- p. 12.** 22 annorum, qui cum esset in culina, ab automato, cuius chorda sustinens pondera praeter spernupta, in regione capitis parum a sutura lambdoidea distante percussus, omni sensu destitutus in terram prolapsus est. Accessit protinus somnus profundior. Locus percussus graui contusione et laceratione cum multa sanguinis profusione erat affectus, respiratione sensim sensimque facta difficiliore post duos dies expirauit. Cranio dissecto in postica ossis parietalis sinistri parte cum visibili sinus longitudinalis laceratione, ventriculus ibi sanguine repletus et corpora striata destructa erant. Quartus
- p. 13.** erat vir 40 annorum qui cum vellet artificiose ornare ecclesiam Bononiensem S. Luciae, de scala praeceps ruit in terram, capite praeprimis ab hoc lapsu affecto. Contusio erat grauissima cum laceratione integumentorum in regione dextra ossis coronalis. Sectione facta fissura in toto tractu ossis frontalis admodum magna venit in conspectum, supra hanc fissuram, et duram matrem multum partim puri, partim grumosi deprehendebatur sanguinis cum multis bullulis aereis, maior autem copia in ventriculo dextro conspiciebatur cum interna destructione corporum striatorum, et particula thalami. Haec exempla sententiam auctoris confirmant, quae obseruationibus fusius iam illustrantur.
- p. 15.** 2. *Commentatio super gangraenam auctore CL. CAMILLO BONIOLI lecta d. 21. Decbr. 1780. in qua demonstratur inutilem et repudiandam esse vulgarem medendi methodum gangraenae, ope incisionum, demolitionum et adustionum etc. et vsum internum corticis peruiani tanquam specifi in hoc*

casu laudati neque sufficere his malis medendis, neque in omnibus proficuum aestimandum casibus, Significatione vocis gangraenae praemissa, phaenomena, quibus sese sub variis formis nostris oculis representat, proponuntur, quae pendent a variis illius speciebus, quae sub diuersis circumstantiis prodeunt, et liquidas nostras partes sua praua et venefica indole inficiunt atque alterant. Per eiusmodi autem alterationem humores nostri mutantur in quandam veneni speciem, quae nervos, vasa, prima stamina solidorum, atque vires iisdem inhaerentes adgreditur. Ad duo autem summa genera potest referri gangraena, quorum alterum consistit in exsiccatione partium mollium, quod pro differentia indolis et graduum materiae gangraenosae virulentae, varias induit formas; alterum in foetida quadam dissolutione earundem partium, quod etiam in species diuersas rursus distinguitur. Secundum effectus sub sensus incurrentes vniiformes et constantes hae species, essentielles, symptomaticae, criticae ac mixtae etc. dicendae sunt. Grauiissimum autem illud malum est censendum, grauiissimis symptomatibus stipatum, quae non tantum a medentibus attendi merentur, sed etiam viam, qua in curatione sit ingrediendum, monstrant. Tres autem in vniuersum p. 21. dantur gangraenae aut sphaceli species, quarum prima nullam prorsus curam admittens pro absolute lethali est reputanda; altera leuior est species, quae certe atque tuto potest sanari, et tertia cum euidetissimo periculo, et multis in cura ipsa difficultatibus coniuncta esse solet. In prima specie nihil prorsus tentandum, omnia enim incassum adhibentur et malum exasperatur. In altera non sufficere declarat vsum internum corticis, quamquam ipsi tribuat antisepticam et tonicam virtutem, atque facultatem corruptioni resistendi et roborandi, ean-

Tom. XXX. Pars III. Gg demque

- demque exemplo comprobet, et conuenire tummodo videtur in cancro occulto et symptomatico. Vidit autem a decocto chinae plagam cum gangraena coniunctam exsiccare atque ita fieri dolorificam, vt simul gangraena celerrimos faceret progressus, quare consilium mutauit atque Balsamo Arcaei in connubio cum Peruviano suppurationem denuo procurauit. Tertia species omnis artis auxilium et prouidam medentis exigit curam quoad siccam aequae ac humidam gangraenam.
- p. 24. Magnas contra vires valerianae siluestri, floribus chamomillae cum aqua ardente, cui parum aceti aromatici est adiectum, tribuit.
- p. 40. 3. Cl. nuper defuncti LVD. CALZA *disquisitiones super mechanice mutatas formas uteri per vniuersam grauiditatem*, lectae d. 2. Decbr. 1780. Ante omnia
- p. 43. vterum eiusque partes accurate descripsit, atque de cavitare et varia illius structura differuit, quas ideo natura huic parti concessit, vt eo melius diuersis suis defungi posset officiis. Omnis autem mutatio, quam vberius exhibet, primario deducenda est a fecundante potentia, quae tunc irritationem in corpore vniuerso femineo facit, et ex lege mechanica in larga copia humores ad illas partes deducit, in quibus facta est conceptio. Sanguis ad vterum determinatus per potentiam fecundantem, atque motus, foetui in vtero necessaria suppeditat, et quidem lympham nutriticiam ad sui incrementum, humorem perspirabilem sacco ouali, quo intumescat et extendi se patiatur, vtero autem perspirabilem vaporem et serosum fluidum, quo emolliatur, et ductilis fiat, et globulosam rubram substantiam, quae fibras primas occultasque possit maiores efficere ac robustiores, easdem coloribus pingere atque conspiciendas praebere. Quo maior igitur affluxus, abundantia et phlogistica rarefactio fluidorum ad vterum fertur,

eo magis parietes in quacumque regione vteri expanduntur, quæ sensim increfcit, atque simul incre- p. 50.
mentum fetus per singulos menses procurat, fetus autem vterum suo volumine replet, et gravitate sua ad isthmum et cervicem tendit, sursumque successive sese eleuat ac distensionem intendit, atque vterus sic increfcit. Vteri autem triplicem agnoscit substantiam, ducibus ARANZIO, MALPIGHIO et SAN- p. 55.
TORINIO, videlicet externam musculosam crassam, mediam spongiosam in multos sinus diductam, et internam subtilem musculosam. Detracto enim peritonæo, ab anteriore et posteriore parte isthmum et corpus inuolvente se præsentat amplissimum stratum fibrarum carnosarum, quæ duas illas regiones chlamydis ad instar inuestit, strata illa directe progrediuntur ad fundum, ad tubas, ligamenta rotunda, et ouaria ac in musculos inferuntur, oblique autem descendendo in facie posteriore amoenissimum offerunt specta- p. 58.
culum. Dispositio autem sinuum mediam substantiam constituentium a vasis venosis pendet, secundum alios vero a quodam propriorum vasorum genere. Tertia tam subtilissima est, vti sinus transpareant ac ob lacerationem sese aegre separare finit ab altera, et ideo quoque strata ipsius non satis distincte possunt cognosci. Ceterum vera sunt omnino, quæ p. 62.
MALPIGHIVS de vtero pronunciauit: In hoc obscurissimo omnium viscere, extra graviditatis tempus, ob contracta vasa, et in varices contorta, ita implicitæ sunt componentes particulae, vt nulla ferme arte distingui possint. In turgente autem et prægnante vtero, brutorum præcipue, quaedam emergere videntur. Nonnulla igitur, quæ menti meæ illuxere, dubitative vobis indicaui, (non enim integre omnia adhuc sensus meos explent) vt excitata vestra sedulitate vel apertius pateant, vel meam Pharrisiarum non amplius illudant.

p. 69. *Obſervatio anatomica Cl. GIROLAMO VIORATI de inſolito poſitu aortae et inſolita origine primorum eiufdem ramorum, lecta d. 18 Ianuar. 1781. Rariſſima illa obſervatio facta eſt in cadauere ad demonſtrationes publicas praeparato, et cuius vaſa erant inieſta. Hiſtoriam breuiter narrare iuuat. Vir quadraginta annorum, iuſtae ſtaturae, corporis bene nutriti, obiit ex morbo paucos tantum dies durans, et de quo ſolummodo ſigna exſtabant repletionis vaſorum ſuperiorum, et quae ſimul pulmones affeſtos declarabant, ex quibus ſimul ſumtis planum erat caput vna cum peſtore affligi. Praeterea multa pinguedine vaſa ſanguifera et nerui erant circumdata, quaeque impedimento fuerat quominus elaboraretur ſatis denſus et extenſus contextus celluloſus, et ſic ſubieſtae carnes macrae non facile conſpici poterant. Dum collo aperto et trunco nerui vagi ab vna et altera parte ſeparato primum de recurrente ramq in ſiniſtra parte inueniendo cogitauit, ſed tunc opus id perſequi non potuit. Nam quia multa membrana in procero peſtore erat, impediatur admodum: quaerens vero iuxta arteriam aſperam neruum recurrentem qui aſcendebat, incepit eundem proſequi deorſum, perſuaſus hac ratione ſe acceſſurum eſſe ſine vlla noxa ad aortae curuaturam, ſub qua illa tranſibat. Sed deſcendendo viſque ad*

p. 70. *clauiculae regionem et dein magis deorſum, et cum ſemper noua via cellularis appareret, multa remanſere obſtacula, quominus videret in quonam latere aorta prima curuata aſcenderet et dein deſcenderet. Igitur protinus dextrum latus perquiſiuit, in quo inuenit, qui in altero eſſe debebat, arcum aortae et neruum recurrentem, qui deorſum ſupra arteriam aſperam in laryngem tranſibat. Perquiſiuit hac occaſione arteriam magnam eiufdemque ramos vna cum arteria pulmonali, atque vidit e ventriculo cordis ſiniſtro ex-*

ire arteriam aortam, quae oblique processit in partem dextram ascendendo quatuor digitos fere supra cor, cum ordinarie se conuertere debeat in sinistrum latus, processit ad dextrum faciendo arcum tendentem ad posteriorem partem et collocabatur super corpus vertebrae dorsalis, atque progrediebatur ad ultimam dorsi vertebrae, ubi inclinata ad sinistram ordinariam regionem suam occupabat absque ulla peculiari mutatione. Primos autem eius considerans ramos hanc primo obtutu differentiam vidit, quod non omnes e arcu sed e trunco ordine nouo egrederentur. Prima erat arteria carotis sinistra egrediens e trunco tres circiter digitos supra cor, et ascendens proxime ad arteriam asperam, ibi in suo progressu suos ramos dispergebat. Eodem modo erat carotis dextra comparata, quippe quae egrediebatur e trunco et quidem dimidium digitum versus superiora. Subclauiae dextrae summitas ex arcu progrediens ad vertebralem procedebat aliasque faciebat ramificationes, in reuertendo formabat axillarem et brachialem more consueto. Subclauiae autem sinistrae origo singulare aliquod praebuit phaenomenon, illa siquidem euidentissima erat trunci arteriae pulmonalis continuatio. Vt igitur haec elarior illustraretur luce, accuratiori examini rem subiecit, vidit eam exire e trunco arteriae ibi descendente in distantia decem linearum a summitate arcus, quae erat origo dextrae subclauiae. Truncus descendens autem erat collocatus versus dextram pectoris partem, et principium subclauiae sinistrae proxime e latere illo emergebat, ubi debebat ad instar gibbositas hic protuberare e aorta in aliquo loco. Illa gibbositas prognata cum largo principio ex diametro extensa aortae descendantis circa vnum pollicem, sinu quodam facto inserta est vasi, ex quo exierat, et deuenit per maiorem aliquam diametrum in

vas extensum, vbi cono truncato similis euasit, cuius superior pars in fossam subclauiae sinistrae tendebat. Gibbositas autem ex aorta tanquam ramus e trunco prouenire videbatur. Ultimo denique loco differitur hancce naturae aberrationem in hac conformatione praeternaturali nullam notabilem suggessisse in functionibus vitalibus alterationem, quid quod homo ille bona et integra valetudine fuit et probe nutrito corpore. Tubus arteriosus et bursa siue gibbositas melius ex oculari inspectione tubularum aeri incisarum cognoscuntur. Quod reliquum est quasdam animaduersiones sub finem huius commentationis licet conspicerere.

p. 78. 5. *Commentatio geographico-physica de vero fin insularum electricarum veterum*, auctore Cl. Abbate ALBERTO FORTIS, lecta in consessu publico d. 11. Ian. 1782. Argumentum hoc a Cl. A. propositum non tantum ideo laudandum est, quia omnibus neque auditoribus in consessu illo congregatis gratum esse debuit atque acceptum, praesertim ob nequam arctissimum historiam naturalem inter et geographiam, et eam quoque ob causam, quoniam ad antiquitates Patauinas pertinet, quae ob patriae amorem omnibus in concione illa acceptissima sane fuit. Primum itaque quod Noster sibi demonstrandum fumsit, est, eiusmodi insulas, quarum apud Graecos antiquos praesertim apud STRABONEM fit mentio, vere existisse atque in Eridano sitas fuisse, etque considerandas esse tanquam massam collum Euganeorum ac Bericiensium, easque collocandas in sinu quodam Oceani Germanici centum milliarum a Patauio distito, quoad characterem proprium electricum conueniunt cum quibusdam collibus Patauinis, et omnis massa earundem ex igne subterraneo deducenda est. Rationem porro reddit de Phaethonte in Mythologia veterum, cui fabula

p. 80. eruptio

eruptio noui montis igniuomi originem dedit. Subi-
tanea autem et luminosa facies huius terribilis phae-
nomeni ipsi nomen phaeontis imposuit, quod nomen
et ad tres alios translatum est montes eiusdem natu-
rae, quorum alter Euganeus (Monte bruciato) reli-
qui duo Vicentini fuerunt. Electrum autem ibi re-
pertum fuisse massam probat e crassa et vliginosa terra
vegetabili compositam, quae in paludosis locis soluta
fluida reddita est, et mota per subterraneum calo-
rem et petroleum, ac aquae immissa et innatans ope
acidi marini firmata est in ambram flauam. TACITI
temporibus illud in pretio admodum fuisse exposuit. p. 82.
Hac occasione multa docte et eleganter de Titanibus,
de Ioue Fulminatore, raptu Proserpinae et admirandis
camporum Phlegraeorum vt et Bellerofonte, chi-
maera, aliisque proponuntur. Cessasse autem ele- p. 91.
ctricae materiae eruptionem ea praeprimis de causa,
ob aluiem maris Adriatici, ad radices montium Vi-
centinorum et Bassanensium, quod pluribus exem-
plis vltius prosequitur, simulque argumenta pro-
fert cur nulla mentio electri Patauini facta sit a p. 95.
STRABONE. Accedit deinde ad petrificationes ma- p. 101.
rinas earumque ortum, qui aliquo modo conuenit
cum electri origine. Tandem eruptiones Vulca-
norum eandem seruare cum maris regressu rationem
differuit. Multo plura potuissimus addere, nam le-
ctione huius praestantissimae commentationis, mul-
ta ex historia et antiquitate continente, admodum
nos recreari ac refici intelleximus, atque speramus
fore vt eandem voluptatem nostri lectores perce-
pturi sint nobiscum consentientes.

6. *Descriptio Firmianae arboris exoticae, quae flo- p. 106.*
ris fructusque progenit maturos in horto publico
Sempliciano Patauii, lecta d. 10 Maii 1781. Semina
huius arboris sub nomine arboris excelsae ex China
transmissa sunt, a quonam et ex qua regione igno-
ratur,

ratur, ad Cl. Abbatem PHIL. ANT. FARSETTI, Patri-
cium Venetum, quae post eius obitum seminata in
horto eiusdem Sala, ex quibus complures plantae
prouenerunt, quae sub Directoris FRANC. POMBY
cura ita adoleuere, vt characterem arboris et qui-
dem insignis prae se ferrent, atque ex iisdem vna
transplantata est in hortum publicum Semplicianum,
p. 107. et tandem in hortum academicum traducta. Ra-
dix eius admodum magna est, formans quasi mul-
tos conos inuersos, qui e basi trunci descendunt
perpendiculariter et sese extenuant in longissimum
acumina terramque profunde petunt, vestiti
cortice subtili ac squamoso, coloris incarnati cum
multis papillis siue tuberculis fusco-atris, in superfi-
cie milli magnitudine et quoad tactum asperi, quae
asperitates vices radicum paruarum barbae ad instar
adulescentium sustinent, atque exeuntes procellus
lignosos durissimos et quasi corneos in ramificatio-
nibus efficiunt, qui ex interna ipsius substantia tan-
quam spinae erumpunt. Ista substantia neque so-
lida neque fibrosa, sed potius tenera ac molliuscula
est, quoad consistentiam et colorem sicut rapa, ab-
que omni odore ac gustu. Si comprimitur et per
digitos traducitur, humorem emittit mucilaginosum
sicut althea, et si masticatur et maceratur in aqua
parum parenchymatis fibrosi suppeditat, et tota seorsum
soluit in speciem quandam mucii gummosi odorem
grauem alcalinum referentis, qui si fermentum
subit cum aceto vinoso gratum cibum palatui prae-
bet. Siccata et decorticata medullam offert pari
exsiccatam et vetusto simillimam, quae facile in farinam
potest redigi. Natura tuberosa huius radices
phaenomena eius vegetationis exhibet, qualem olim
HONORIUS BELLIUS in radice Abauae, et CL. SVS-
IN Adansonia Linnei obseruarunt. Radix truncum e

terra emittens et principem ramum formans sese
 dividit in tres ramos egregie inflexos. Truncus
 ramique compositi ex parte lignosa et stratis con-
 centricis fibris longitudinaliter et transverse se de-
 collantibus, continent substantiam mollem, spon-
 giosam sicut sambucus. Corpus ipsum raræ et po- p. 109.
 rosæ texturæ externe crasso et polito operitur cor-
 tice, in truncō veteri ramisque adultis color est pal-
 lide viridis, in aridis viuidus, smaragdinus, nitidus,
 qui aut in aqua maceratus aut recens, venis albis
 varie decurrentibus est distinctus. Folia conspersa sunt
 cicatricibus permanentibus variegatis ac tessellatis.
 Internus cortex maceratione resolvitur in laminam
 membranaceam, pertusam legitime ad retis instar,
 fibris constat non quidem innexis, sed in fasces com-
 positis, flexuosis, serpentinis, facile a se inuicem
 separandis, filis longis, subtilibus, nitidis, prouti
 amiantum. Gaudet radix, et fibræ ligni et corticis,
 mucilagine ope aquae facile exprimenda. Cum fico
 communi quoad colorem et folia quodammodo con-
 uenit, et vbiq̃ue admodum vastis et praestantissimis
 comis est cincta. Folia profundis sinubus sunt distin-
 cta, qui e medio emergunt diuisi in quinque lobos,
 qui irregulares lobos minores efficiunt. Quoad
 longitudinem et latitudinem optimam symmetri-
 am seruat arbor ipsa, atque pyramidalem repraesentat
 formam. Gemma extrema operta est externe
 tribus squamis oualibus deciduis, aliae squamae for-
 mae triangularis et descendentes paruis foliis inter-
 positae sunt, sese sensim expandentes, cum limbo
 capillato et recuruo rubri et viridis coloris fascicu-
 lum formant; quae cum suo ramo sceptrum coro-
 narium siue corollam floris liliacei referunt. In me- p. 111.
 dio gemmae floriferae et in fibra lignea et plexus
 medullaris sese eleuant, in folio vno plures cauliculi,
 qui formant corimbum, e quo racemus cum multis

ramificationibus protuberat, destinatus producendis et sustinendis floribus et fructibus. Forma pedunculi cum suis lateralibus ramificationibus thyrsium siue racemum lateralem repraesentat, in quo ramuli alternatim ac spiraliter sunt dispositi, sese distantes in fertum aliquod minus. Singuli sustinentur breuissimo pedunculo proprio instructo nodo, in quo flores maturantes se explicant, steriles autem et abortiui decidunt. Multae paruae glandulae pellucidae maculis ferruginosis distinctae spargunt sese sub pedunculo communi aequae ac singulo, et in dorso praeterea sunt flosculi, mas aequae ac foemina inter se commixti, interdum separatim in diuersis ramulis positi. Eadem figura, magnitudine et colore sunt instructi, qui primum pallide flauus est, sensim vero in rubrum, maxime circa basin conuertitur, odore delicato melissophylli. Circulum aliquem formant membranofum in calyce, si sese aperire incipiunt, aperti autem sese explicant in quinque segmenta, cum basi interne coniuncta, et in fauce sunt lanuginosi. Postea se incuruant, et recuruando retrorsum vniuntur in extremitate. Substantia ipsa est carnosae et quasi coriacea, et inferius calyci floris, non habens petala. In fundo tubi ipso illa est interne villosa, sese eleuans in mare inspeciem aliquam columnae incuruatae, terminatae in globulum cum multis apicibus siue antheris oblongis ac sulcatis. Globuli duo sunt, quorum alter orificio aperto gaudet, qui adultiores facti per microscopium figuram H. H. quoad capitellum formam repraesentant Hispanici pilei. Apellatur autem a Botanicis *phallus esculentus*. Quoad externam speciem femina cum mare conuenit, interna autem differt organizatione. E centro calycis stipites aut basis siue receptaculum exit, in quo pistillum est implantatum, compositum e germine, stilo

et

et ligmate. Germen tumidum, pilosum, quinquangulatum cum vno nectario in basi. Membrana germen includens elongata spiraliterque contorta format stilum conicum et curuum, prouti in mare, coronatum in summitate orificii seu stigmatis, et diuisum in quinque angulos coloris rubri. Nectarium aequè in quinque partes est diuisum, amplectens basin germinis, vnaquaeque composita est ex quinque aut pluribus corpusculis oblongis, angulosis, substantiae mollis et pellucidae, irregulariter congestis. Pedunculus et receptaculum infra stilum longius procedendo crassescit, et si sit lignosum, tumescit germen, sensimque flaccidum factum decedit, et p. 113. euanescent nectaria. Constituunt autem quinque embryones coniuncti vnum corpus, qui si sese euoluunt, et vnus ab altero secedit, conuertuntur in totidem pericarpia coni obtusi figuram habentia, qui versus terram inclinatus et pendulus crescere pergit, et ad maturitatem peruenti grandiores rumpunt sponte, et continent in sua cavitare tria, quatuor, quinque, et raro sex semina regulariter disposita et filo basi fortiter adnexa. Semen est nucleus figurae sphaericae paruulum cerasum aequans, substantia alba, sebacea, saporis leguminis, duplici cortice inclusum, interno crasso et solido, exteriore subtili, varii coloris, viridis, rubri, interdum virefcentis. Exsiccatum ad grani piperis aut baccae iuniperi magnitudinem redigitur, internus cortex extenuatus et induratus, superior corrugatus et friabilis est, nucleus in farinam reductus saporis dulcis et aromatici haud ingrati. Capsulae figura cymbiformis et naucularis vti auris iumentorum, pistillum cartilagineum sese inuoluens versus apicem et rursus inuertens in caule persistit et tenaciter retinet semen. Affinitatem habet illa planta cum *helictere* IACQVINI, attamen differt quoad fulcra apices

apices sustinentia. Caeterum eandem *Firmianum* appellat a CAR. COM. DE FIRMIAN Supremo Cancellario Longobardiae, alias dicitur *Sterculia platanifolia*.
 p. 116. *lin.* Characterem genericum ultimo addimus locorum. *Masculi flores* cum foemineis in racemo sparsi vel segregati. *Perianth.* monophyllum, inferne ovatum, superne quinquepartitum, laciniis oblongo-ovatis, coriaceis, retroflexis. *Cor.* nulla. *Stam.* columella staminum vice fungens, conica, recurva sustinens antheras numero a 15 ad 20 in capitulum congestas. *Foeminei flores* per racemum sparsi vel segregati. *Per.* vt in masculis. *Cor.* nulla. *Pist.* germen stipitatum, turgidum, quinesulcatum, contortum. *Stylus*, vt columella in masculo, conicus, recurvus. *Stigma* capitatum, quinquangulare. *Nectar.* quinquepartitum, corpusculis plurimis oblongis, inordinate congestis compositum, germinis basin circumambientibus. *Pericarp.* capsulae quinque, conico-obtusae, uniloculares, uniuales, secundum longitudinem dehiscentes, propendentes. Semina nuclei sphaerici quatuor vel quinque, raro plura, nitidi, colorati, suturae dehiscens margini hinc inde appensi. * Hanc denique arborem lecta hac commentatione descriptam inuenit a LINNEO Jun. *) in Classe *Monoecia Monadelphica* sub genere *Sterculiae* et nomine triuali *Sterculiae platanifoliae*, quam ad *hermaphroditas* retulit, et classem *gynandriae*; et eam descriptionem ex imperfecto et sicco fecit exemplari, quod transmisit noster in Sueciam ad Cl. ALSTROEMER, quocum postea suas observationes communicauit, vt Cl. LINNEO easdem illustrandas huius plantae causa exhiberet.

p. 117. 6. *Commentatio* PETRI HARDVINI de generibus *holci*, atque speciebus et varietatibus, eiusdemque cultura et usu oeconomico. Primum characterem genericum

*) in suppl. plantarum nuper edito p. 423.

ricum holci constituit, qui est: Calyx florum herma- p. 118.
 phroditorum e duabus squamis compositus, corolla
 membranacea, in altera specie aristam continens
 supra bullam exteriorem, quae in altera non pror-
 fus exulat, tribus instructa subtilissimis filis sese ter-
 minantibus in antheram oblongam, et germine sese
 terminante in duos tubos pennicillatos. Flores
 masculi similiter habent calycem ex duabus forma-
 tum bullis multo minoribus et magis oblongis, con-
 tinentes tria filamenta cum suis staminibus defi-
 ciente germine, ideoque pro sterilibus reputandi. In
 altera squama interne in calyce hermaphroditi flo-
 res sunt collocati, in altera hermaphroditus granum
 producent, quem iure florem secundum nominare
 posses stantem in medio florum steriliū. Semina
 variam figuram habent secundum specierum diffe-
 rentiam. LINNEVS characterem huius holci sequen-
 ti constituit modo: *Hermaphroditi calyx. Gluma 1.*
feu 2. flora. Corolla Gluma aristata Stamina 3. Styli
2. Semen unicum. Masculi calyx Gluma 2. valvis. Co-
rolla nulla. Stamina 3. Nunc ad species singulas
 describendas progreditur, quarum prima *Holcus*
Caser est, qui octo pedes in altum assurgit, in p. 119.
 terdum plures secundum qualitatem et vigorem
 soli, in quo est seminatus. Frutex quoad crassitiem
 granum Turcicum aequat, folia quibus vestitus est
 numero sunt duodecim vel tredecim, et colore conue-
 niunt aequae ac figura cum arundine sativa. Vni-
 versus frutex coma terminatur copiosa, quae ad mo-
 dum umbellae sparsa et composita est ex multis
 ramulis interne partibus extremis fruticis affixis, et
 per medium comarum transeuntibus, vnde fit ver-
 ticillatus. Hi ramusculi vario sunt dispositi ordine p. 120.
 et in sua summitate in alios subdivisi circa grana,
 parvis racemis vuae comparandos, et versus terram
 incurvos. Differentia huius holci in eo cernitur, quod
 frutex,

frutex, folia et comae semper etiam in frigore re-
reant, dulcis succi, ponderosior sit et coma quoque
sefe ab aliis distinguat speciebus, semina sunt co-
piofa, rotunda et quasi nuda, quae fustinentur a ca-
lyce pusillo, piloso et facile auelluntur, circumdatae
que sunt vno aut duobus floribus sterilibus in eo-
dem pedunculo prognatis, cui omne granum est ad-
nexum. Ad maturitatem peruenientia, rubro co-
lore externe sunt tineta, et suppeditant farinam al-

- p. 121. bam quam molere possumus in pistrinis facile. Se-
minatur per totum Aprilem in terra humida ac sic-
ca et vbertate foliorum, vbique gaudet, magis me-
trit quam holcus vulgaris, et alimenta praebet po-
lenta pauperibus villicis atque inseruit faginanda
majalibus, pullis et aliis volatilibus domesticis. Fru-
tex in minutas partes dissectus et viridis et siccatus
p. 123. pastui pecoris et boum inseruit. Succus inspissatus
sacchari vices sustinet. Destillatione ex eodem aqua
vitae praeparari potest, quae cum *Rum* Anglorum
magnam habet affinitatem. Ad consistentiam du-
ram coctus omnibus condimentis et cupediis potest
addi, et tandem apibus potest esse nutrimenti loco.
p. 124. Altera species est *Holcus spicatus*, qui est *Panicum*
Indicum, quod in Barbaria Asiatica penes Tuneson
loco panis comeditur. Meminerunt eius *CLVSIVS*,
p. 125. *DODONAEVS*, ac *BAVHINVS* haec de eo tradit:
*Holcus (spicatus) glumis bifloris muticis, floribus ge-
minis penicillo inuolucratis, spica ovato-oblonga. Cul-
mus quinque, decem et plures pedes altus, quoad
crassitudinem, nodorum numerum, figura et longi-
tudine foliorum cum Melica Scopa conuenit. Nodi
sunt admodum multi et omnes annulo multorum
pilorum insigniti, producuntque in omni nodo in-
ter alas foliorum novos ramos. Folia cum suis cul-
mis admodum longa, atque neruo albo percurrente
instructa et rigidis etiam pilis tecta, qui vagina con-*
tinentur

tidentur sicut culmi. Culmi principes et rami inde producti terminantur in cylindricam paniculam. Pa p. 126. panicula primum viridis, postea plumosis et albis filamentis operitur, quae stilum et tubum germinum constituunt, quorum euolutionem praecedat explicatio staminum. Post aliquot dies stamina repleta puluisculo fecundante veniunt in conspectum, coloris sulphureo-aeruginosi, et interdum ad caeruleum vergentis tegente totam paniculam. Staminibus decedentibus semina colore albo cinereo insigniuntur, quae in paniculae superficie densissimam congeriem granorum lucidorum efficiunt et colore margaritarum in maturitate sua tinguntur. Pedunculi flores sustinentes pilis instructi fasciculum crinium exhibent ruforum et nitidorum sericeorum. In medio fasciculi stant quatuor flores in duo diuisi corpora, quorum vnumquodque continet florem secundum et sterilem. Fecundus in medio calycis tria filamenta in antheram terminata habet, et germen terminatum in duos tubos albos et plumosos. In sterilibus desunt germen et tria filamenta cum suis staminibus. Ramorum lateralium paniculae in culmo principe interdum habent duos flores masculinum et femininum in vniuerso pedunculo. Eundem habet usum cum praecedente. Farina p. 127. colorem obscure album refert, et propius milio accedit. Calamus in parte sua inferiore succum dulcem prouti prima species continet, iisdem vti primi holci inserviens vsum. Folia gratum alimentum pecori et bobus exhibent. Varietas quaedam ex hac emergit, quae admodum glabra est, nuda pilis et pecori grata. Tertia species est *Holcus cernuus* p. 128. cum panicula densa et arcuata curuatura culmi pendens. Copiose haec planta in Arabia, Syria, locis montanis Libani, insulis orientalibus maris mediterranei et in variis prouinciis Ultramarinis prouenit,

nit, et Dora ac Sorghi dicta est atque sic a LINNÆO
 descripta: *Holcus sorgum* seminibus compressis aristatis. Cum autem circa characterem specificum quodam inter auctores sit dissensus, audiamus super hanc rem Nostrum. Culmus sex pedes aequat crassitie pollicis diuisus in decem nodos, totque folia quot in prima sunt holci specie. Calamus et folia laeuigata, pilis non tecta in summitate, calamus in arcum curuatur terminaturque in paniculam et ob hanc curuaturam versus terram est pendula. Panicula densa oualis figurae. A sorgo vulgari tantummodo differt penicillo et granis internis, grana externe sunt albissima, aristata, rotunditatis compressae, in summitate puncto fusco notata. Calyx duabus squamis pilosis cinereisque constat. E squama exteriori et grano surgit arista obliqua, geniculata. Character distinctius est panicula versus terram inclinata et semina albissima et paululum compressa. Breuiter sic potest describi: Miliū arundinaceum plano alboque semine, iuba nutante. Varios ad vsus adhibetur, grana ab auibus comeduntur, semina multo vtiliora sunt quam aliorum holcorum, farinam probam exhibent et maccaronibus conditis conficiendis inseruiunt. Grana subtilissimo pilo priuata ad iuscula palatui grata adhibentur. Pani pro pauperibus exinde potest confici, praesertim si ob densitatem ipsius et grauitatem sufficiens quantitas farinae addatur. E calamo aequē syrupus et
 p. 133. liquor vinosus potest praeparari. Quarta species est *Holcus sorgum*, in terra bene culta laete viret et increfcit ad octo et decem pedes, calamus pollicem crassus, octo vel decem nodis instructus, totidemque foliis calamo montano simillimis. Terminatur in paniculam erectam, densam, ouatam. Varietates ratione coloris et formae seminum differunt. Quaedam produciunt grana lucida et ferruginosa, aliae lucida

lucida et rubicunda, quaedam subflava et glabra, quaedam subflava et pilosa, quaedam subrubra. Ad semina quod attinet, illa sunt rotunda, et cooperta, rotunda et quoad medium nuda, angulosa, turbinata, aristata, mutica. *Holcus Sorgum* ita a LINNEO describitur, glumosis villosis, seminibus aristatis, attamen aliis in locis ab ipso confunditur cum *Dora* veterum, *Sorgo* nigro, et *holco* bicolore. Trium varietatum autem apud veteres fit mentio, quae sunt: *Milium arundinaceum*, panicula contracta et densa; *Milium arundinaceum*, humilium, semine subrotundo, rubello, et *Milium arundinaceum*, panicula contracta et densa. Quinta species est *holcus niger* cum panicula pyramidata non confundenda cum specie praecedente, prouti factum est a quibusdam botanicis. Differt autem a quarta specie ob culmi maiorem altitudinem, et ob formam coloremque, comarumque rationem, quae multo magis sunt rarae et figurae quodammodo pyramidalis, cum ramusculis sparsis, inuersis et in terram inclinatis. Semina in prima maturatione sunt alba, perfecte matura fusca. Calyx semina vestiens niger et lucidus. *Milium* istud est arundinaceum Indicum, seu *dora* semine nigro. Vfus eius vti praecedentis, aues recusant illud deuorare, nisi ingens sit earum famis deficientibusque aliis alimentis. Sexta species est *holcus saccharatus* coma sparsa. Ex India in Italiam istud milium inuectum est Neronis tempore, nigrum colore, amplum grano, arundinaceum culmo. Adolefcit ad pedes altitudine septem, praegrandibus culmis: lobas vocant: omnium frugum fertilissimum. Ex vno grano terni sextarii gignuntur. Seri debet in humidis. In apice calami habet comam sparsam vnius pedis longitudine, et plus, compositus est ex multis ramusculis subtilibus in varios dispositis ordines, quidam sunt longi, sparsi, versus terram incur-

p. 134.

p. 136.

- uati et in multos alios diuisi ramos, quorum in extremitatibus semina proueniunt. Ramusculi trunci adhaerent, in extrema parte sunt pilosi, semine coloris subflauo, subrubicundo-aeruginosi, aut alius coloris non valde dissimilis secundum specierum varietatem. Semen bulla dura pilosa vestit. Paucissimi ipsi sunt flores steriles. Nonnulli hermaphroditi habent tria stamina et vnum germen cum duobus tubis, corolla est aristata pellucida, villosa et squamae calycis quoque villosae sunt. Duae vero ipsa LINNAEVS suppeditat definitiones; quarum altera, *Holcus saccharatus*, glumis glabris, seminibus muticis, altera, *Holcus glumis villosis, seminibus omnibus aristatis*. Erroris huius causae varietes fuere, quarum tres sunt 1) *Milium arundinaceum*, panicula sparsa, pendula et semine rubro. 2) *Milium arundinaceum*, altissimum, panicula sparsa, semine luteolo, et compresso. 3) *Milium arundinaceum*, maius, vulgare, panicula vnicuique ordini pendula, et semine rubro. Cultura et vsus huius plantae et praecedentis quartae ac quintae speciei cum eiusdem varietatibus eo redeunt, vt seminetur mense Aprili, in quocunque solo bene prouenit, at multo melius in humido ac pingui, maturat in autumnno, terram tamen emaciat et nocet frumento. Quarta quintaque species in fertili solo multa profert grana, scopa autem in minori copia neque ita proba. Varietates maiorem copiam granorum exhibent. Septima species est *Holcus biolor*, cum calyce nigro et seminibus albis. Aliqua modo conuenit cum quarta, quintae quoque ad cultum et folia accedit propius. Forma et dispositio paniculae, color niger et splendor calycis, seminaque alba characterem distinctiuum eiusdem constituent. Panicula in plures ordines siue verticilla distantia a se inuicem diuisa est. In vnoquoque ordine ap-

P. 137.

P. 138.

P. 139.

paret

parent ramusculi subtiles et recti, in varios alios subdivisi, qui in fine forma ovali acuta instructi semina in calyce exhibent. Est igitur holcus bicolor, holcus sorgum, panicula coarctata, ovali, erecta, locustis hermaphroditis obouatis, paene glabris, subaristatis. BAYHINVS Milium arundinaceum subrotundo semine, et TÖVRNEFORTIVS Milium arundinaceum Indicum, seu Doram semine partim albo, partim nigro appellat. Seminatur Mense Majo, tarde ad maturitatem peruenit. Grana pila contusa a villicis et in farinam redacta ad polenta adhibentur, pullis praeterea, maialibus, aliisque animalibus loco alimenti sunt.

III. Com. MARCI CARBURI commentatio de pro-
ducto minus cognito ex decompositione tartari vitrio-
lati purissimo obtento per cocturam in aqua, lecta d. 28
Nouembr. 1782. Experimenta et productiones cum
tartaro vitriolato a celeberrimis chymicis factae
ante omnia commemorantur breuiter, quibus tan-
dem adiiciuntur ipsius experimenta. Videlicet tar-
tarum vitriolatum purissimum, quem ex methodo
vulgari omni alia mixtione salina priuauerat, de no-
uo immisit in aquam destillatam, qua euaporata at-
que exhalata obtinuit crystallos. Immisso eodem
in extractionem acidi nitrosi aucto ignis gradu vi-
dit, quod in vase retorto in eodem permanferit statu.
Instituit experimenta numero 19 quae fusiis hic ac
diligentissime describuntur, atque mixturam salino
terream obtinuit. Deinde experimento 20 sqq. p. 157.
primum productum terrestre ex residuo filtratae
decompositionis mixturae terreo-salinae vberius de-
scribit, et ad alterum productum sese accingit et p. 164.
experimento 36 vsque ad 42. veritatem dictorum p. 168.
suorum comprobare studuit, atque de actione cu-
iusdam acidi in mixturam terreo-salinam non de-
compositam rationem reddit in experimento 42

usque ad 60. Omnia eo fere redeunt: per cocturam assiduam fortiozem ex purissimo tartaro vitriolato obtinuit propriam aliquam terram, quae ipsi terra primigenia salis lixiuiosi vegetabilis est, crystalli autem videntur ipsi principium acidi vitriolici STABILIS esse. Haud parum eius opinioni fauere videntur fortiores odores lixiuiosi inter coquendum evaporantes. Sed forte illa producta aliquam speciem gypsi obtinuere, quae, nisi nos omnia fallunt, non depositi salis medii naturam ac indolem prae se fert.

- p. 178. 8. *Descriptio aurorae borealis d. 19. Febr. 1780 observatae. Patauii* ab Cl. Abbate IOSEPHO TOALDO, lecta d. 2 Mart. 1780, quam GASSENDI lucem borealem, luculam borealem appellat. Subnexus est catalogus aurorarum borealium penes veteres Romanos.
- p. 195. 9. *Observationes barometricae in quibus determinatur duplex fluxus et reflexus quotidianus in atmosphaera auctore* Cl. Abbate VINCENTIO CHIMINELLO, lecta d. 20 Ian. 1780.
- p. 208. 10. *Inquisitio causae principis huius fluxus et reflexus, et causae idem phaenomenon concomitantis, ab eodem auctore* proposita ac lecta d. 18 Maii 1781.
- p. 242. 11. *Commentatio de legibus agitationis fluidi contenti in vasis oscillantibus, conscripta ab Ill. Comite* SIMONE STRATVO et lecta d. 6. Iun. 1781.
- p. 265. 12. *Siderum observationes habitae a Patauinae speculae exordiis usque ad annum 1779 exeuntem a* IOSEPHO TOALDO et VINCENTIO CHIMINELLO propositae d. 17 Febr. 1780. In praefatione principue Patauinae speculae atque urbis latitudo ac longitudo geographica inuestigatur, igitur de linea meridiana, altitudine poli, longitudine Geographica agit, et observationes astronomicas quasdam addit.

13. *Observationes meteorologicae Patavii ad spe-* p. 285.
culam astronomicam institutae a Cl. TOALDO anno
1780-1781.

14. *Observationes astronomicae iussu regis insti-* p. 311.
tutae eo consilio in specula septentrionali castelli S.
Elmi in Neapoli, ut altitudo poli fortalicii determinetur,
in potissimum tempore quo linea meridionalis ab uno
extrema regni ad alterum est prolonganda, missae ad
Academiam scientiarum, litterarum ac artium Pa-
tavinam a Cl. RIZZIZANNONI.

15. *Commentatio Cl. IOH. BAPT. NICOLAI super* p. 313.
nova curvarum linearum genesi.

16. *Introductio nouae cuiusdam theoriae musices* p. 365.
commentatio prima auctore Cl. ALEX. BARGA, le-
cta d. 23. Iun. 1783.

17. *Dissertatio physico-mathematica de vibratione* p. 419.
tympani, auctore Ill. Comite IORDANO RICCATI.

18. *Commentatio de commodis ex philosophia spe-* p. 447.
culativa in societatem redundantibus auctore ANTO-
NINO VALSECCHI, lecta d. 6. April. 1780.

19. *Commentatio Cl. Abbatis CLEMENTIS SIBI-* p. 456.
LIATI super spiritu philosophico in litteris elegantio-
ribus, lecta d. 29. Noubr. 1779.

20. *Sermo Cl. Abbatis IOH. ANTONII GARDIN* p. 520.
quo probatur, educationem moralem nationis multo
meliolem et magis fidam esse, si fiat per institutionem
poeticam quam per philosophiam.

XIV.

PAVL. CHRIST. FRID. WERNERI *Vermium intesti-*
narium brevis expositionis Continuatio ter-
tia *) auct. IOH. LEONHARDO FISCHERO, Phil.
et A. L. Mag. Medic. Bacc. et in theatr. ana-

Hh 3

tom.

*) Vide Comment. Nostr. Vol. XXIX. p. 131.

tom. Lips. Prosect. Cum tab. quinque ad an-
pictis. Lipsiae ap. Crusium 1788.

Non potuisset sane optatius quicquam libro huic Werneriano, patre orbatō accidere, quam quod curam eius susceperet Cl. FISCHERVS, cuius non minorem in obseruandis rebus solertiam quam ingenii sagacitatem esse facile intelligunt omnes. — Inserta est tertiae huic continuationi praeter egregias quasdam obseruationes de taenia hydatigena in carne suis nuper inuenta, dissertatio de oestro ouino atque bouino *), in qua, postquam nonnulla de vermum historia, deque oestris in genere disputauit, de ouis oestro sermonem instituit. Cuius oestri semina ab initio mensis Augusti vsque ad septembrem animalibus insidiata in imas nares et fauces ipsorum ouium sua deponit. Quae contra eos, qui oestrum ex alimentis animalium brutorum immiscere putant, his praesertim suffulcit argumentis: non nosse oestrum, qua herba, quo folio nutriatur animal, stibula ipsa ob timiditatem ipsi innatam prorsus sere fugere, praeterea etiam tantam ei inesse probris curam, qua in herbas temere ipsam non proiciat. — Intra aliquot dies ouis calore animali exclusis laruis prodeunt, quae sub finem mensis Maii ad eam corporis magnitudinem pertueniunt, vt quiescentes duodecim, inter rependum extensae quatuordecim lineas aequant. — Color ipsarum sordide albidus, su-

*) Publice defendit hanc nuper Cl. Auctor pro iuribus magisterii obtinendis, sic inscriptam: *Obseruationes de Oestro ouino atque bouino factae*. Disputatio quam Amplissimi. Philos. Ordinis consensu a. d. XVIII. Cal. Ian. MDCCLXXXVII. defendet IOH. LEONH. FISCHER A. L. Mag. etc. respondente BERNH. GOTTLÖB SCHREGER, Med. Bac. c. tabb. quatuor aeneis.

us et rubicundus, tergum conuexum, abdomen plerumque magis planum, incisurae corporis semper decem inaequales, in quarum praesertim novem anteriorum superficie multae breves corneas spinae inordinatae, aequae albae, in tergo rariores et subtiliores quam in abdomine. Ad latus abdominis tubercula spinosa tot plerumque, quot incisurae, inter rependum quam maxime utilia. In capite duo mobiles, parvi, incurvati, cornei fusco nigricantes, iuxta se inuicem positi vnciformes hamuli, quorum quisque in duo processus anteriorem et posteriorem quatuor radicibus albidis cartilagineis anterioribus et posterioribus ad secundam usque incisuram in corpus usque penetrantibus (hinc vis ac firmitas hamulorum,) instructos abit. Vterque anterior processus excavatus recipit duos oesophagos statim unitos, postea secedentes bifidum formantes ventriculum. In medio capite intra hos hamulos orificium expiratorium, cum ramis vasorum aëreorum organi inspirationis in posteriore corpore positi, breui anastomosi coniunctum. In supremo capitis margine duo acini sensorii, e quibus duae albae striae, vere nervosae deriuantur, per totam corporis interioris longitudinem multos ramos dispergentes. — Posterius corpus anteriori crassius et magis obtusum, in quo tria orificia inspiratoria, duo superiora e regione sibi opposita, tertio inferiori medio cernuntur, quod breuem canaliculum addit duobus superne exeuntibus canalibus albidis; vasa haec sunt aërea fere cartilaginea, intus per medium corpus super intestina crassa serpentina, e latere exteriori ramulos spargentia, quorum alii massam quandam albidam inorganicam, alii cutem adeunt. Sub tertio orificio rima transversalis, a quatuor in extrema corporis parte eminentiis formata, in qua orificium ani latet. — Cutis larvae quam maxime elasti-

stica. Sub illis vasis aëreis intestina crassa, tres diuersae diametri canales, antèrius a ventriculo bifido oriuntur, multis variisque flexibus in vnum anum terminantia. — Praeter haec in ventre varia musculosa strata sese decussantia e tuberculis illis lateralibus oriunda in medium ventrem, vbi punctum ipsis fixum est, inserta: — hinc laruae ad rependum robur. Describit nunc Cl. Auctor quasdam huius laruae functiones, qua ratione et quibus auxiliis moueantur, qua arte corpora animalia perforant. Liceat vero differentias inter laruam oestri ouis et laruam oestri ventriculum equi inhabitantis, quas A. commemorat, proferre. Illi (ouis) minus, huic (equi) plane rotundum corpus, illi semper decem incisurae, huic nouem vel vndecim, illi numerosae spinae perpendiculares, illi duplex spinarum obliquarum ordo; illi duplex os, huic simplex, illi expirationis organum, huic videtur esse nullum. Differunt quoque inspiratorii organi structura; illi autem ab organo inspiratorio remotus, huic intra illud habitans. Ad depellendos e naribus insensos hos hospites sulphuris vapores in nares immissi aut spiritum frumenti aut oleum rancidum inditum praecipuis valere A. experimentis comperit. — Haec

- P. 36. expositis de bouis oestro differit. — Muscam diligenter et additis iconibus describit. Quod ad rationem, qua oestrus hic cuti animalium oua sua ingerat; attinet, eorum sententiam, qui ex aëre oua autem brutorum ab ipso deiici, affirmant, validis argumentis egregie oppugnat. — De tuberculis cutaneis, (Viehbeulen, Engerlinge) etiam praecipit Menio Iunio laruae corporis incremento absoluto, X vel XV lineas longae, VII. lin. crassae, oblongae et ovales, in iuuentute sordide pallidae, flavae, paulo post fulvae prodeunt. Tergum ipsis et abdomen planum, quin leniter excauatum, decies vel duodecies incisum.

sum, non spinosum, leuiter punctatum, triplex in utroque latere tuberculorum varie gyratorum supra acuminatorum ordo. — Caput reliquo corpore minus, tripliciter tuberculatum; longitudinali transversa emipentia in duas partes diuisum, inferius os simplex, ad cuius latera duo orificia expiratoria. Hamuli cornei, acini sensorii, vt videtur, nulli. In posteriore corporis parte duo cornea, fusco nigra, semicircularia corpora, duobus cornubus versus se inuicem posita, intra quae duo orificia inspiratoria, supra haec anus. Orificia inspiratoria lateralia nulla. — Interioris corporis structura ouinae laruae similis. Haec larua, vbi corpus egressa est, non vt prior, in terram sese abscondit. Notae, quibus larua bouis ab ouina distinguatur. — Quaedam de sanandis illis tuberculis cutaneis. — Illustrantur haec omnia egregiis imaginibus, ab ipso Auctore aeri venteris incisis.

Adiectae sunt obseruationes de taenia hydatigena in carne suis inuenta, quas eo veriores praestantioresque esse quisque concedet, cum viuum et incoctum hunc ipsum vermen disquisiuerit, quem GOLTZIUS atque OTTO FABRICIUS non nisi emortuum viderunt.

Ne autem nimis longi simus, liceat ea tantum afferre, quae propria Cl. Auct. videantur, et in quibus a reliquis dissentiat. — Finnam in cellulis tantum residere negans, eam praeditam esse contendit externa quadam vesica, internam vndequaue cingente, contexta et tela cellulosa, carnis fibras eiusque strata connectente, quam vasa circumrepunt ad vesicam externam succum taeniae nutritium vehentia, quem capite ex interna vesica protenso vermis capit. Quare OTT. FABRICII opinionem de locomotione huius vermis inanem reiicit. Membrana interior porosa et ad similitudinem pulpae sambuci

nigri facta, hinc ad resorbendos humores apta. Pluribus experimentis edoctus statuit finnam, quam dicit FABRICIUS taeniam lobatam, esse laesam, etque integram, et ortum, vel violentiae cuiusdam vel exsiccanti aëri debere. Describit deinde accuratius corpus, collum et caput vermis, et lente optica auctum depingit, emendans ea, quae FABR. et GOETZ. in delineandis his partibus vitia commiserant. Caeterum finnam suis aut parum aut nihil ab humana differre. —

XV.

IOHANNIS ERNESTI NEUBAVER Medicinæ Doct. Anatom. Chir. atque Art. Obst. apud Ienenses quondam Prof. publ. ordin. etc. Opera anatomica collecta. Editionem curavit GEORG. CONR. HINDERER, Med. D. ac Phyl. Hassio-Darmstad. Francos. et Lipsiæ ap. Ioh. Chr. Krieger, jun. 1786. 4.

Laudabilem in edendis his dissertationibus operam posuit HINDERERVS, præmissa simul vita NEUBAVERI a BALDINGERO germanice relata, et latine vulgari modo versa. — Complectuntur his paginis 1. Diss. inauguralis anatomica *de tunicis vaginae testis et funiculi spermatici* *), pro Grad. Doct. impetrando, Gießæ MDCCLXVII. 2.) Observatio anat. chir. *de epiplo - oscheotele etc.* Ienæ MDCCLXX. 3.) Descriptio anat. *nervorum cardiacorum.* Sectio prima de nervo intercostali cervicali, dextri impo- mis lateris **). Ien. MDCCLXXII. 4.) Descriptio anat. *arteriae innominatae et thyroideae imae* ***).

*) Vide Comm. nostros Vol. XVII. p. 530.

**) Vide Comm. nostr. Vol. XX. p. 37.

***) Vide Comment. nostros, Vol. XX. p. 42.

len. MDCCLXXII. 5.) Obs. anat. rarior de triplici
sympharum ordine. lenae MDCCLXXIV. 6.) De-
scriptio anat. rarissimi peritonei conceptaculi, tenuia
intestina a reliquis abdominis visceribus sechusa tenentis.
lenae MDCCLXXVI.

XVI.

Ad orationem aditalem professionis Hist. nat.
extraord. in Ac. Lips. a. d. XVIII Aug.
CICIDCLXXXVII. audiendam obseruanter in-
uitat D. CHRIST. FRID. LUDWIG Med. et Hist.
Nat. P. P. E. -- *Praemissa est historiae anatomi-
ae et physiologiae comparantis brevis expositio.*

Primum Cl. Auctor tabulam scriptorum, qui ad
hunc locum pertinent, chronologicam proposuit,
postea de periodis et fatibus utriusque disciplinae ipsis
loquutus. Prima periodus ab antiquissimis tempo-
ribus et prisca aetate ad annum procedit CICIDXLIX,
lunienam, victimas et studii zootomici primordia
complectens; altera zootomiae perfectioris incipit
ab anno CICIDC pertinetque usque ad annum
CICIDCLXXXV; tertia neglecti, et contempti studii
zootomici (nam omnem fere operam in ornanda
anthropotomia tunc collocabant) orditur ab anno
CICIDCLXXXVI et usque ad annum CICIDCCXLIX
pertingit: ultima denique restauratae anatomiae
comparatae ab anno CICIDCCCL ad nostra et recen-
tissima tempora deducitur. Nominantur deinde
docti homines, qui singulis periodis in tractanda
utraque disciplina excelluerunt. Ita autem Cl. Au-
ctor rem suam perfecit, ut summam diligentiae et
doctrinae laudem mereretur. In ipsa oratione per-
serutatus est causas, cur tot fabulosae narrationes et
fitiones in scientiam naturalem fuerint illatae.

Huius

Huius muneris auspicia commilitonum nomine gratulatus BERNHARDVS GOTTLOB SCHRÄGER Med. Bacc. libellum edidit: *Peluis animantium leu-
torum cum humana comparatio. Spec. I.* Postquam
tis magnam peluuium e manimalibus, aui-
phibiis desumtarum copiam A. descripsit, eorum
quae ex his obseruationibus deduci possint, sum-
mam retulit, vberiore quidem expositionem spe-
cimini alteri referuans. Cui promisso vt stet, nulli
non optamus.

XVII.

Considerationes pathologico-semei-
onicae, de
omnibus humani corporis functionibus, quae
per partes successiuas sub thesaurum formae pro-
positae fuerunt per triennium studii medici
in vniuersitate Bisuntina, auctore ac Prae-
de N. F. ROUGNON, Doctore medico, in e-
dem Vniuersitate Professore Regio, scientia-
rum Academiae Bisuntinensis, nec non Re-
giae societatis medicae Parisiorum, loci,
Fasciculus alter, Vesuntione, Typis L. E.
Couche vniuersitatis regiae Typographi 1788.
4. pagg. 442.

Libri huius egregii primum fasciculum nuper
censuimus *) et nostrarum partium iam edu-
ximus alterum quoque fasciculum, qui prodit, co-
amini subicere, quod eo lubentius facimus, cum
illud opus omnibus numeris absolutam et perfe-
ctam complectatur semeioticam pathologicam. Om-
nia autem Cl. A. nouem complexus est capitulis,
quae in complures articulos sunt diuisa, et hi deno-

*) Vide Comm. Nostr. Vol. XXIX. p. 643.

in paragraphos. De praestantia huius libri nihil amplius monendum habemus, cum iam de ea abunde diximus, atque ex nostris verbis quilibet statim intelligere poterit, eum non facile hoc libro careere posse, qui de principiis artis medendi animum suum probe instruere cupiat. Per partes autem secundo primum explicauit, qualis sit physica hominis vita et quales functiones sint, quibus ea conservanda sit, et seorsim demum indicantur signa, ex quibus possimus colligere, illas functiones esse alteratas laesasque, et quatenam sint causae istarum alterationum. I. agit de *respiratione*. Respiratio facilissima est, quando sequentes habet qualitates, nempe si exerceatur absque rumore et difficultate, si adeo lenta, quieta ac lenis sit, ut vix aduertatur thoracis motus; si praeterea obseruetur aliquantulum perfectae quietis morula inter singulas inspirationes et expirationes, denique si respiratio difficulter anhelosa fiat occasione corporeorum motuum, aut si eius tranquillitas facillime saltem restitatur a quiete corporis succedente. Symptomata peculiaria, quae in functione respirationis contingunt, sunt tussis, stertor, singultus, sternutatio, oscitatio, risus, flatus, incubus seu Ephialtes. Morbi autem contingentes in respirationis functione sunt, asthma, angina, hydrops pectoris, catarrhus febrilis, catarrhus suffocatiuus, tussis serena convulsiva infantum, pleuritis, peripneumonia, vomica pulmonum, empyema, haemoptysis, phthisis pulmonalis, hepatitis. Agit porro de secretionibus. Secretiones omnes optime perfici iudicare licet ex debita qualitate ac copia secretionum sensibilibus, nec non ex constanti ac illibato functionum omnium exercitio. His omnibus consideratis quoad mutuas relationes, indicatur non solum libera esse colatoria sensibus obuia, sed et ea, quae sensuum

p. 1.

p. 21.

p. 97.

- suum aciem fugiunt; exindeque patet optime esse constitutos humores secernendos ac excernendos.
- p. 101. per diuersa haec viuentis corporis colatoria. Ad secretionem autem particulares referuntur, salivae humor oesophageus, stomachalis et intestinalis.
- p. 108. quor pancreaticus, bilis. Nunc ad icterum alium seu icterum improprie dictum accedit, qui est Cl. A. sententia, status cachecticus, in quo facies aegrotantis fit veluti cerea, et tingitur colore pallido in flauedinem dilutissimam inclinante, fere sicut in chlorosi, et in quo praeterea apparent quaedam signa, quibus indicatur penuria bilis in officina chyli.
- p. 109. Icterus contra verus, seu proprie dictus iam describitur. Hanc delineationem sequuntur synovia, anchylosis, rheumatismus, humor trachealis et mucosus narium, humor pericardii, pleurae, peritonaei.
- p. 159. etc. sudor et perspiratio. Accedit ad affectus quoddam cutaneos, minime tamen hic egit de variis populis et exanthematibus febrilibus, ea siquidem indicantur capite 18. art. 3. sect. 3. ubi de febribus eruptivis fermo est; quaedam dumtaxat verba fecit de naevis, ephelidibus, gutta rosea, scabie, lichenibus, herpetibus, utpote quae frequentiori.
- p. 167. mala sunt generis cutanei. Sequitur *urina*, affectus organorum vrinariorum, affectio renum spasmodica, nephritis, abscessus et vlcus renum, calculus vesicae, mictus cruentus, abscessus et vlcus vesicae, dysuria et stranguria, ischuria, urinae incontinentia, diabetes, humor sebaceus, tinea, caluities, cerumen.
- p. 217. aurium, humor lachrymalis et lippitudo. *De inhalatione.* Nemo non novit eam intus susceptionem variarum materiarum, quae fit per solutas integumentorum externorum continuitates, seu per vulnera, seu per morsus, cuius inhalationis exemplo videtur orta idea omnigenae morborum inoculationis. Sed et nemo nescit humanam cutem inte-

gram internamque pulmonum ac intestinorum superficie, inhalationi perinde aptam esse ac exhalationi seu perspirationi. Haec classis sistit 1. miasma magnetismi animalis dicti. 2. miasma electricum. 3. miasma ignis calorifici 4. miasma aereum multiplex. 5. miasma humidum. 6. miasma scorbuticum. 7. miasma pforicum, 8. miasma petiginosum, 9. miasma syphiliticum. 10. miasma rabiosum, 11. miasma viperinum, 12. miasma pustulae malignae dictae 13. miasma tarantulaeum. 14. miasma pestiferum, 15. miasma variolosum, 16. miasma morbillosum, seu rubeolosum. *De nutritione.* Ex vario statu nutri-

p. 281.

tionis corporis humani licet mutuari plurima phaenomena pathologico-semeiotica, quorum alia respiciunt morbos, sanitatem alia. Quaedam nunc de illis dicenda incumbunt incipiendo a posterioribus. Signa sanitatis quoad nutritionem repetuntur 1. ex aequabilitate inter ingesta et egesta 2. ex perennitate congrui appetitus, 3. ex constantia virium corporis et animi, 4. demum ex debito corporis habitu, qui in vultu praesertim considerandus. De his quatuor capitibus per partes egit, quibus subiunxit morbos cum nutritione connexos, videlicet, tumores particulares, qui mentiuntur nutritionem aduersam, phthisin dorsalem dictam, cachexiam dictam seu tabem vel marasimum, ubi et de atrophia, cachexia humida, rachitide, hydrocephalo. *De fun-*

p. 303.

tionibus animalibus. Inprimis hic agitur de vulneribus capitis, vulneribus externarum partium, pericranii laesione, calvariae ipsius laesione; de effracti cranii frustis apud adultos intropulsis, et intropressis cranii iuniorum, exponit, quae oriantur si fiat extrusio quaedam occasione cranii fracti aut contusi, porro de commotione cerebri illaeso saepe cranio, de functionum animalium affectibus stipatis delirio, de morbis formatis essentialiter stipatis delirio et febre,

- febre, de comate febrili et lethargo. Subiuncti sunt morbi formati delirio stipati sine febre, melancholia, nostalgia, mania, morbi conuulsivi, epilepsia, catalepsis, scelotyrbe, affectus soporosi, curus, apoplexia, somnambulismus. Tandem tractatur de pubertate et catameniis ac de conceptione grauiditate, abortu ex partu. Plura commemoranda nobis non sunt, cum ex dictis quilibet indicare poterit hunc librum esse vtilissimum, et ita scriptum sane, quomodo solertia professoris eruditissimi sperare iubebat; ipsique locus princeps assignandus in vniuscuiusque medici bibliotheca.
- p. 377.
- p. 385.

XVIII.

D. IACOB CHRISTIAN GOTTLIEB SCHAEFFER.
Versuch einer medicinischen Ortsbeschreibung der Stadt Regensburg, nebst einer kurzen Vbersehung der Krankheiten, welche in den Jahren 1784, 1785, und 1786. daselbst geherrscht haben, Regensburg 1787. bey Joh. Leop. Montag: Erben, pagg. 220. 8.

i. e.

D. IOH. CHRISTI. THEOPH. SCHAEFERI *Tennen* topographiae Ratibonensis, etc.

Topographiarum maximam in omni re medica se vtilitatem a veteribus iam medicis praedicatam, ac celebratam et a recentioribus suis studiis in nobilitatam, constat vt et celeberrimae societates litterariae saepissime praemia proponere, ac decernere minime ijs dubitauerint, qui topographias concinnare sibi sumserunt. Nolumus iam in commemorandis illis vtilitatibus esse multi, quas quilibet cogitando percipere atque assequi potest facillime, indicabi-

mus

mus potius Nostrum hanc topographiam non inuita Minerva scripsisse. Huius autem libri edendi consilium ipsi suggessit febris biliosa epidemica anno 1783. Ratisbonae grassans, quam attente inquisiuit, omniaque phaenomena atque totum decursum morbi accurate obseruauit, atque obseruationes facilius una cum medendi ratione litteris consignauit. Anno proxime sequenti denuo haec constitutio quibuldam circumstantiis mutatis saeuire coepit, atque faciem bilioso-pituitosam prae se tulit, quae dolores rheumaticos pertinacissimos omnis paene generis non tantum habuit comites, sed et latentes in corporibus morbos alios quam celerrime prodire iussit, inprimis phthisin pulmonalem, febrim puerperarum et quamplurimos alios morbos. Quorum quidem morborum historiam cum aegrorum et defunctorum catalogo in diario ad priuatos usus diligenter notatam, in ordinem redegit atque edidit, praemisitque topographiam Ratisbonae, simulque de diæta vitaeque genere suorum popularium et moribus frequentioribus, quibus infestantur, egit, atque ex obseruationibus meteorologicis, indicibus neonatorum, neonatorum et defunctorum et recensione breui morborum vniuscuiusque mensis per decem annos proxime elapsos declarare omnia huc spectantia studuit. Ad calcem autem libri catalogum animalium, plantarum et mineralium huius regionis addidit, atque hac ratione et medicis et naturae scrutatoribus huncce libellum vtilissimum reddidit.

Incipit autem ab ipsa geographica descriptione Ratisbonae, eamque urbem antiquissimis Germaniae accensendam esse iudicat, non tantum ob varia nomina, quibus salutatur, et quae de eius antiquitate luculentissima perhibent testimonia, sed etiam ex marmoreis inscriptionibus ac repertis numismatibus

Angusti, Tiberii, Caligulae, Neronis, quae declarant hanc ipsam urbem Romanorum veterum olim fuisse subiectam imperio. Anno 1181 iura ciuitatis imperii a Friderico Barbarossa ipsi fuere collata. 1542 magistratus ac ciues publice Augustanae confessioni sese addixere, et ab anno 1662 comitia imperii ad nostra vsque tempora ibi habentur. Denubius ipsam alluit, et in parte septentrionali montes arboribus consiti non adeo alti eam cingunt. in orientali autem et meridionali regione planities eius situm reddit admodum gratum. Constructio annorum varia est, et tribus annis proxime elapso caelum ipsi fuit minus clemens. Vt plurimum hiems est temperata, aestas admodum calida, autumnus amoenus. Venti saluberrimi hanc regionem perflant, siquidem Fauonius, Argostes, Eurus, et Hypeurus frequentissimi, et Subsolanus admodum rarus est. Hinc aeris temperies proba, attamen paulisper grauis, crassa et humida: aqua pura, pelucida, insipida et bonae indolis. In vicinia aquae minerales Abacenses profiliunt, continentes acidum sulphureum volatile cum terra calcarea coniunctum, quod balnēis inseruit, hinc in rheumatismis, paralytibus, et morbis cutaneis leuioribus iuuant. Fertilitas piscium soli, et fluuiatilium copia magnam huic urbiconciliant gratiam. Ratibonenses ipsi ob animi candorem, fidem, et dexteritatem laudari merentur, at labores duros intensosque fugiunt, luxu et in aliis urbibus etiam hic residet. Inter infantes glandularum obstructiones admodum sunt frequentes, rachitis admodum rara est, vti et gibbositas. Masturbationes et lues venerea quoque saeuunt, sed non tam diro modo vt in aliis ciuitatibus. Et qui coniugia demum maturescentibus annis contrahuntur, valida vt plurimum sunt corpora, et fortes fortibus procreantur. Nosocomia, orphanotrophia et pharmacopolia

macopolia de cura sanitatis publicae magistratus te-
stantur. Quindecim medici practici iam in hac vrbe
commorantur. Frequentiores vero morbi occurren- p. 52.
tes sunt chloroses, hydropes, et morbi abdomina-
les, quorum causa haud dubie in humida aeris tem-
perie et cereuisia admodum saturata quaerenda.
Leucorrhæa habitat penes femellas lautiores et
nobiliores. Haemorrhoides vtrumque sexum in-
festant. Vlcera gangraenosa mammarum et vteri
rarissime occurrunt. Scorbutus plane exulat, ne-
que frequentes sunt febres intermittentes. Scabies
contra pueris et artes manuaras tractantibus pro-
pria videtur esse. Dein febrem stationariam bilio-
sam epidemicam an. 1783. et 85. et gastricos morbos p. 57.
anni 1786 vna cum medendi methodo descripsit,
atque per omnes menses morbos occurrentes expo- p. 111.
suit. Sequitur animalium catalogus in hac regione p. 197.
viventium, in quo mammalia, aues, amphibia, pis-
ces secundum systema LINNEI ed. 13. insecta se-
cundum species insectorum FABRICII, insecta glossa-
ta secundum indicem systematicum Papilionum
Vindobonensem, et infusoria, helmintica, testacea,
secundum vermium terrestrium et fluuiatilium seu
animalium infusoriorum, helminticorum et testaceo-
rum historiam MULLERI digessit. Plantarum no- p. 253.
menclatura ibidem crescentium ex ordine LINNEI
recensetur. Catalogus minerarum et petrefactorum p. 305.
ita concinnatus est, vt regnum minerale secundum
CRONSTEDTII mineralogiam sit dispositum. Ob-
seruationes a Cl. A. institutae, et morborum historiae
ita sunt conscriptae, vt ex iis medicus inprimis pra-
cticus maxima capere queat commoda, neque histo-
riae naturalis amicis reliqua displicere poterunt.

XIX.

Medicinische Fragmente aus der Verlassenschaft des
D. THOM. KNIGGE in Regensburg nebst dessen
Lebenslauf und Schattenrißs herausgegeben von
D. IOH. IAC. KOHLHAAS, Regensburg 1788.
in der Montagischen Buchhandlung. 8. 222. pag.

i. e.

Reliquiae medicae ex haereditate D. KNIGGE
editae a KOHLHAASIO.

p. 4

Eo lubentius hasce reliquias etiam hic commemo-
ramus, cum vna cum illis biographiam breui-
rem, vti alias fecimus, subnectere possumus, quae
non medicorum sed et Lexicographorum litterario-
rum vsibus inferuire potest. Cl. autem Th. KNIGGE
natus est Ratisbonae d. 10. Septbr. 1756. patre lo-
hanne Iulio, etiam medico emerito et etiamnum
superstite, a priuatis magistris in religionis littera-
rumque rudimentis probe instructus demum in
Gymnasium sic dictum poeticum Ratisbonense in-
troducitur. Anno 1777. a societate Homburg-
Hassiacae inter socios est accitus, atque eodem anno
Georgiam Augustam, in qua inter ciues Aca-
demicos relatus est a Cl. BALDINGERO. A doctissimis
ibidem Professoribus egregie instructus Erlangen-
sem adiit Academiam, ibique 1780 honores sum-
mos in arte medica defensa dissertatione de mentis
piperitide consecutus est. Vindobonam deinde se
contulit, vt in publicis nosocomijs proficeret.
In patriam redux medicinam exercuit atque artis ob-
stetriciae medicus constitutus est. Anno 1784 matri-
monium iniit cum Virgine CATH. SVS. BASCHIA, ex
qua duos suscepit liberos, filiam, post patris obitum
extinctam, filiumque superstitem, et ipse haemoptoe
correptus

reptus d. 12. Ian. 1787. obiit. Reliquiae autem
quae hic prostant sunt 1) *de dubiis et incertis mortis* p. 27.

signis, et de periculo vitae humationis, quam variis
casibus ac historiis illustravit. 2) *De temperamentis* p. 43.

eorumque in ingenium efficacia, in quo agit de
temperamentis in vniuersum, vbi accurate tempe-

ramentum definit, atque de causis temperamento-

rum eorundemque differentiis rationem reddit, di-

uisionem vulgarem reiicit, atque tantummodo san-

guineum et phlegmaticum pro veris temperamen-

tis agnoscit, potius temperamentum in hilare, triste,

vehemens et iracundum, phlegmaticum, virile, mo-

deratum, volatile et inconstans diuidit atque causas

de iis adducit, verum enim vero desideramus hic

verum diuidendi fundamentum, et omnes hae com-

memoratae species tanquam diuersae modificationes

variorum temperamentorum sunt considerandae

3) *Miscellanea ex medicina theoretica et practica ut et* p. 79.
chirurgia. Tantummodo commemorantur tituli,

cum in eius schedis reliqua desiderarentur. 4) *De* p. 81.
medicorum contra iniquas criminationes defensione.

Causas principes harum criminationum constituunt

inuidia, et concertationes inter medicos ipsos exor-

tae. Inprimis vero duo sunt, quae vitio vertuntur

medicis, et quorum causam defendendam in se sus-

cepit. Primo arti medicae vitio verti solet, quod

pleraque ipsius dogmata, quin integrae disciplinae

in incerto sint positae, atque ab omni dubitatione

numquam liberandae. b) Prouocant ad atheismum,

saltem ad Pyrrhonismum et falsas de rebus diuinis

opiniones, quibus medici faueant, et quibus aegro-

tantium animos pestilentioribus morbis implicant,

atque a vera religione abducant. His crimination-

ibus euidentia ac firma opponit argumenta, eas-

demque diluere studet. 5) *Examen hypothesium, qui-* p. 104.
bus infantis deformitates post matris grauidae pathe-
mata

*mata abortas et nonnunquam ad similitudinem obiecti
animum maternum efficientis accedentes explicare con-
tur.* Inquirat hic in quaestionem; an gravidarum ani-
mi perturbationes vi possint agere tanta in foetum,
ut monstrosa in ipsius corpore produceretur forma,
similitudinem quandam, nexumque habens cum
causa illa, a qua profecta est animi materni commo-
tio. Tres potissimum sunt hypotheses, quibus mihi
illi monstri corporis foetus habitus, praegressos
mentis maternae motus sequuti, explicantur. Prima
eaeque satis ingeniosa est ea, qua matris imaginatio
pro causa habetur. Hanc praecipue exornavit CL.
KRAVSE in dissertatione, quam misit ad Academi-
am Imperialem Petropolitanam pro impetrandi
praemio in annum 1756 proposito; illique decer-
nendo, qui solueret quaestionem: Quenam sit cau-
sa proxima mutans corpus foetus, num matris gravi-
dae, huius mente a causa valentiore commota est.
Quae quidem opinio sic sese habet. Quando ma-
tris animus a vividis imaginibus simulque pertur-
bationibus afficitur, tunc illum mentis maternae af-
fectum ingredi quoque putant animum foetus, hunc
agere in corpusculum suum, et producere in illo
mutationes, impressioni acceptae respondentes.
Quod vero qui fieri possit explicat KRAVSIVS hunc
in modum: Inter foetum et uterum maternum ne-
xum intercedere arctissimum, adeo ut ille cum ma-
tre vnum quasi continuum efficiat, et secundina-
rum chorion cohaerere cum utero, plurimis nervis
instructo, per chorion vero, placenta et funicu-
lum umbilicalem distribui nervos, cum nervis ute-
ri non solum, sed etiam cum nervis cum foetu ne-
xum habentibus; duo haec systemata nervosa et ma-
tris et foetus vnum continuum constituere, hinc
etiam affectionem nervorum maternorum propaga-
ri posse ad nervos foetus ipsius; cum vero nervi
sint

sunt productiones cerebri, necesse esse, ut affectiones cerebri, viuidis imaginibus et animi commotionibus ipsi conciliatae, per totum systema nervosum sese diffundant, ex hoc sequi, ut id, quod in nervorum systemate matris sit, quando illa animo commota est, etiam fiat in nervis vteri, ibi vero esse fontem, per nervos et vasa vnum quasi continuum cum matre constituentem, proinde etiam hunc nervorum maternorum statum non posse non transire ad foetus nervos ex ipsius cerebro descendentes, atque hoc modo ideas maternas deferri ad animum foetus; ab his vero ideis impelli ipsum ad agendum in corpusculum suum eo modo, quem intulerunt ideae excitatae. Quomodo autem mens foetus agat et qua ratione monstrosum corporis sui habitum producat, hoc dici et explicari non posse. 2. Alii etiam huius rei causam et explicationem quaerentes ad vasorum vteri cum vasis placentae continuitatem confugerunt. Ultimos scilicet vasorum placentae fines cum vasis vteri sese coniungere sibi persuaserunt, adeo ut arteriarum venarumque placentae ostiola cum systemate arterioso et venoso matricis cohaereant, et vnum continuum quasi constituent; hunc in modum sanguinem matris libero transitu ad corpus foetus perferri, superfluum vero per arterias umbilicales redire ad matrem, novamque ibi pulmonum maternorum vim experiri. Anima itaque matris commota uniuersum vasorum ipsius systema concuti, hanc concussionem propagari usque ad corpusculum foetus, simulque sanguinis in orbem fluxum mutari, et pro ratione aut languidiorum aut rapidiorum fieri, et per hanc vasorum et circuitus sanguinis vitiosam conditionem non posse non permultas in corpore foetus produci monstrosas mutationes. Tertia denique eaque nouissima est hypothesis, quam protulit SCHAEFERVS in dis-

sertatione *) quae inscribitur: *Foetus cum matre per nervos commercium*. In hac etiam Cl. A. valem vteri cum vasis placentae continuitatem illam defendit, et deinde argumenta profert, quibus probare vult transitum nervorum nonnullorum ex matre in foetum, atque ex hoc duplici foetus per vasa et nervos cum matre commercio se explicare posse putat, miras illas infantis deformitates matris vterum gerentis affectus secutas. Neutra autem harum hypothesis Nostro aridere videtur, et aduersus vnam quamque quaedam ipsi sunt monenda.

p. 154. Ingenue tandem suam proponit sententiam, ex qua omnia phaenomena melius explicari illustrarique posse sibi persuadet. Videlicet duas quaestiones probe esse inquirendas atque ponderandas censet a) an reapse mentis maternae perturbationes possint producere mutationes in foetus corpuscule et quinam illorum modus agendi, b) an adsint exempla indubitata infantum; quorum monstrosus habitus, matris pathemata sequutus, veram habeant cum causa efficiente similitudinem, et si talia exempla exstant, quomodo phaenomena ista explicanda? Ad priorem quod attinet concedit per animi materni motus morbosas in foetus corpore posse produci mutationes, sed negat illas ex hypothesis propositis explicari posse, ideoque aliam proponit phaenomenorum explicationem, huius tenoris: In omnibus pathematibus, quibus mens humana afficitur, ipsam humorum mixtionem mutari et pro re nata saepius eorum indolem bonam in noxiam, quid? quod venenatam conuerti. Sic persaepe infantes breui post animi perturbationes ex mammis matris lac sugentes vehementissimis conuulsionibus affliguntur: frequentissima sunt infantum exempla, statim post matris terrores lactantium, qui trismo

*) Prodiit Erlangae 1775.

affecti sunt. Vis igitur pathematum in corpus ani-
 male praecipua assumenda est, qua blanda et bona
 humorum indoles in maxime noxiam conuertatur.
 Quodsi igitur lac maternum per pathemata sic mu-
 tatum in infante iam nato conuulsiones, trisium,
 et alios morbos producere valet, nonne longe fa-
 cilliori negotio in embryonis corpusculo tenello et
 maxime irritabili morbosae, immo monstrosae ori-
 ri poterunt mutationes, quando humorum mater-
 norum ad foetus nutritionem affluentium indoles
 per pathemata matris in noxiam quid? quod vene-
 natam fere mutatur. Posterior vero sic ab ipso dis- p. 157.
 cutitur: Negare quidem non audet, deformitates
 veram habere similitudinem cum obiecto animum
 matris mouente, et v. c. erucam in matris cutem
 decidentem animum ipsius posse afficere adeo, vt
 in eadem cutis infantis parte, quam in matre ex al-
 to delapsa eruca tetigerat, etiam eruca oriatur.
 Sed multae res ipsi videntur hoc in suspicionem de-
 ducere. Obseruatae siquidem sunt istae deformita-
 tes post matris affectus abortae, quibus similitudo
 fuit cum causa illa externa animum maternum mo-
 uente, sed in plerisque ita rem se habuisse censet,
 vt medicus omnino illas obseruaret, easque ipse vi-
 deret; sed non adesset eodem tempore, quo matris
 grauidae mens ab obiecto quodam afficiebatur, et
 tum demum, quum infans in lucem iam editus es-
 set, eiusque corpusculum deforme inueniretur, hu-
 ius phaenomena historiam ex matre audiret, quid?
 quod tum demum saepissime cum ad aetatem ad-
 ultiore iam peruenisset homo monstrosus; num
 vero in hac parui momenti re solis muliercularum
 narrationibus subniti possimus, admodum dubitat.
 Vt magis de veritate constet postulat, vt medicus
 ab omnibus praeconceptis opinionibus liber eodem
 adsit tempore, quo matris grauidae animus a re
 li 5 quadam

quadam afficitur, vt etiam partui foetus interfit, ipsa-
que eius corpusculum sedulo accurateue examinet;
quodsi tunc in hoc infante deformitates reperiuntur
similitudinem cum obiecto afficiente habentes, tunc
possibilitatem horum phaenomenorum sese conce-
surum esse profitetur. Iteratas vero requirit ob-
seruationes, vt naturae constantia pateat, quia
permultae istarum similitudinum a solo casu profi-
cisci possunt. Deinde similitudines veras nec fi-
ctas esse debere, nec a praeconceptis opinionibus, et
laesa imaginatione profectas, quippe qua amans vi-
det ranam, ranam putat esse Dianam. Tandem re-
censiones repetitae sunt Ratisbonensibus relationi-
bus litterariis insertae, in quibus quaedam deside-
rantur, illae nimirum, quarum schedae non amplius
inueniebantur in scriniis auctoris.

XX.

Manuel des Goutteux et des Rhumatistes, ou
l'art de se traiter soi même de la goutte, du
rhumatisme et de leur complication avec la
maniere, de s'en préserver, de s'en guérir,
et d'en éviter la récidiue par M. GACHET,
Maitre en chirurgie, auteur de l'Elixir an-
tigoutteux, nouvelle edition, revue, corri-
gée et augmentée à Paris chez M. Gachet
fils, 1788. 12.

h. e.

Enchiridium in vsum arthriticorum et rheuma-
ticorum, siue ars curandi arthritidem et rheu-
matismos absque medico etc.

Prima

Prima huius libri editio anno 1783 prodierat, atque faciem huius frequentissimi morbi quidem depictam ibi inuenimus, et formidabiles accessiones, insignes cruciatus, ac pericula maxima, quibus expositi esse solent aegri, quoque describuntur. Vehementia huius mali, quae omnes peruagatur regiones, omnibus anni temporibus furit, omnes paene aetates aggreditur, utrique sexui molesta est, neque temperato cuidam parcit, prae reliquis morbis curam ac sedulitatem medici videtur exigere, qua observationibus saepius repetitis id potissimum procurare studeat, quo remedia inueniat, quibus huiusce furiosi saeuientisque morbi impetus atrocissimos compescere queat. Multa quidem specifica remedia hucusque a sapientiae professoribus inuenta laudataque sunt, sed his omnibus palmam esse praerepturam facile Cl. GACHET elixirium antiarthriticum, multis verborum ambagibus ac lenociniis persuadere suis lectoribus studuit. Collegium itaque medicorum Nanceianorum praepremis in illud remedium tot hominum millibus salutare scilicet accuratius inquirendum esse censuit, atque reuera vidit illud ipsum accensendum esse iis, quae et charlataneriam atque empirismum tantummodo sapiunt, et verba tantummodo esse praetereaque nihil. Iuuat hic modum procedendi Celeberrimi collegii medicorum Nanceianorum paucis circa hanc inquisitionem commemorare. Tribunus vrbis regia auctoritate Nanceii constitutus, Praeses, Consiliarius vnus e regio collegio medico ac duo pharmacopaei iurati instituerunt pharmacopolia vrbana, nosocomia et officinas mercatorum, qui etiam simul medicamenta prouti aliis in vrbibus solenne est, vendunt, ex legibus sapienter scriptis visitare, et protinus deprehenderunt Elixirium antiarthriticum Gacheti ibi venale proflare apud priuatum aliquem

quem virum, illud itaque absque vlla mora interposita sibi vindicarunt idque ad collegium medicorum deferri iusserunt, vt a duobus magistris pharmaciae iuratis et legitime constitutis inquireretur atque examinaretur. Hi duumuii fide data institutoque rigorosiore examine pronunciarunt atque argumentis confirmarunt illud celebratissimum Elixirium esse alteratum oleum essentiale Terebinthinae. Consiliarius collegii subinde iudicauit illud remedium admodum periculosum esse, et iurati pharmacopaei professi sunt in vnaquaque phiola septimam huius olei partem contineri, et caro admodum vendi pretio, siquidem vnaquaeque phiola pro aureo Ludouici R. imaginem prae se ferente venit. Observationibus hisce institutis et propositis illi Tribunus vrbanus regia auctoritate constitutus imperauit, vt illud elixirium non amplius venderetur, omnisque apparatus vi extorqueretur. Ipsum collegium de noxis huius elixirii ita certius redditum est, nihil vt supra, nihilo tamen secius deprehendit, illud in quibusdam diariis admodum laudari eiusque virtutes egregias praedicari, vnde sese quam maxime obligatum sensit obstrictumque vtilitatis publicae et curae sanitatis ergo, vberius suam sententiam de hoc elixirio exponere, atque accuratam de compositionem ipsius ante oculos omnium ponere, et si fieri possit in vniuersum publicare, illa laudum encomia, quae ipsi tribuuntur, esse falsissima. Praeses itaque collegii de nouo iussit, vt duae lagenae huius elixirii ad duos supra nominatos pharmacopaeos mitterentur, vt denuo illud examini submitterent omniaque ab iis obseruata ad collegium ipsum referrent. Huius rei causa extra ordinem die XIV. Febr. 1788. confessum habuit collegium regium medicorum illustre praesente Tribuno vrbanio regia auctoritate constituto, et membro honorario.

Commis-

Commissarii ad examen constituti statim rem aggressi sunt, atque analysin via synthetica instituerunt atque declararunt, illud elixirium antiarthriticum dissolutum ope hepatis sulphuris compositum esse ex duabus partibus olei essentialis terebinthinae, una parte olei iuniperi, et huic dissolutioni aliquot guttas olei empyreumatici animalis fuisse immixtas. His rite peractis collegium denuo iudicium ante factum confirmavit de insigni huius elixirii noxa, illudque penitus proscripsit; commissarii verò asseruerunt simul, illud vix septem aut octo solidis vendendum esse, et pretium admodum carissimum vnius Ludouiceï esse impositum. Quo facto a summo Tribuno urbano, socio honorario collegii, mandatum est, ut illud institutum innotesceret in ephemeridibus, et ad usus publicos conuerteretur. Detexit autem hanc fraudem generi humano admodum funestam Cl. MANDEL, iuratus pharmaciae magister, qui simul aliis inuentionibus chymicis sibi maximam laudem peperit et plurimos sibi deuinxit.

XXI.

Précis des Leçons publiques de Chimie et d'histoire naturelle, qui se font toutes les années aux Ecoles de médecine de l'Université de Nancy par M. NICOLAS, Conseiller, Medecin de Roi, Professeur roial de Chimie, Inspecteur honoraire des Mines de France, Membre de l'Académie de la dite Ville et de plusieurs autres, etc. Seconde édition, revue, corrigée et augmentée. Tome second à Nancy chez Haener 1787. in 8. de 124. pages.

h. e.

Lectionum publicarum chymicarum et historiae naturalis compendium, quae quotannis in scholis medicis vniuersitatis literarum Nanceianae habentur, auctore Cl. NICOLAS etc.

Primo Volumine, cuius nuper fecimus mentionem *) proposita sunt a Cl. Auct. quae ad regnum spectant minerale, ordinis igitur ratio exigit, vt et reliqua regna naturae eodem modo pertractaret, vnde iam regnum vegetabile ac animale combinauit. In regno vegetabili potissimum explicando ante omnia de succis plantarum exprimendis, de extractis faciendis, et de salibus essentialibus extrahendis agit, sequuntur dissertationes utilissimae de principio adstringente vegetabili, et de via ac ratione colorem nigrum applicandi sericis pannis. Postea inquit in quamplurima experimenta instituta cum acido sacchari, exponit modos procedendi meliores in oleis comparandis, praeparationem saponum, analysin substantiarum resinosarum et gummosarum; subiunctae sunt lectiones de substantiis vegetabilibus farinosis, de partibus vegetabilium colores suppeditantibus, de diuersis fermentationibus et de destillatione aquarum vitae. Primus articulus regni animalis praecipue tractat de sanguine, de partibus mollibus, de lymphâ, de substantiis extractis mucosis animalium. In specie vero copiosius agere instituit de pinguedine, medulla, synouia, succositate, phosphoro, vrina, aleari volatili, calculis vesicae, saliuâ, liquore gastrico, intestinali, pancreatico, humore seminali, bile, lacte, spermate ceti, moscho, castoreo, ouis, viperis, cantharidibus, formicis, kermes, coccionella, melle ac cera. Omnia illa corpora, vniuersasque substan-

*) Vide Comment. Nostr. Vol. XXX. p. 304.

tias diligenter examinavit Noster, ut nihil amplius desiderari queat. In altera lectione egregia methodus analyseos aquarum proponitur mineralium. Finit hanc lectionem dissertatio de aquis mineralibus Decempaganis in Lotharingia, una cum methodo, quomodo possint commodè adaptari et conservari animalia ad alios transmittenda, cuiuscunque sint generis, quadrupeda, volatilia, reptilia, serpentes, pisces ac insecta. Ista conservandi animalia methodus ita perfecta est, ut vere vivere videantur animalia, ipsisque immortalitas concessa esse appareat. Simul suppeditavit formulam, qua non tantum insecta intoxicantur et profligantur, qui destruunt ac deuorant fruges, sed quae etiam hanc habet virtutem ac facultatem, ut volucres et alia animalia conservet integra per secula, ne depascantur a vermiculis. Praeterea in hoc volumine Noster exposuit indolem et naturam gummi elastici, eiusque summam convenientiam cum visco aucupario, subiungit usum oeconomicum colchici, ex quo quippe confici potest elegans amyllum, remedia vero simul suppeditat, quibus haec planta pascuis infesta sit destruenda, porro de modo procedendi verba facit, ex quo obtineri potest color ruber orientalis, tingendis lanis aptus, additque observationes practicas, quibus destillatio aquarum sic dictarum vitae melior redditur; et de torrendo cannabi, de phosphoro ossium et de liquore quodam antiepileptico a semetipso inuento. Quae hucusque paucis a nobis commemorata sunt nobis declararunt, omnia haecce inuenta priuatim tribuenda esse Cl. Auct. nosque ipsi propterea esse debere obstrictissimos. Promptuarium eiusmodi indolis utique cum laetitia et gratiarum actione a doctissimis viris suscipiendum esse censemus. Magis autem nos oblectaturos esse nostrorum lectorum animos speramus, si pauca,

p. 177. ca quaedam ex hocce libro referamus. Elegimus autem primo *morbum ex cannabi* prouenientem. Solet is illos potissimum inuadere qui praeparanda cannabi suam locant operam, et qui dirissimo modo eosdem excruciat, et misere atque praemature iugulat, ille siquidem cuiusdam phthiſeos speciem formamque prae se fert, productam ab acri puluiculo staminum cannabis, si manu tractatur. Perpetuo enim eiusmodi homines miserandi sub atmosphaera vitam degunt spiritumque trahunt eiusmodi moleculis vegetabilibus extractis et corruptis impraegnata, quae continuo et absque mora in organis respirationi dicatis deponuntur, ibique irritationem quandam efficiunt sese per tussim manifestantem, successiue accedit inflammatio, quae vlcibus ac tuberculis in pulmonum substantia suppeditansam. Increſcit febris, corpus sensim conficitur et homo demum necatur. Hucusque de inueniendo remedio, quo dirus ille morbus possit propelli frustra laborarunt medici, nam si certum quandam attigerit gradum, nullam amplius admittit medelam. Quae enim remedia ab initio huic aegritudini opponi possunt, eo fere redeunt, vt victus sit diluens ac demulcens, inprimis lactis vsus et potiones leniter mu-

p. 270. cilaginosae aliquid profunt. Iam pauca de *liquore antepileptico* Cl. NICOLAS praeferenda sint qui ob suam prorsus singularem virtutem antispasmodicam quam longissime praeferendus est laudatissimo oleo animati Dippellii; protinus siquidem in omnibus affectionibus iuuat spasticis, etiam valentissimis, et in ipsis insultibus epilepticis. Compositio haec est: alcali volatilis liquidi et concreti cum cornu cerui praeparati vnciae sex, saturentur omnia cum sufficiente quantitate acidi phosphorici, in ipso illo liquore infundatur drachma castorei et duae drachmae corticis citri recentis, post quatuor et viginti horas

horas, traiciatur per pannum et coletur, et in
ligna probe obturata seruetur ad vsus. Dosis est
vnum cochlear casetanum mane ieiuno stomacho
assumendum, et superbibenda lenis infusio Florum
titiae, si morbus desideret, eadem dosis vesperi rur-
sus sumi potest. *De aquis mineralibus Decempaga* p. 284.
hic haecce nobis commemoranda sunt: Decempa-
gum, (*Saint Diez*) nobilis vrbs est Lotharingiae, ad
Murtam fluuium sita, quindecim milliaria a Nanceio
distans, centrum amoenissimi vallis occupans ad
pedes montis Vorgesii, hanc prouinciam ab Alsatia
separantis. Vallis ille ad duo milliaria sese extendens,
dictus est vallis Sancti Decimi. Fluuus abundans, et
cuius aqua delicatum praebet potum, totam plani-
tiam serpentino modo percurrit, limpidiissima eius
aqua irrigat atque foecundat prata adiacentia. Mon-
tes, ad quos protenditur vallis, obsiti sunt proceris
arboribus, quae arcent intensissima frigora. Sem-
perque viridescens regio amoenissimum oculis re-
praesentat spectaculum, pruinosa enim tempora
viciisitudines hiemis et veris visendas praebent. In
vicinia istius nobilissimae vrbs, in regione illius ere-
mi, vbi vallis sese finit, duo aquarum mineralium
fontes reperiuntur, qui oriri videntur ex aquis il-
lis montes vicinos humectantibus, qui montes S.
Martini nuncupantur. Casu quodam fortuito hi
fontes sunt ab hortulano detecti, quippe qui de
aqua horto irrigando sollicitus, terram admodum
humidam hanc esse vidit, quare ibi foueam fodit et pri-
mum detexit fontem. Examinando autem solum
superioris partis paruum vidit fontem, cuius aquae
vicinas herbas incrustarent et flauo tingerent colore,
vnde ibi fodit, atque sic alter fons est detectus. Ana-
lysi harum aquarum instituta Cl. NICOLAS reperit;
eas sal martiale, natrum, magnesiā et terram cal-
caream continere, quae duo salia neutra particularia

praebent. Noster inprimis de omni chymia bene meritus eam non tantum ab omnibus liberavit obscuritatibus, quibus maiorum nostrorum premebatur aetate, atque suis studiis multum et plurimum conferre annisus est, ut non tantum chymia ad artes quascunque applicata incrementa illarum procuraret, sed et ad communes usus atque utilitates in vita humana transferretur.

XXII.

A Philosophical and medical Sketsch of the natural History of the human body and mind, to which is subjoined, an Essay on the difficulties of attaining Medical Knowledge, intended for the information and amusement of those who are or are not, of the medical Profession, published for the benefit of the general hospital at Bath, by JAMES MAKITTRICK ADAIR M. D. Member of the Royal Medical Society, and Fellow of the College of Physicians, at Edingburgh. Bath, printed by R. Cruttwell, and sold by C. Dilly, Poultry, London, and all the Bookellers in Bath etc. MDCCLXXXVII. 8. 318 pagg.

i. e.

Adumbratio philosophico-medica historiae naturalis hominis, corporis animique functiones repraesentans etc. auctore IACOBO MAKITRIKKIO ADAIR M. D. *)

*) Nuper
Elegantissimi huius libri versionem ditatam utilissimis doctissimisque animadversionibus ac copiosis indice

Nuper Cl. A. editis suis cautionibus medicis *), quarum iterata editio iam prodit, et imprimis quoad caput de regimine insigniter aucta, a quibusdam excitatus est, ut caput istud de regimine paulo dilucidius proponeret, cum autem illud non satis accurate queat cognosci atque perspicui, nisi accuratam satis corporis humani eiusdemque functionum nobis comparauerimus notitiam, consilium de edenda historia naturali corporis humani iniit, quo aegri adigerentur, perspecto regimine eiusque prorsus singulari utilitate cognita, ita se gerere, ut eo citius meliusque sanitatem labefactatam recuperare possent. Varia autem requirebantur, quae huic consilio non tantummodo responderent, sed et ipsam librum conscribendum redderent utilissimum. Brevis enim, ob vim maximam animi in corpus, historia intellectus humani erat praemittenda, quae magis physiologiam quam metaphysicam saperet. Commerciū vero animi ac corporis vera ratio dum demum eo magis innotescit, si simul mutationes ab aegritudinibus factae perpenduntur, et ad illustrationem variorum phaenomenorum adhibentur. Consultius itaque visum est Cl. A. breuem addere descriptionem aegritudinum, atque de victus ratione in conservanda valetudine agere. Sed videamus quae ratione suo consilio satisfecerit A. et quanta uti-

K k 2

litas

indice prodire iussit Cl. D. C. F. MICHAELIS sub titulo: *IACOB MAKITRIKK ADAIRS philosophischer medicinischer Abriss der Naturgeschichte des Menschen, aus dem Englischen übersetzt: Zittau und Leipzig Bey Ioh. David Schöps, 1788. 8. 366. pagg.*

*) Medical Cautions for the consideration of Invalids etc. 1787. Earundem iamiam versio Teutonica ab eodem Cl. MICHAELIS adaptatur, quam auido expectamus.

- p. 1. litas ex hoc opere sit speranda. Ordinem igitur *Libro I. de structura corporis humani, et indole functionum eiusdem C. 1. Conuenientiam corporis humani cum animalium reliquorum corporibus aequae ac differentiam proponit, examinando varias sententias doctorum virorum, SVVIFTII existimantis homines parum ratione animi et corporis a simia aliisque animantibus differre, neque recte se habere sententiam, parum nos ab angelis distare, et HOLWELLI statuentis corpora nostra a malis obsideri geniis, et sexus sequioris corpora ob mitem et leniorem animum, quo pollent, parum participasse a similitudine diabolica, Turcarum negantium, animis praeditas esse mulieres, et aliorum nostram naturam neque spirituales neque immortales esse asserentium. Propius accedit ad historiam naturalem corporis humani, quae haurienda est ex anatomia et physiologia, et de partibus solidis ita agit, ut appareat quae ratione inde morbi proveniant. Pergit ad sanguinem, principiaque ex quibus solida et sanguis sunt composita, et ad morbosam sanguinis affectionem. C. 2. de motibus vitalibus essentialibus, quae sit earum causa praedisponens et occasionalis, quid sensibilitas et stimulus, actio et reactio. Liber II. De functionibus animalibus c. 1. de functionibus animalibus corporis humani ac earundem qualitatibus, ab ipsis vita, sensus et motus pendent, et organa huic negotio dicata sunt cerebrum et medulla spinalis una cum nervis, quorum morbosa irritatio, sympathiaque describitur. Porro de motu musculorum voluntario et involuntario, de sensibus externis atque somno. C. 2. historiam animi humani et internorum sensuum continet. Ex ordine omnes sensus interni recensentur et quibus causis excitari, debilitari ac penitus perdiri possint, declaratur, hinc morbi mentis examini ulteriori subiiciuntur, quoad scilicet veritatem et errores,*
- p. 12. *malibus c. 1. de functionibus animalibus corporis humani ac earundem qualitatibus, ab ipsis vita, sensus et motus pendent, et organa huic negotio dicata sunt cerebrum et medulla spinalis una cum nervis, quorum morbosa irritatio, sympathiaque describitur. Porro de motu musculorum voluntario et involuntario, de sensibus externis atque somno. C. 2. historiam animi humani et internorum sensuum continet. Ex ordine omnes sensus interni recensentur et quibus causis excitari, debilitari ac penitus perdiri possint, declaratur, hinc morbi mentis examini ulteriori subiiciuntur, quoad scilicet veritatem et errores,*
- p. 54. *Ex ordine omnes sensus interni recensentur et quibus causis excitari, debilitari ac penitus perdiri possint, declaratur, hinc morbi mentis examini ulteriori subiiciuntur, quoad scilicet veritatem et errores,*

ret, hinc progreditur ad delirium, maniam, melancholiam, hypochondriam, idiotismum, voluptatem et dolorem, appetitum, animi pathemata et morbosas eorundem affectiones, potissimum ab imaginatione laesa prouenientes. *Liber III. De vit. p. 97.*
inibus organis et functionibus C. 1. De corde, eius structura, venis, arteriis, sanguinis periodo, eius effectibus, qui sunt, virium vitalium, motusque omnis conseruatio, inspirationis et expirationis mechanismus, functionum cerebri et neruorum legitima actio, secretionum ac excretionum ordo, et nutritio corporis. Irritatio omnis in cor ab sanguinis massa, circuitu ac calore deducenda est *C. 2. de p. 116.*
Respiratione. Organa respirationis. Inspiratio, exspiratio, eius utilitas, aeris indoles. Putridi aeris, noxia. Vitia virium vitalium, earumque causae in motu vario sanguinis quaerendae, hinc febrium, inflammationum, haemophthisis et articulationum vitia. *Liber IV. De functionibus naturalibus, vbi expenduntur p. 155.*
et 1. earum varietas, organa masticationis, deglutitio, ventriculus, concoctio, experimenta circa concoctionem animalium, causae concoctionis, appetitus praeternaturalis, fames, ieiunia admiranda, sitis, effectus lethales sitis, mutationes ingestorum in canali intestinorum, eorumque in chylum mutatio. *C. 2. De secretione ac excretionem, vbi de natura p. 171.*
humorum secretorum, de organis glandulosis, earumque structura, de hepate et vesica fellea, de bile, pancreate et glandulis saliuaribus, de saliuarum, mesenterio, vasis lacteis, chylo, splene, renibus, omento, lacte ac eius natura et glandulis, de glandulis lymphaticis, mucosis, de absorptione, nutritione, systemate absorbente eiusque egregio vsu, de excretionem et organis excretoriis, perspiratione cutanea, sudore, vna cum obseruationibus in vniuersum ad secretionem et excretionem spectantibus, simulac de
K k 3 corporis

p. 215. corporis qualitibus. C. 3. *Communes animadversiones super corpus humanum.* Embryonum omnium animalium vera ratio, et successiva formatio, embryonis hominum differentia a ceteris animantibus. Varia humanae vitae stadia, dentitio. Verus incrementi humani corporis terminus incidit in annum 15. Longaeuitas hominum antediluvianorum et postdiluvianorum. Gigantes et Pygmaei. Proportio intercedens in mortibus diuersis vitae humanae temporibus contingentibus. Proportio mortuorum vtriusque sexus. Indices Defunctorum. Differentia temperamentorum et eorum indicia. Methodus Suttonia insitionis variolarum improbat.

p. 239 *Dimisdalia contra commendatur. Tentamen secundum de difficultatibus cum studio medico et imprimis medicinae practicae coniunctis.* Illae cernuntur c. 1. in disciplinarum propaedeuticarum ambitu, qui ex auct. sententia exactam Graecae latinaeque linguae, sed et recentiorum linguarum notitiam, geometriam, logicam, physicam ac cosmologiam et historiam naturalem requirit, sed latius ille campus patet, et aequae necessaria est linguae Arabicae ob materiam praepreimis medicam ac artem obstetriciam notitia, quae hodie a quam plurimis negligitur: porro vniuersae matheleos praepreimis dynamices, mechanicae, optices praecepta, neque excludenda est metaphysica, thelemathologia, psychologia atque morum doctrina, simulatque historia medica et litteraria. Praeparatus tunc legitime medicus accedit ad anatomiam, physiologiam, pathologiam, therapiam, materiam medicam, diaeticam, chemiam, pharmaciam, posologiam, chirurgiam, ac quae non omitenda fuisset, ad artem obstetriciam et veterinariam ac medicinam forensem. Deinde de requisitis boni medici quaedam egregie monentur, et officia cum arte arctissimo iuncta inculcantur. Adiectum est iudicium

judicium de arcano quodam Bathensi spiritu aethereo appellato, cui maiores quam liquori minerali anodyno Hoff. vires tribuuntur, illudque argumentis tanquam ventosum medicamentum proponitur.

C. 2. *difficultates ex morborum copia provenientes.* p. 257.

Vulgaris error de morbis nomine diuersis, re autem vere conspirantibus refellitur, et sciagraphia morborum classium ex ordine SAVVAGESII suppeditatur, quorum quippe numerus ad duo adscendit milia. Diuersitas autem morborum vberius ex prolati exemplis euidentissime exponitur, et copia causarum simul expenditur. Difficultates ob partium sympathiam eiusque influxus in morbos negotium facit medico, qui hoc in casu philosophus aetereos esse debet. C. 3. *De difficultatibus circa mor-* p. 271.

borumque differentiam a symptomatibus. Symptomata multo pauciora sunt, quam morbi ipsi, et sensationibus aegrorum insunt. Versantur illae symptomatum difficultates in eo, si ipsa morbi notitia est imperfecta, si symptomata multis morbis sunt communia, si effectus pro causa assumitur, si ipse effectus sympathiae non probe distinguitur et pro symptomate venditur, si aegri ipsi neque nos de sensationibus certiores reddere possunt, aut ob morositatem aliasque causas id recusant, si quibusdam de causis morbos celant. Adiicienda hic quaedam fuissent de imaginariis ac fictis morbis istorumque symptomatibus, ac difficultatibus veram eruendarum faciem. C. 4. *De difficultatibus prognoseos.* p. 277.

Illae admodum copiosae sunt ac plus quam cimberiis interdum tectae tenebris, praeprimis in morbis complicatis, laruatis, et exactissimam omnium doctrinarum medicarum notitiam, usum ac experientiam praesupponunt, nisi nos fallere ac turpiter dare velimus. C. 5. *De difficultatibus in ipsis morbis per-* p. 282.

sanandis. Quamquam prognosis parum prodesse videatur,

deatur, hoc saltem exinde emolumentum in nos redundat, vt nos manu quasi ducat in ipsa curatione. Inprimis indicatio rite est facienda, quae docet medicum quid ipsi faciendum, et quomodo adgrediendus sit morbus, atque hac ratione genuinus medicus ab agyrta et empirico optime distinguitur. Sed contraindicantia et coindicantia nullo sunt negligenda modo. His rite perspectis ac pensatis iam ad apparatus medicamentorum medico accedendum et aptissima praesidia seligenda, atque ex ordine quodam adhibenda, et totum regimen ita dirigendum, vti morbi indoles ac natura requirit. Cauendum tamen est medico, ne vitia committat, et si e minus recta preparatione medicamentorum, ex infida relatione ipsius historiae morbi, ex morositate ac scrupulositate aegrorum quaedam subnata sint, vt de iis corrigendis tempestiue cogitet, et sic ad emendationem artis medicae suam quoque conferat symbolam. Quatenus et sub quibus circumstantiis natura morbos sanare dicatur, demum inquiritur, et obiectiones aduersus artem salutarem refutantur, simulque de empirismo prohibendo profligandoque, et quibus remediis id debeat fieri, disseritur. Commode itaque hicce liber physiologiae pathologicae nomine salutari atque probe medicum instruere poterit.

XXIII.

Observations sur la physique, sur l'histoire naturelle, et sur les arts, avec des planches en taille douce; dédiées à Mgr le Comte d'Artois, par M. l'abbé ROZIER, de plusieurs Academies, par M. I. A. MONGEZ le jeune, Chanoine régulier de Sainte Geneviève, des Academies royales des sciences de Rouen, de Dijon, de Lyon etc. par M. de la METHE-

RIE, Docteur en médecine, de plusieurs Académies, à Paris 1788. in 4.

h. e.

Observationes ad physicam, historiam naturalem, et artes spectantes, auctoribus Cll. ROZIER, MONGEZ, et de la METHERIE etc.

Opus istud periodicum, in Francogallia sub nomine Diarii physici (*Journal de Physique*) notissimum, per multos iam annos magnam sibi comparuit famam auctoritatemque, et cura ipsius ante plurimos annos Cl. METHERIE, cuius merita in rem litterariam maxima iustis encomiis sunt celebranda, commissa illud instructissimum reddidit atque utilissimum, siquidem dissertatio quaedam praeliminaris in vnoquoque anno ipsi praemittitur, qua de novis inuentis in re naturali praecedentis anni tractatur. Comparant itaque in hoc volumine inuenta superioris anni admodum fertilis a mense Ianuario usque ad finem, quorum summam iam exhibemus. Ad *astronomiam* itaque quod attinet Cl. HERSCHEL d. 21. Aprilis admodum distincte detexit in Luna tres vulcanos, qui confirmare videntur hypothesein de analogiis inter hoc astrum cum terra nostra quoad atmosphaeram intercedentibus. Similiter duos satellites circa hunc planetam a celeberrimo hoc Astronomo sunt conspecti. Cl. Abbas ROCHON telescopium suum ad finem perduxit, cuius specula e platina constructa magnos producit effectus. Cl. MACHAIN d. 11. Aprilis cometam vidit, eiusque orbitam talem esse determinavit, qualis fuit cometæ Anno 74. apparentis. Cl. BERNARE fecit observationes in observatorio Massiliensi, hoc ipso anno satellites Saturni conspexit, qui alias admodum difficulter observantur, de quibus ab annis septuaginta

nihil certi perfectique potuit dici. In Magna Britannia nouae Tabulae lunares prodire, quae magna accuratione sunt instructae. In *Zoologia* haec notari merentur: Cl. VICQ D'AZYR ditauit suis studiis anatomiam. Cl. PINEL vires motrices animalium egregie illustrauit, applicataque mechanica et calculo istam theoriam quam maxime perfecit. Cl. CRVISHANK vasorum lymphaticorum naturam declarauit, eorumque notitiam meliorem perfectionemque esse iussit. Cl. PENNANT in sua *Zoologia* arctica, quae in Magna Britannia prodiit nuper, quam plurima animalia, quae in regionibus incognitis Americae septentrionalis reperiuntur, belle descripsit. Regeneratio partium animalium hucusque quamplurimorum sapientiae professorum ingenia ac studia exercuit. Cl. MURRAY celeberrimi Professoris Botanices filius dignissimus, Cl. ARNEMANN et KVERN vtilissimas super hoc argumento Gottingae ediderunt commentationes. Cl. LETHAM. studiose ac seruide ornithologiam tractat, atque vltima sui operis volumina edere constituit propediem. Cl. MERREM Gottingae in fasciculis descriptiones et figurae auium prodire iubet, atque sibi proposuit omnium auium descriptiones ad eundem edere modum. Cl. SPARMANN duas partes de auibus conscripsit, in quibus multae accurate descriptae reperiuntur, quae non satis hucusque erant cognitae. Cl. HERMANN Professor historiae naturalis Argentinus doctissimus, primam sectionem de amphibiiis publici fecit iuris, desiderio reliquarum tenemur sectionum, cum huiusce doctissimus vir de hac re egregie commentatus sit. Cl. BLOCH historiam piscium continuare pergit. Opus eximium de papilionibus Europae pari cura atque studio, Cl. GIGOT D'ORCY et GARENGEOT adaptarunt, atque haec collectio ditabitur admodum copiosissimis Europae papilionibus. Cl. Abbas POIR-

RET, de la MARTINIERE, et BRVIERE in Diario
 physico quasdam insectorum parum cognitorum de-
 scripserunt species. Cl. FABRICIVS duo volumina
 de insectis edidit, in quibus non tantum omnes il-
 lae species continentur, quarum iam in reliquis suis
 mentionem fecit scriptis, sed etiam novas species,
 quarum ipsi copia fieri potuit, addidit. Cl. CAVO-
 LINI Neapoli eximium libellum edidit de organifi-
 catione coralliorum et madreporarum, atque haec
 animalcula exacte ac belle descripsit. In Botanica
 Cl. HERITIER, Abbas CAVANILLES, Eques de la
 MARK, BULLIARD, de la TOVRETTE, GILIBERT,
 WILLEMET etc. in Francogallia sua opera circa hoc
 argumentum studiosissime continuant. Cl. Abbas
 FOURRET in Occitania offert humanissime Chlorin
 Occitanam. Cl. de la PEYROUSE Academiae Tolo-
 satensis socius exhibuit Icones Florae Pyrenaeae,
 cuius plantas in suis natalibus explicavit et ex vivo de-
 pingi curavit, atque nimium operosus esse videtur
 in physiologia vegetabilium declaranda. Cl. BROYS-
 SONET mechanismum hedydari girantis optime ex-
 posuit. Cl. DESFONTAINES descripsit phaenomena
 irritabilitatis. In mineralogia, de spatho, bitumine
 elastico etc. probe disseruit Cl. de la METHERIE.
 Cl. PICTET lapidem crystallinum detexit, qui no-
 vam constituere speciem videtur. Cl. LELIEVRE
 naturam chrysolithorum Vulcanorum disquisivit,
 iidem videlicet ipsi species serpentine esse videntur,
 ope ignis subterranei in eandem formam redacti. Cl.
 DE LARBRE et QVINQUET descripserunt novum
 lapidem *Peckstein* dictum. In *physica*, Cl. de la PLA-
 CE suscepit inquisitionem de motu Iouis, Saturni et
 Lunae, et de electricitate, inprimis haec pars phy-
 sices hoc anno multis novis accessibus ditata est. Cl.
 VAN MARVM nobiscum experimenta physica quam-
 plurima ac utilissima communicavit, aequae ac Cl.

CAROLVS.

CARONVS. In *meteorologia* quoque nouae accessio-
nes prodierunt. Cl. ANGOS obseruauit varietatem
curiosam in barometrorum actione. Cl. DE LUG
nouum hygrometrum descripsit. Cl. de SAYSSVRE
obseruationes vtilissimas ad hanc scientiam perti-
nentes proposuit de fastigio montis albi. In *agri-
cultura* prae reliquis sese distinguit Cursus comple-
tus Cl. ROZIER. In *chymia*. Cl. METHERIE magnam
experimentorum copiam commemorauit a se pro-
obtinendis aeris speciebus institutorum. Cl. LAS-
SONE et KIRWAN eodem modo iisdemque studiis
circa eandem rem versati sunt, Cl. MORVEAU pro-
posuit nouam nomenclaturam chymicam. Cl. BER-
THOLET, WESTRVMB, HERMSTAEDT, BRVNA-
TELLI, GOETHLING, DEVEVX, LAVOISIER, FOUR-
CROY etiam in hoc anno in chymicis commenta-
tionibus conscribendis suam operam collocarunt.

XXIV.

Histoire de l' Académie royale des sciences An-
née MDCCLXXXIII. Avec les mémoires de
mathématique et de physique pour la même
Année, tirés des registres de cette académie à
Paris de l'imprimerie royale MDCCLXXXVI.
pag. 132. et p. 783. année MDCCLXXXIV. à
Paris MDCCLXXXVII. pag. 69. et pag. 658. 4.
cum fig.

h.a.

Historiae academiae regiae scientiarum anni
1783 et 1784. cum commentariis mathe-
maticis et physicis ad eosdem annos per-
tinentibus.

His

His in voluminibus pauca mutata sunt, loco Hist.
emini observationum, historiae olim insertarum,
relationes de iis, quae memoratu sunt digna, inserta
sunt, ideoque hic primum locum occupat, *Rela.* p. 5.
Ita ad *Academiam scientiarum* de machina aerostatica
Cl. NONGOLFIER, facta a Cl. le ROY, TILLET,
BRISSE, CADET, LAVOISIER, BOSSVT, de CONDOR- p. 24.
CET et DESMAREST. Hanc excipiunt statim *opuscu-
la Academiae exhibita*, inter quae *commentarii pro-
ducti ab Academia recensentur*, quos dignos iudica-
vit, ut imprimerentur, sunt autem: *Commentarii* p. 28.
duo de *crystallisatione* auct. Cl. Abbate HAÛI. *Com-
mentarii duo de effectis luminis in plantas* auct. Cl.
Abbate TESSIER. *De Succedanea siue vernice Chi-
nensi*, auct. Cl. DESFONTAINES. *De equisetis* auct.
Cl. DESCOMET. *Observationes* Cl. FIGOT iunioris
de *mercurio*. Cl. CADET de VAUX de *puteis mephiti-
cis*, Cl. le GENDRE de *attractione sphaeroidarum*.
Cl. GINGEMBRE de *novo gas obtento ex phosphoro*
ope *Alcali*. Ill. Com. de PRVNELAI de *putrefactione*.
Cl. de MORVEAU de *proprietatibus hygrometricis*
Jodae. Cl. TREMBLEY de *seriebus recurrentibus*. Cl.
de LAGVE *observationes astronomicae*. Cl. Abbatis
DUPONT de IVMEAU *observationes factae Burdiga-
lae, de fluxu et refluxu maris*. Duorum iuniorum
botanices amicorum commentationes de *oenothera*
bienni. Cl. Abbatis MONGEZ de *cygni cantu*. Cl.
TREMBLEY de *probabilitatibus*. Cl. de LAGVE *obser-
vationes de totali eclipsi Lunae, institutae Deppae*.
Cl. BARTHEZ de *navigatione in sinu Lugdunensi*. Cl.
TREMBLEY de *subsidiis mensurandi altitudines at-
mosphaerae*.

Inter *elogia membrorum Academiae huic anno* p. 29.
inserta primum est Cl. GUIL HUNTERI, huius ce-
leberrimi artis obstetriciae medici, d. 23. Maii 1718
Kiebridae in comitatu Lanerkenfi nati. Patre usus
est

est IOHANNES, et in Seminarium Glasgouicensem anno aetatis quarto et decimo missus, ubi per quinque annos bene meruit. Dicitur quidem erat studio Theologico, sed animus alia suavit, igitur suavit CULLENII a patre obtinuit, ut se medicae arti consecraret, et hanc ob causam hospitio trium annorum Cl. CULLENII exceptus ab eoque omni fide institutus est. Anno 1741. Londinum adiit, et 1745. praesentavit societati regiae Londinensi dissertationem suam de structura cartilaginum ossa terminantium, tribus annis post a societate chirurgica nautica electus est ut cursum anatomicum faceret. Eius scripta autem, tunc edita continentur in prioribus societatis medicae Londinensis voluminibus, quae sunt, observatio de peculiari quodam aneurysmate, de arteria sibi communicationem parante cum vena, descriptio noua structurae contextus cellulosi, in quo reticularem ac glandulosam substantiam agnouit. Applicuit sese arti obstetriciae atque admodum gratus acceptusque fuit foemellis, adeo ut et SMELLIE ipsi aduersaretur. In hoc nouo vitae stadio scripsit de vtero grauido atque inprimis membranam detexit deciduam, atque retrouersionem vteri accurate descripsit, porro de incertitudine signorum mortis violentae in neonatis, de sectione ossium symphyseos pubis. Multa inuenta anatomia ipsi debet. Mense Martio 1783. cum vellet operationem chirurgicam facere, correptus arthritide vaga est et 30 eiusdem tranquille expirauit dicendo ad amicum Cl. COME, si ego possem manu calamus scriptorium tenere, vellem litteris consignare quam facile et quam dulce sit mori. Museum Hunterianum praestantia sua sese commendat.

p. 37. Cl. LEON. EVLER, Director classis Mathematicae Academiae Petropolitanae, natus est Basileae 15 April 1707. patre PAVLO, Pastore, a quo primum institu-

institatus est, in mathesi praeceptorem habuit IAC. BERNOVLLI, ex consilio patris magistri honoribus insignitus est, vt ei in ministerio succederet, sed anno aetatis decimo nono scripto de malis nauigiorum anno 1727 ab Academia scientiarum praemio ornatus est secundario, et eodem tempore quoque docendi munus Basileae capeffere voluit, sed duobus annis post Cl. NIC. et DAN. BERNOVLLI in Rus- siam vocati sunt, a quibus impetravit, vt suis stu- diis eundem ipsi procurarent honorem, quo facto Professor factus et 1733. in locum DAN. BERNOVLLI surrogatus est. Berolinum se contulit ibi- que ab anno 1741. vsque ad 1766. commoratus multisque honoribus affectus auctusque est. Anno 1766 redux Petropolin factus. Excelluit in omni- bus matheseos partibus atque in litteratura antiqua, multosque egregios reliquit discipulos. Exstinctus d. 7. Septembris 1783. cum calculum subduceret legum motus machinarum aerostaticarum.

Cl. BEZOV, Academiae scientiarum et rei ma- p. 69.
ritimae socius, natus Nemossii d. 31. Mart. 1730.
patre PETRO. Casu fortuito libri quidam geometri-
ci et Elogia FONTENELLII amorem huius scien-
tiae penes illum incenderunt. 1738. Academiae
socius factus. 1763 Examinatoris titulo penes co-
pias maritimas insignitus. Febre maligna correptus
d. 27 Septembr. 1783. occubuit.

Cl. IOH. LE ROND D'ALEMBERT, Academiae p. 76.
Francogallicae a secretis perpetuo, natus Parisiis
17 Noubr. 1717. et a parentibus ad ecclesiam St.
Ioh. le-Rond expositus, atque sublatu deportatus-
que ad commissarium quendam, qui tactus misericor-
dia eum cuidam artifice educandum tradidit. Stu-
dia in collegio quatuor nationum tractauit, relicto
collegio Geometriae potissimum se dicauit ac ex be-
neficiis aliorum vixit. Anno 1741. ad scientiarum Aca-
demiā

Academiam accessit, atque inuentis, ac scriptis mathematicis, historicisque inclaruit 1772 Secretarius eiusdem factus est. Obiit d. 29 Octobr. 1783.

p. 122. Cl. LVD. ELISABETH de la VERGNE, Comes de TRESSAN, Locumtenens generalis exercituum regis, natus 4 Noubr. 1705 Cenomani patre FRANCISCO de la VERGNE. Educatus penes Episcopum Cenomanensem. Inclaruit ob merita bellica, 1750 socius liber Academiae factus est, et plurimi articuli in Encyclopædia eum agnoscunt auctorem. Opera sua Academiae Nanceianae plurimum profuit. Vltimum opus editum, est Elogium FONTENELLI. Accessiones podagricæ saepius repetitæ eius vires ita fregerunt, vt d. 31 Octobr. 1783. expiraret.

p. 128. Cl. PETR. WARGENTIN, Eques stellæ polaris, natus 22 Septb. 1717. patrè GVILIELMO, Pastore parochiæ Iunnensis in Suecia. Ob astronomiam praeprimis clarus. 1749 Academia Holmienfis eum sibi elegit a secretis. 1759 Obseruatorio Holmienfi exstructo, director eiusdem constitutus est. Obiit d. 13 Decbr. 1783. et in eius memoriam numisma

Comm. ab Academia Suecica cûsum est.

p. 1. 1. Inter commentarios huius anni primus est Cl. LE GENTIL *super obliquitatem eclipticæ, et eius diminutione.*

p. 12. 2. EIVSDEM *obseruationes de altitudinibus solstitialibus solis.*

p. 13. 3. EIVSDEM *de altitudine solstitiali solis.*

p. 17. 4. Cl. DE LA PLACE *commentarius de figura terræ.*

p. 47. 5. Cl. LE MONNIER, *obseruationes factæ 1783. in solstitio æstiuo.*

p. 49. 6. *Commentarius de usu horologiorum marinarum, auctore Marchio de CHABERT.*

p. 67. 7. Cl. SABATIER *super quasdam proprietates medullæ spinalis eiusdemque inuolucrorum.* Noster primo

mo describit medullam spinalem, eamque tantum a medulla oblongata quoad dimensionem ac locum, quem occupat, differre ait. Fibras autem medullae spinalis, quae ex HALLERI sententia habent directionem transversalem, neque se decussare neque existere statuit, easdemque nihil aliud esse quam fissuras a tensione vasorum medullam penetrantium rebortas. Vasa siquidem illa firmata sunt in prolongatione piaae matris et disposita parallelo modo in directione perpendiculari, intrantque substantiam parvum, quas perreptant. Substantia firma esse videtur, sed extreme mollis est, si enim pia mater inciditur, quae ei pro inuolucro est, statim sub forma cremoris illa exit, et distingui potest pars alba et medullaris externe, et pars cinereo-nigra interne. Locus quem occupat, et forma quam assumit, difficulter definiri potest, quamplurimi ipsi crucis formam assignant, sed noster eidem convenientiam summam cum H. maiusculo tribuit. In parte anteriore et posteriore medullae spinalis vidit cavitatem, cuius parietes sibi sunt propinqui et facillime inter se cohaerent, ad modum capsularum atrabiliarium. Medulla autem spinalis ab integumento separata formare videtur duo larga ligamenta in anteriori et posteriori parte, eorum substantia in latere, quo se tangunt, alba, in latere opposito, cinerea est. Nervi a medulla spinali producti, exceptis accessoriis WILLISII oriuntur e duobus fasciculis fibrarum: anteriorum et posteriorum, separati per ligamenta dentata. Fasciculi ipsi ex filamentis sunt compositi. Filamenta ista et fasciculi formant sese uniendo truncum nervosum, producentem ganglion, cuius magnitudo cum nervo, ad quem pertinet, quoad proportionem convenit. Vbi autem filamenta sese coniungunt duas chordas constituunt, quae sunt continuationes fasciculi anterioris ac posterioris.

Hae chordae non tantum quoad destinationem differunt, sed etiam diuersas modificationes subeunt in ganglio ab ipsis formato. Interualla separant istas quasi gelatinosa substantia firmioris consistentiae, coloris griseo-rubro-atrici repleta sunt. Naturam et organisationem huius substantiae accurate definire non suffinet, attamen de praesentia multorum vasorum sanguiferorum testatur atque filamenta neruosa, quae transuersae permeant, humectare videtur. A supra dictis neruis differunt nerui accessorii Willisii, exorientes in medulla spinali interfaciem posteriorem ligamentorum dentatorum, et inter fasciculos qui concurrunt anterieus ad formandos neruos vertebrales. Pia mater autem magis extensa, quam vt possit continere medullam spinalem, in partibus lateralibus plicam efficit longitudinaliter in utroque latere descendentem, et se paulo inferius ad saccum arachnoideum et duram matrem per filamenta breuia et tenuia adnectentem. Illae plicae alio nomine dicuntur ligamenta dentata. Saccus arachnoideus admodum laxus est, et filamenta eum cum pia matre coniungentia valde copiosa sunt. Forma autem et peripheria prolongatae durae matris, quae procedunt cum medulla spinali, fere conueniunt cum arachnoidea. Dura vero mater quoque longitudinaliter procedit ad medullam spinalem cum integumentis, atque ibidem etiam quosdam format sinus. Vtilitas autem illorum hucusque minus cognita est.

p. 78. 8. Cl. MONGE commentarius de effectu inflammationis gas inflammabilis et aeris dephlogisticati in vasis clausis. VOLTAE experimenta cum aere inflammabili et gas inflammabili ope scintillae electricae instituta repetiit, aliaque simul fecit Noster, quo se certiore de effectu redderet. Nimis longum foret hic illa commemorare experimenta. Sufficit

cum factis experimentis calculum subduxisse, examen cum aere ex machina extracto instituisse, atque simul cum liquore producto. Colligit autem p. 88.
ex his omnibus, requiri tantum ad inflammationem mixturæ gas inflammabilis et gas dephlogisticati simplicem temperaturæ eleuationem, et hancce temperaturam vix pendere a natura gas inflammabilis, a dosi gas dephlogisticati, et a densitate istorum binorum fluidorum.

9. Cl. DE LA LANDE *Commentarius de eclipsi* p. 89.
Lunæ d. 18. Martii 1783.

10. EIVSDEM *Commentarius de inclinationis per-* p. 93.
mutatione, quæ locum habere debet in planetarum orbitis.

11. Cl. LEMONNIER *summa obseruationum, quæ* p. 97.
determinant geographicum situm atque effluxum fluminis St. Dominici.

12. Cl. FOUGEROUX DE BONDAROY *obserua-* p. 101.
tiones super secale cornutum. Hunc morbum Cl. LILLET tribuit pruinae, Cl. autem TESSIER terræ glutinosæ et margosæ, quæ per aliquot tempus ager noualis fuit, et denuo culta est. RAIUS, TISSOT et GLEDITSCH insectis, qui pungendo spicas, talem morbum procreant. Potius Noster existimat a stercoreatione agrorum cum fimo columbarum hunc morbum produci, quippe qui hoc vitium in succo plantarum et fructificatione gignat. Nos vero experientia edocti hunc morbum tribuimus acromeli, atque id olim vberius exposuimus in obseruationibus TISSOTI libello de raphania adiectis.

13. Cl. MESSIER *obseruationes de duabus eclipsi-* p. 104.
bus totalibus Lunæ a. 1783.

14. EIVSDEM *commentarius obseruationes super* p. 123.
cometam a. 1783. continens.

15. Cl. Abbatis TESSIER *Experimenta propria* p. 133.
explilandorum effectuum lucis in quasdam plantas cau-

sa instituta. Cl. A. cum aliis doctis naturae scrutatoribus duplicem nisum in plantis admittit, alterum quo sese versus lucem inclinant, et hunc vocat *mutationem*, alterum, qui pertinet ad plantas obscuras in locis crescentes, dictum *obscurationem*, cuius causam RAIUS detexit, et quem BONNET, DU HAMEL ac MEESE propriis illustrarunt experimentis, ulterius autem progressus noster atque calculando qualem nisum plantarum versus lucem explicavit, probavitque ad quale punctum lux diversimode modificata influere possit in obscurationem quorundam vegetabilium. Absolvit autem duobus articulis totum opus, in priore de nisu plantarum versus lucem agit, atque inquit, num nisus versus lucem locum habeat ita in superficie terrae, uti in cauea, in pellicidis hypocaustis sicut in viridariis parum lucis habentibus; num inclinatio plantarum nullo modo variet, ob modum, quo sunt productae et educatae, et ob epocham vegetationis suae, num diversae modificationes lucis in iis nullam mutationem efficiant, et tandem num inclinatio versus lucem quodam gradus quoad diversas positiones plantarum admittat. Duodecim experimentis probare studuit inclinationem plantarum fieri versus lucem, non versus aerem ac calorem. Posterius causam reddit cur plantae in subterraneis caueis, et qui casu quodam fortuito tectae sunt, loco viridis coloris album aut flauum exhibeant, principem huius phaenomeni causam in priuatione lucis quaerendam esse statuit, atque experimentis euicit lucem admissam per foramen caueae viridissimum, lucem per refractionem triodorum ope speculi viridiorem, illas plantas in obscuro loco nulla luce admissa fuisse flauo - albas, et eas lucem a lampade capientes se virido - atras fuisse.

p. 145.

16. *Relatio facta ad Academiam per Cl. LEROY*, p. 157.

VILLET, et DESMAREST concernens edictum supremi Senatus regni Galliae ad Academiam d. 6. sept. 1783 transmissum, pertinet potissimum ad Taxam panis in Roke forti aequandam pretio frumenti et farinae.

17. Cl. DIONIS DU SEJOUR *nouarum methodo* p. 263.

rum analyticarum resoluendis diuersis quaestionibus astronomiis dicatarum commentarius octauus et decimus.

18. Cl. Abbatis DE GUA *Trigonometria sphae* p. 291.

19. EIVSDEM *diuersae mensurae, quoad maxi* p. 344.

nam partem nouae, planorum sphaericorum et angulorum solidorum.

20. EIVSDEM *propositiones nouae aequae utiles at* p. 363.

triosae super Tetraedra; siue tentamen tetraedronometriae.

21. Cl. BERTHOLET, *commentarius de differenti* p. 403.

aceti vini radicalis et acidi acetosi. Chymici et imprimis Cl. LASSONE obseruarunt acetum vini radicale quoad actionem multo maiorem differre ab aceto vini concentratissimo, et Cl. VANDERMONDE grauitatem specificam aceti vini destillati admodum concentrati componendo cum aqua destillata ait esse vt 1,0178 ad 1,0000. et aceti vini radicalis, vt 1,0404. Noster autem aceto radicali per aquam destillatam eandem grauitatem, quae est propria aceto destillato comparauit, et nihilominus sapore et odore admodum pungente a destillato aceto vini distingui potuit. Cum alcali volatili ex LASSONE obseruatione acetum vini radicale crystallos formauit, et eandem obseruationem cum alcali fixo vegetabili noster fecit. Sal acetosum grauitate trium drachmarum minus octodecim granorum, et sal radicale trium drachmarum fuit, prius syrupum violarum viridem tinxit, a posteriore non alteratus est;

acidum radicale infusum in sal aceti dissolutione facta depositionem quamdam brunneam exhibuit. Terrae foliatae tartari vnciae duae cum acidi radicalis vncia 1. et aquae vnc. 1. simul leni calore destillatae in vase recipiente ad vnam vnciam redactae et demum saturatae sunt cum alcali, et liquor illi saturatus post euaporationem, veram exhibuit terram foliatam tartari, et ex his deducit differentiam. Calx cupri soluta in acidis vegetabilibus offert aerem viride compositum ex tribus partibus quartis salis cupri acetosi et vna quarta calcis cupri. Soluta illa in aceto vini destillato exhibet viride aeris destillatum, quod ope aquae crystallisatum offert sal acetosum. Sal autem cupri viride aeris constituens, est combinatio calcis cupri et acidi acetosi.

p. 408. 22. EIVSDEM commentarius *super praeparatione alcali caustici, eius crystallisatione et actione in spiritum vini.* Solutionem alcali caustici per spiritum vini pro imperfecta venditat atque existimat alia adhuc adesse principia, in quae agere queat alcali. Videlicet lixiuium causticum cum sale tartari et calce in vase ferreo praeparavit, quo filtrato euaporatoque ad consistentiam, miscuit id cum spiritu vini, eandemque mixturam destillauit, qua refrigerata in fundo inuenit crystallos mixtas cum terra atra, et parum liquoris obscurioris separati a tinctura alcali caustici, Crystalli alcalinae saturatae erant acido calcareo, terra composita erat ex magna copia terrae calcareae, et pauxillo terrae siliceae ac pauxillo ferri. Modum procedendi accurate descripsit, MEYERI phaenomena commemoravit, reiecto eiusdem caustico pingui, MACQUERI phaenomena simul addidit, atque de tinctura salis tartari et lilio Paracelsi verba faciendo, suam sententiam magis confirmavit.

23. *Nouae meditationes super pondere aucto ap. 416.*
sulphure et phosphoro per vsionem producto, et cui-
pon id tribuendum sit causae, auct. Cl. LAVOISIER.
 Vho phosphoro in quadam aeris vitalis quantitate
 in mercurio contenta, ille combustione durante
 absorbet magnam huiusce aeris copiam, et inueni-
 tur in acido phosphorico, quod formatur, augmen-
 tum ponderis accurate respondens quantitati aeris
 vitalis absorpti. Quod si aer vitalis adhibitus purus
 fuerit, eandem puritatem exhibebit combustio, et
 si vapores acidi, qui se formarunt, condensantur, no-
 na quantitas phosphori potest effici, atque sic pro-
 gredi, donec omnis aer vitalis disparuit. Colligit
 exinde in combustione combinari magnam portio-
 nem aeris vitalis cum phosphoro, et hoc principium
 fieri partem constituentem acidi phosphorici, et
 huic primario et vnice qualitatem ipsius acidi
 debere tribui. Illustrat suam sententiam BERGMAN-
 NI, SCHEELII, CRAWFORDII atque WILKII opi-
 nionibus ac experiētiis.

24. Cl. DE LA PLACE continuatio *super appro- p. 423.*
ximationes formularum, quae sunt functiones maxima-
rum numerarum.

25. Cl. VICQ D'AZYR continuatio disquisitionis p. 468.
super structura cerebri, in qua de structura cerebri
animalium et structura cerebri hominis agit, ac
 potissimum ratione sensibilitatis maxima cernitur
 differentia, quae errores progeniuit respectu orga-
 norum illam producentium nondum satis cognito-
 rum, et omnes disquisitiones anatomicae huic pro-
 blemati soluendo ipsi minime visae sunt sufficere. Fun-
 ctiones autem neruorum et cerebri in hac re melius
 explicari poterunt, si haec attendantur. 1) Cerebrum,
 cerebellum, medulla oblongata, medulla spinalis et
 nerui, sunt organa immediata sensibilitatis. 2) Eodem
 tempore quo nerui sunt instrumenta sensationum, eo-
 dem quoque tempore iisdem instrumentis voluntas

vtitur ad motum musculorum 3) actio neruorum in omnibus partibus corporis producit commercium quoddam et sympathiam, reunientem omnes vires diuersarum potentiarum organicarum, et conseruans inter eas harmoniam determinatam per impressiones receptas ac transmissas ad totum systema neruosum. Sensationes, motus musculorum, sympathiae viscerum sunt tres principes effectus huiusce infusus. Haec principia bene perspecta nos ducunt ad notitiam mechanismi functionum intellectus, et probant dispositionem priuatam cerebri hominis, qua differt a reliquis animalibus, in quibus quippe sensibilitas illa non tam late patet, neque tanta pollet energia. Progreditur ad inquisitionem cerebri quadrupedum, auium, piscium, reptilium, ac insectorum, ac subtiliter et docte eiusdem differentias proponit. Ratione autem sensibilitatis distinguit *actionem suae communicationem neruosam externam, reactionem neruosam, et actionem suae communicationem neruosam internam*. Prima actio se extendens a circumferentia versus centrum, intrat organa sensus neruosque communicantes suas impressiones cum sensorio communi, altera se exerit in sensorio communi, et transit ad neruos inde exeuntes, tertia sese propagat ad musculos, vt ibi percipiantur voluntatis sensationes, et ad viscera, vt illa participant de vniuersa actione systematis, et recipiant modificationes, quae diuersas eorundem determinant condiciones.

p. 505. 26. Cl. LAVOISIER disquisitiones de phlogisto, quibus illustratur theoria combustionis et calcinationis ab ipso 1777 publici iuris facta. Phaenomena calcinationem ac combustionem metallorum comitantia, et in vniuersum omnes operationes ad absorptionem et fixationem aeris pertinentes, illustrare nititur, atque omnes explicationes ex principio simplici deducit, videlicet aerem purum et vita-

lem esse compositum ex peculiari ipsique proprio principio, quod format ipsius basin, et quod vocat principium oxygenum, combinatum cum materia ignis et caloris. Ex hoc assumpto principio omnes difficultates in Chymia obuiaae dissipantur ac euanescent, et omnia phaenomena simplicissimo modo explicari poterunt. STAHLII, BAVMII, MACQVERI etc sententias simul examinat.

27. Cl. *Marchisi* DE CONDORCET Commentarii p. 539.
de probabilitatum calculo, pars quarta.

28. Cl. *Caroli* Theorema, super aequationi- p. 560.
bus differentialibus finitis.

29. Cl. *Lavoisier* de actione ignis animati per p. 563.
aerem vitalem in substantias minerales admodum refractarias. Vtitur ad hanc explicationem et ad sua experimenta folle, quo sustineri et animari potest ignis carbonarius aere dephlogisticato *Priestleyi*, quem Noster aerem vitalem nominat, et quo ignis ita intenditur, prouti a causticis speculis optimis. Experimenta autem instituit cum terris et lapidibus, cum substantiis salinis, sulphure et bitumine, ac substantiis metallicis.

30. Cl. *Le Roy* commentatio de noua machina p. 615.
electrica, quae potest considerari tanquam vera antlia pyrobolica electrica. Illa machina ita constructa est, ut eius effectus tantummodo consistat in extrahendo fluido electrico corporis, eaque negative aut per rarefactionem electrica faciendi.

31. *Ser. Ducis* DE LA ROCHEFOUCAULD, Cl. p. 625.
Abbatis *Rocho*n et *Mechain* obseruatio de eclipsi
totali *Lunae* d. 18 Mart. 1783.

32. Cl. *Mechain* obseruatio de eclipsi totali *Lu-* p. 628.
nae d. 10. Septbr. 1783.

33. *Eiusdem* occultationes quarundam stellarum p. 633.
Pleiadum obseruatae *Parisiis* d. 9. Febr. 1783.

- p. 639. 34. EIVSDEM observationes de eclipsibus solis
d. 14. Jun et 17. Octbr. 1781.
- p. 643. 35. EIVSDEM commentarius de cometa a. 1783.
- p. 649. 36. Cl. COUSSIN animaduersiones super metho-
do integrandi approximationes aequationum differen-
tialium, et aequationum differentiarum partialium.
- p. 665. 37. EIVSDEM commentarius continens quasdam
animaduersiones super theoria mathematica de motu
fluidorum.
- p. 693. 38. Cl. DE LA PLACE, de natiuitatibus, matri-
moniis et mortibus Parisiis ab a. 1771. usque 1784.
euenientibus.
- p. 703. 38. Cl. DV SEIOVR, March. DE CONDORCET et
DE LA PLACE, Tentamen de populatione regni etc.
- p. 719. 39. Cl. MONGE commentarius super methodo in-
tegrandi aequationes differentiarum ordinariarum.
- p. 715. 40. EIVSDEM Commentarius super integratione
aequationum differentiarum finitarum, quae non sunt
lineares.
- p. 731. 41. Cl. CORNETTE Commentarius de sale am-
moniacali vitriolico siue sale mirabili GLAUBERI.
- p. 745. 42. EIVSDEM commentarius de sale ammoni-
acali nitroso.
- p. 760. 43. Cl. SABATIER commentarius de fractura
transuersali patellae.

Anno 1784. Accedimus iam ad Volumen alterum, historiam,
commentarios ac observationes ad annum huius
saeculi quartum et octogesimum spectantes, conti-
nens. Confessus Academiae die 4. Sept. maxime
nobilitatus fuit Serenissimi regii Principis Borussiae
HENRICI praesentia, qui sub nomine Comitum de
OELS iter in GALLIAM instituerat. Academiae,
quia secretis est lectionem habuit elegantiarum ple-
nam, qua finita Cl. LAVOISIER de combustione
spiritus vini, Cl. TENON de aure humana, Cl. Abbas
ROCHON de methodo mensurandi altitudines sol-
stitiales

fitiales, etc. Cl. COVLOMB de modo applicandi torta
 fila etc. lectiones habuere, finiit autem confessum Cl.
 BAILLY legendo Cl. FRANKLINI, LE ROY, DE
 BORY et LAVOISIER commentarios, in quibus ex-
 perientias exposuere in examine magnetismi anima-
 lis institutas. Commentarii autem, quos probauit p. 17.
 academia, sunt: Cl. CALLET de constructione tubu-
 larum logarithm. Cl. NORBEK de tormentis quam-
 plurimis fufis in Hispania. Cl. DVHAMEL de fusio-
 ne mineralium plumbearum, de fusione scoriarum,
 et obseruationes de mineris ferreis. Cl. FOVRCROY,
 de difficultatibus in praeparatione alcalium fixorum
 causticorum siccorum, et de proprietatibus parum
 cognitis horum salium purorum, de necessitate ad-
 hibendi alcali volatile in statu gas, et de nouis qui-
 busdam proprietatibus gas alcalini, de deco-
 loratione cyanei Borussiei per calcem et magnesiā,
 de lenta dissolutione reguli antimonii per acidum
 marinum, de praecipitato roseo mercuriali produ-
 cto a lacte, lymp̄ha etc. de differentia hepatis arsenici
 et salis neutri arsenicalis, eorumque causa, de proprie-
 tatibus salis neutri redundantibus ex combinatione
 acidicalcarei cum ferro, de quodam spatho campestri,
 de singulari quadam crystallisatione salis neutri arse-
 nicalis, de phaenomenis quae exhibet alcali fixum
 vegetabile causticum, si tritatur frigide cum sul-
 phure et quibusdam antimonialibus praeparationi-
 bus, et de Kermes minerali. Cl. DARCON de ratio-
 ne, qua crassum lignum quercinum aqua saturatum
 resistat progressui inflammationis excitatae per ma-
 terias incendiarias. Cl. DE BEAUCHAMP obseruatio-
 nes astronomicae Bagdadi institutae. Cl. Archioffi-
 cii Ducis DE CROY de via ac ratione calefaciendi
 domos in frigidis regionibus, Cl. SCHREIBER de
 montibus Chalanchiis prope Allemontium in Del-
 phinatu. Cl. DE BEAUVOIS de seminandis fungis
 pileo-

pileolo lato orbiculari albicante. Cl. *Abbas GENTI*, de numeris. Cl. *VASTEL* de plantis marinis. Cl. *FOURCROY* de quibusdam parum cognitis methodis vtiliter adhibendis in constructionibus maritimis. Cl. *MARCH. DEBULLION* de tartaro contento in viuis immaturis et musto.

p. 20. Inter elogia membrorum academiae regiae primum est Cl. *PETRI IOH. MACQUER*, doctoris regentis facultatis medicae Parisinae, nati ibidem 9. Oct. 1718. patre *IOSEPHO* et matre *MARIA ANNA CADIEL*, inter socios Academiae receptus est 1745 ipsique suis laboribus multum profuit, atque de chymia optime meritus est, ipsi contigit secunda valetudo, ante mortem autem per aliquot tempus doloribus infestatus est, atque iussit vt post obitum corpus incideretur, finiit autem vitam placide d. 15. Febr. 1784. apertoque cadauiere, ossea facta aorta deprehensa est et formatae concrectiones lapideae in cavitatibus cordis per plurimos annos causa dolorum exstiterant.

p. 31. Cl. *TORBERN BERGMANN*, Prof. Chemiae Vpsalensis, natus Catharinaeberga d. 20 Mart. 1735. patre Bartholdo, aerarii publici coactore, primis literarum rudimentis politis Vpsalam petiit, ibique mathesin ac physicam coluit, at vitā sedentaria fanitatis ipsius obsuit, quare ad lares reuersus post aliquot annos exercendi corporis causa, quia eius fanitas alio modo restitui non posset. In hoc otio insectis ac botanicae operam nauauit, multasque detexit plantas; quas postea reuersus Vpsalam cum *LINNEO* communicauit, quas etiam ille suis inferendas curauit classibus. Detexit coccum aquaticum, de quo *LINNEVS* dixit, vidi et obstupui. Etiam cuidam speciei insectorum eius nomen a *LINNEO* fuit impositum. 1761. professionem mathematicam et philosophiae naturalis auspicatus est, et a. 1767. inter

ter eos qui ambirent professionem chemiae relatus est. Scripta de eius ingenio atque inuentionibus testatur. Obijt d. 8 Iul. 1784.

Cl. IOH. FRANC. CLEM. MORAND, Doctor re. p. 48.
gens facultatis medicae Parisinae, natus Parisiis 29. April. 1726. patre SALV. FRANCISCO, in omnibus scientiis medicis excellere studuit, easque scriptis suis illustrauit, accessit nomine adiuncti anatomici ad Academiam 1759, atque magnam promeruit laudem ob dissertationem de structura interna et usu thymi. Sed etiam Academiae descriptionem exhibuit, de explodendis fodinis lithanthracum aliaque scripta, atque in praxi quoque suae industriae dedit testimonia; peripneumonia demum magna extinctus est d. 13 Aug. 1784.

Cl. CAESAR FRANC. CASSINI DE THVRY, p. 54.
Director obseruatorii, natus Parisiis d. 17 Iun. 1714. patre IACOBO. Dicatus est astronomiae ac Cl. MARALDVM suorum studiorum nactus est directorem. Anno 1735 receptus ab Academia adiuncti supernumerarii nomine. 1761. in Germaniam peregrinatus est, atque Vindobonae suis astronomicis studiis gratiam Imperatoris principum Bauaricorum, Marchionum Baruthinorum et Badensium promeruit. Domum post varia itinera redux variolis infectus 4 Septbr. 1784 expirauit.

Cl. NIC. CHRISTIERN DE THY, Comes DE MIL. p. 64.
lx, ex familia nobilissima, quae Bellojouienſi in regione per quatuor et quod excurrit secula floruit, arundus anno 1728 d. 18. Iun. Toga sagoque claus, siquidem, tribunus militum, supremus adiutor castrensis, clauiger et eques ordinis sinceritatis siue aquilae rubrae factus est. In patriam redux locumtenens copiarum Helueticarum et tribunus militum nominatus est. Inprimis autem probe versa-

versatus fuit in chymia. Viuere desit d. 17. Septbr. 1784.

Comm. Iam a nobis ex ordine commentarii recensendi sunt:

P. I. I. Cl. DE LA PLACE *de inaequalitatibus secularibus planetarum et satellitum.*

P. 51. 2. Cl. PORTAL *de mortibus subitaneis euenientibus ex ruptura ventriculi sinistri cordis.* Multa quidem prostant exempla rupti cordis, prorsus tamen singularis casus Cl. A. occasionem suppeditauit sua meletemata de hac laesione litteris consignandi. Historia haec est, Anno 1768 foeminam de Chabanne, quae vsque ad sexagesimum annum prospera vsus fuerat valetudine, post mortem incidit. Versus vitae finem conquesta illa est de respiracionis difficultate, indies illa aucta est, praeprimis si adscenderet scalam aut si conscenderet rhedam, pulsus fuit admodum irregularis, intermittens, et post aliquot momenta iterum regularis factus, vsque ad annum 65 has molestias sustinuit. In sanguinis missione multum inuenit leuaminis, vnde bis aut ter in vnoquoque anno incisa est vena. Si perciperet quasdam inquietudines protinus sensit palpitationes, et cum aliquando eius ira esset concitata, palpitationes increuere, ita vt aegre respirare posset, palleceret, frigus in extremitatibus sentiret atque demum periret. Inciso abdomine deprehensa est extraualatio mediocris feri rubro-atrici, hepar fuit infarctum et durissimum, in vesicula fellea quatuor calculi fuerunt, ipsa erat valde angusta et formam canalis representabat, cuius diameter paene toti respondebat longitudini eiusdem, cetera naturalem in abdomine referebant conditionem. In thorace igitur causa mortis quaerenda fuit: pericardium fuit admodum distensum et sanguine repletum, auriculae cordis insigniter magnae, ventriculus dexter duplo amplior

amplior sinistro, parietes ipsius, qui ob distensionem tenuiores esse debuissent, crassiores erant, molliores, et quamplurimis pertusi rupturis; ventriculus sinister aequae referens crassitiem magnam parietum, tamen tribus aperturis praeditus, vna in parte anteriore cordis versus basin in parte illa, ubi ligamentum tendineum aortam cordi adnectit, reliquae duae parallelae, a se inuicem digiti latitudine distabant. Ventriculus dexter in apice erat pertusus versus superiorem extremitatem septi cordis, Valvulae sigmoideae aortae induratae et ab ossibus concretionibus eleuatae erant, similis naturae massa post illas erat collocata, quae tantummodo per angustum exitum sanguinem trans mittebat, et illa via contracta erat ab ossificationibus, quibus aorta erat incrustata. Arteria pulmonalis ossea facta erat in diuersis regionibus propinquis orificio ventriculi dextri. Corpus annulare ligamentosum annexum huic ventriculo et valvulas sustinens, valde durum, inaequale et sic inflatum erat, vt apertura singulari modo angustata esset. Valvulae habebant consistentiam cartilagineam et corpuscula Vidii Vidii aut si mauis Aruntii, quae illas finiunt, aequabant quoad magnitudinem paruum pisum, et septies aut octies maiores quam in statu erant naturali. Haec fuerunt haud dubie obstacula, quae systolem cordis impedierunt, et resistentia, quam sanguis contractioni ventriculorum opposuit, sensim dilatationem procurauit, circulatio vero sanguinis in vasis coronariis lenta esse debuit, et sanguis in illis contentus inter fibras cordis extravasatus erat, easque repleuerat, contextus earum relaxatus erat, tumidus, et illae per proprias contractiones sunt ruptae. Plura addidit Noster exempla, quae breuitatis ergo vltro omittimus.

3. Cl. PORTAL observatio de natura morbi cuiusdam singularis eiusque cura. Filius Principis Iustiniani

niani debilis quidem constitutionis usque ad annum undecimum nullos morbos expertus graues, cepit tunc sentire in functionibus stomachi perturbationes quasdam, sensit autem aliquot horis post somnum leniores nonnullas vomituritiones, post cibos captos autem vehementes in regione stomachi dolores, paulo post sequebantur motus conuulsui atque in macie magis magisque quotidie conficiebatur. Medici Romani ipsi medelam afferre non potuerunt, quare parentes ipsius Parisios istum transfulerunt atque curae Nostri tradiderunt. Conditio autem aegri haec fuit: duabus horis post pastum sensit dolorem obscurum in abdomine versus stomachi regionem, hic dolor sese protendebat in sinistro latere usque ad costas spurias, respiratio magis magisque difficilior fiebat, vires imminuebantur, et ob defatigationem sedere cogebatur. Aliquot momentis post paulo difficilior fiebat respiratio, facies rubore tangebatur, oculi tumescebant, protuberabant et admodum fixi fiebant, persentiscebant anxietates in faucibus, ita ut linguam cogeretur protendere ex ore et sequebantur strangulationes. Lingua colorem rubro violaceum referebat et prorsus singularem crassitiem, et exspiratio comitem habebat clamorem lamentabilem, qui in longinquo audiri poterat. In hoc statu iam nonum et decimum attingerat annum. Noster autem a medicis, quibus commissus fuerat, non poterat quid certi de tractatione huius morbi cognoscere. Igitur rem proprio Marte aggressus est, et quia existimabat in abdomine causam latere morbi, illud perquisiuit. Regio epigastrica erat dura tumidaque, et resistantiam in sinistro praecipue deprehendit hypochondrio. In extremitate anteriore ac externa costarum spuriarum sinistro lateris erat tumor mollis digito facile cedens, apparet sub inspiratione increescens, ideo vitium in liene esse

coniecit,

comedit, et ob collectum ibi sanguinem premi simul stomachum angustatum. Curam autem aggressus est refrigerantibus, balneis tepidis, succis depuratis plantarum cichoreacearum, quia autem has vomitu reiiceret potiones, dedit terram foliatam tartari et tartarum crystallatum. Imminutis vomitionibus assam foetidam, camphoram et moschum dedit, ac addidit cynoglossam. Tandem terra foliata tartari immixta sensibilitate stomachi exhibita est. Digestio restituta nutritionem requirebat, igitur chocoladam cum ovis accepit, cichoreum et carnes leuiores assas. Tumor in lienis regione subsedit. Redeunte aliquoties morbo usus remediorum denuo ipsi praescriptus, et aquae Vichyenses, et purgationes ex oleo de palma Christi. Iam sanitate integra gaudet.

4. Cl. D'AGELET observationes de mercurio, fa. p. 74.
Gae in schola regia militari.

5. Cl. DAUBENTON. Commentarius primus dep. 76.
primo panno laneo subtilissimo ex Francogalliae pro-

6. EIVSDEM additamentum ad comm. I. etc. p. 81.

7. Cl. MONGE super expressione analytica generationis superficierum curuarum.

8. EIVSDEM super calculo integrali aequationum p. 118.
differentiarum partialium.

9. Cl. SABATIER de multis moribus a rabido, p. 193.
tunc uni personae inflicti, ac feliciter sanatis. Iuue-
nis 25 moribus a cane rabido inflicti, cuius histo-
riam narrat auctor, sanatus per cauteria cum butyro
antimonii liquido, in quo intincta fuerant penicilli
e fibris betulinis facti et linteo obuoluti, minora vul-
nera acu maiori candefacto et sulphureo vrebantur,
illaque caustica simul omnibus punctis superficiali-
bus et marginibus vulnerum ac incisionibus factis
applicabantur. Suppuratione facta res ex voto bre-
ui successit.

p. 200. 10. Cl. FOUGEROUX DE BONDAROT, *super planta quadam Peruviana; quae recens in Francogallia innotuit.* Cl. DOMBEY, cui botanica multa debet, anno 1780 misit ad Academiam granum *Quinoa* dictum. Planta inde proveniens annua est atque ad didynamias angiospermas L. cuius delineatio existat apud Cl. IVSSIEV, pertinet. Planta e terra propullulans gaudet duobus foliis seminalibus oppositis, crassis non dentatis. Planta brevis, radix lignosa, rami et caules herbacei, angulosi et quasi quadrangulares. Flores dispositi in spica, quinque, sex aut decem floribus incompletis terminata. Calyx duobus labiis instructus in incompletis, tribus in completis coloris rubicundi. Corolla inaequalis, larga. Noster eam appellat *TOVRRETIAM* caule volubili, quadrangulari, cirrhoso, foliis plerumque trifidis, foliolis dentatis, fructu hispido, xanthio seu lappae minori fere simili.

p. 207. 11. EIVSDEM commentarius *super Pruno Armeniaca Sibirienfi.* Cl. HAMEL sic describit: *armeniaca* betulae folio ac facie, fructu exsucco, et *PALLAS* nominat prunum Sibiricam. Synonyma sunt: *Prunus inermis*, foliis ovato-cordatis, longe mucronatis, fructibus excussis. *Prunus* floribus sessilibus, foliis ovato-oblongis. *Prunus inermis*, foliis ovato-cordatis, longe mucronatis, fructibus exsuccis (sessilibus).

p. 211. EIVSDEM *de noua ulmi specie* commentarius. Cl. RICHARD eandem in Francogalliam transferendam curavit, ipsique nomen *ulmi pedunculatae* est impositum. Descriptio haec est: *Ulmus* foliis ovato-acuminatis duplicato-serratis, basi inaequalibus, fructu viridi bicorni villosa, pedunculo filiforme longo, membrana seminali subtilissime reticulata.

p. 216. 13. EIVSDEM *descriptio piscis e Silurum generis dicti a Germanis Schaid et Schaiden.* Est glanis *SAL-*

VIANI et ALDROVANDI. Silurus glanis LINNEI,
barcha aut acchia Polonorum, sheat fish Anglorum,
Glugno Constantinopolitanorum, et glanis PLINII.

14. Cl. COVLOMB *disquisitiones theoricæ et ex-* p. 229.
perimentales de virtute torsionis et super elasticitate
florum metallicorum.

15. Cl. Abbatis HAÛY *de corneis crystallatis di-* p. 270.
observationes. Analysin earum exhibuerunt BERG-
MANN et KIRWAN; sed imperfectas eorum censet
descriptions, distinxit autem hac in observatione
corneum cr. atrum, sex lateribus constantem, qui se
terminat in tres facies rhomboidales, et corneum
album decem lateribus comprehendentem et in
summitate se terminantem in duas facies. Has binas
species crystallorum a se inuicem differre statuit.

16. EIVSDEM *de structura crystallorum Feldspath* p. 273.
illorum commentarius. Sub nomine granitorum
illae occurrunt. Duas earumdem constituit Cl. DES-
MAREST varietates, quarum altera decem lateribus,
altera sex constat, et utriusque facies prismatica est,
quæ sub nomine formarum secundariarum describun-
tur. Plures autem esse varietates auctor statuit sci-
licet Feldspath prismatis obliqui, quadranguli, re-
ctanguli, et Feldspath decem laterum cum summitati-
bus duarum facierum et duorum paruorum angulo-
rum, et Feldspath cum 6 lateribus, et in summitate
duabus faciebus.

17. Cl. SAGE commentarius *de effectu aeris in-* p. 278.
flammabilis in corpora organica. Experimenta de-
clararunt omnia animalcula in aere inflammabili
perire et intra tres septimanas solui in fluidum gri-
seo-rubro atrum. Corporum autem organicorum
ab aere inflammabili dissolutio potest morbis illis
cognoscendis inseruire, nos infestantibus, si calidis
mensibus commoramur in paludosis locis. Satis
ingeniose hanc theoriã ad mechanismum digestio-

nis noster applicat dicendo: Nos simul cum alimentis magnam aeris atmosphaerici copiam deglutire, qui se decompomat in stomacho, et aer dephlogisticatus, qui ibi princeps est, sese conuertit in aerem inflammabilem, aut modificatur in aere inflammabili particula materiae oleosae, quae principium est alimentorum. Quo in casu aer inflammabilis soluendo carnes et alimenta, nos minime dubitare finit quin illud sit proprium punctum conuersionis alimentorum in chylum.

- p. 289. 18. EIVSDEM *Experimenta declarantia quantitatem magnam plumbi necessariam esse ad extrahendum e terra argentum ibidem contentum.*
- p. 291. 19. EIVSDEM *Analysis minerae plumbi terreae flauo atrae, antimonialis et martialis, etc.*
- p. 293. 20. CL. TESSIER *de substantia quadam in truncis populorum albarum Italicarum reperta. Materia illa erat alba, e longinquo grandinis formam prae se ferens, odoris debilioris mellei, saporis saccharati, et digitis adhaerebat si premeretur, quae in aqua soluebatur, ad ignem exhalabat. Hanc materiam opus caloris ex arboribus illis extrahi arbitratur, et apes admodum illa delectantur.*
- p. 296. 21. EIVSDEM *de grandine qui cecidit in Belsae quadam regione d. 25 Maii 1783. eiusque effectis. Segetes et frumentum magnam inde experta sunt noxam.*
- p. 301. 22. CL. DE LA LANDE *Examen nuperrimae reuolutionis Iouis et elementorum actiuorum orbium eiusdem.*
- p. 313. 23. CL. MESSIER *commentarius continens observationes de primo Cometa anni 1784. obseruato Parisiis.*
- p. 328. 24. EIVSDEM *obseruatio de eclipsi Lunae.*
- p. 331. 25. CL. CASSINI *confirmatio nouarum detectionum in magna Britannia factarum circa stellas fixas.*

26. Cl. *Equit.* DE LA MARK commentarius *su-* p. 200.
per nouo plantarum genere Brucea, et super spurio
Brasilio Americano. Ex Abyssinia illa planta a Cl. Eq.
 BRUCE in magnam Britanniam traducta est, commo-
 de illa sic describi potest: Brucea antidyfenterica,
 Brucea foliis tetrandris, racemis simplicibus. Calyx
 externe opertus, profunde in quatuor lacinias ouales
 acuminatas, apertas et quasi glandulosas in summita-
 te diuisus. Petala quatuor ouato-acuminata, ciliata al-
 ternatim cum diuisionibus calycis se coniungentia
 et aperientia uti stellas. Stamina quatuor longiora
 petalis, quorum filamenta inferuntur in sinus disci.
 Discus planus, carnosus, quatuor incisuris notatus.
 Pseudobrasilii autem mentionem fecit Cl. PLUMIER,
 duas agnoscens species, scilicet pseudobrasili-
 um hirsutum, quod nostro species Tariri Guianensis non
 absque veritatis specie esse videtur, nimirum tariri ar-
 bor tinctoria, foliis alternis, obscure violaceis, et
 brasili-um glabrum. Conuenientiam quandam ha-
 bet cum dodonaea aquifolii folio tricuspidato aut
 cum comocladia L. unde eam nominandam esse sibi
 persuadet Noster comocladiam (tricuspidatam) fo-
 liis pinnatis, foliolis ouatis tricuspidatis, racemis
 subsimplicibus.

27. Cl. CAROLI *disquisitiones de calculo integrali.* p. 348.

28. Cl. MONNIER commentarius *de stella dyspa* p. 353.
tente in regione Tauri.

29. Cl. DE FOVRCROY *observatio super illuso* p. 355.
ne quadam optica.

30. Cl. MECHAIN commentarius *continens ob-* p. 358.
seruationes et theoriam primi cometæ a. 1784.

31. EIVSDEM *observationes de eclipsi Lunæ* p. 367.
d. 6. Mart. 1784.

32. Cl. LE GENDRE *disquisitiones super figura* p. 370.
planetarum.

- P. 390. 33. Cl. MEUSNIER *commentarius de subsidio procurandi totalem olei combustionem et augmentandi lumen lampadum, et praecauendi formationi fuliginis, cui ut plurimum expositae sunt.*
- P. 399. 34. Cl. DE FOUCHY *observatio anatomica.* Cl. A. quum vesperi domum iret a lapide patimentario qui deciderat plaga affectus super vomere et cuneo orbitae oculi dextri, cutis vomerem tegens erat laesa atque sanguis destillabat. Statim dolorem sensit in oculo sinistro. Peculiare illud fuit, ut, si vomer in sinistra aut dextra parte premeretur, interne sentiret crepitationem. Post coenam autem increbrescit dolor in oculo sinistro, et tunc non potuit verba eloqui, quae voluit. Attentus est ad id quod dicitur, et paratus ad respondendum alia verba pronunciat. Paroxysmus ille per aliquod minuta durat. Haec conditio attentum nostrum reddidit ad Cl. VICQ D'AZYR de cerebro commentationem, qua adstruit filamenta nervosa per cerebrum transeuntia accedere ad os cribrosum et ad interiora nasi penetrare, vnde colligit haec filamenta a plaga accepta fuisse concussa, et hanc concussionem usque ad cerebrum transiisse et simul sensorium animumque affectum fuisse.
- P. 402. 35. Cl. MORAND *uniuersales animaduersiones, quae loco responsionis esse possunt ad quaestionem a Cl. GASTE DE BONAY Academiae propositam, concernentem caritatem et raritatem ligni combustibilis, praecipue carbonum, ratione fornacum fusoriorum et ferrariorum.*
- P. 407. 36. Cl. COUSIN *de integratione aequationum differentiarum partialium commentarius.*
- P. 430. 37. Cl. BUACHE *commentarius de Frisonia insula, cuius existentia adstruitur.*
- P. 454. 38. Cl. MARCH. DE CONDORCET *continuatio commentarii super calculo probabilitatum.*

39. CL. LE GENTIL commentarius de magnitudine p. 469.
*apparente corporum opacorum, si e luminoso aut alio
 loco conspiciuntur.*

40. EIVSDEM Commentarius de frigore observa- p. 478.
*to in observatorio regio et apud Cartusianos sub fi-
 nem a. 1783.*

41. EIVSDEM Animadversiones et observationes p. 482.
*super astronomia Indorum et super antiquitate huiusce
 astronomiae.*

42. CL. MONGE supplementum, in quo probatur: p. 502.
*aequationes differentiarum ordinariarum, per quas
 conditiones integrabilitatis non sunt satisficientes, veram
 integrationem posse suscipere.*

43. Continuatio tentaminis de cognoscenda impe- p. 577.
*ri populatione auctoribus Cl. SEIOVR, March. DE
 CONDORCET et DE LA PLACE.*

44. CL. LAVOISIER commentarius super combi- p. 593.
*natione principii oxygini cum spiritu vini, oleo et di-
 versis corporibus combustibilibus. Adhibet huic rei
 lampadem eo consilio factam atque combustionem
 fieri iubet in vasis clausis. Experimentis institutis
 accurate calculum subduxit.*

45. CL. BROUSSONET tentamen, quo compara- p. 609.
*tio inter motus animalium et plantarum instituitur, et
 descriptio speciei cuiusdam hedysari foliis perpetuo se-
 se mouentibus instructi. Motum rapidum plantarum
 a causa irritante deducit, eam autem validiorem esse
 in animalibus statuit, quia perfectior est organisatio
 diversarum partium et plura signa irritabilitatis sub
 sensu cadunt. In organisationis perfectione gra-
 dus irritabilitatis sunt. Facultas reproducendi quo-
 que animalibus ac plantis communis est. Motus vi-
 tales plantarum lenti sunt et interne determinati
 per circumstantias; motus vitales sunt sensibiles ad-
 modum penes animalia et pendent a corde, arte-
 ris, thorace. Si omnis motus cessat, mors utrius-*

que instat. Leges motus plantarum sunt efficacissimae. Conueniunt quoque plantae quoad motum cum motu animalium respectu succorum periodi, aeris instrumentorum, positionum, quas diuerso tempore seruant, temperaturae atmosphaerae, agitationis, luminis, etc. Raritas fluidi in plantarum vasis interdum proprios motus excitat, abundantia plures, solutio quoque aliquem motum producit. Externae causae modificant motum. Planta autem est hedyсарum gyrans, quam melius cum Cl. DAUBENTON hedyсарum oscillans nominare amat. Radix annua, interdum biennis, ramosa, fibrosa. Rami 6 aut 7. lignosi, laeuigati, cylindrici, furculis alternatim positis solutis, flexilibus, epidermide laeui et viridi vestiti, folia alternatim posita. Flores spinam formant erectam, elongatam, papilionacei, parui. Calyx quadridentatus. Corolla quinquepetala. Stamina decem, separata in duo corpora. Germen lineare, compressum, terminatum in stigma obtusum. Fructus leguminosus, recuruus, compressus. Semina parua, reniformia, compressa, admodum laeuigata, griseo-atra, macula notata.

P. 622. 46. Cl. CAPITAL observationes *super crystallisatione olei vitrioli*. Missae sunt hae observationes a societate regia Montispeffulana ad academiam mutui commercii litterarii seruandi causa. Disquiruntur ac examinantur crystalli, simulque figura earumdem additur.

P. 631. 47. Cl. ComitIS CASSINI *Extractum observationum astronomicarum et physicarum, institutarum in obseruatorio regio a. 1785.*

XXIV.

Noua physico - medica.

Descriptio nominum Academiae regiae chirurgicae Parisinae.

Cl. IOH. BAPT. ANT. ANDOVILLE, Praeses, Consil. in rebus imperii, chirurg. primar. reg. socius liber acad. R. Scient. in aula.

Cl. IOH. BAPT. LOVSTONAU, Praesid. Vicar. Consil. in reb. imp. chir. primar. reg. def. chir. prim. Fratris reg. Comit. Ardesiae et Dominae Adelaide, N. Versalius.

Cl. PETR. BRASDOR, Dioecesi. Cenoman. Direct. ac Prof. Therapeut.

Cl. FRANC DIPELET, II. Direct. Vicar. nat. Coucy in Legionensi Dioecesi, chirurgus hernias tractans, Regi a secretis.

Cl. ANT. LUDOVICVS, Diuiodun., secret. perp. soc. honorarius coll. med. Nancei. soc. reg. sc. Montispeff. aggregatus honor. Diuion. Soc. acad. Lugdun. Rothomag. Diuiodun. Gotting. Bonon. Harlem. Patau. Florent. Doct. Chir. Hallens. Magd. Prof. Censor Reg. Chirurg. consult. exercituum reg. Inspect. nosocom. militar. imperii, senior chirurgus maior Xenod. Charitatis, doctor Iuris facult. Paris. et Aduocatus supremi regni Galliae Senatus, Bibliothecarius Academiae.

Cl. BERNH. PEYRILHE, Commiss. ad extracta constitutus, D. M. Prof. Chym. et Botan. soc. acad. Sc. Tolosat.

Cl. PETR. SVE, II. Paris. Commiss. ad litterarum commerc. Chirurg. nosocom. Urbani, soc. Acad. Montisp. Rothom. et Diuion.

Cl. PETRVS LASSVS, Paris. Locum tenens primarii chirurgi regii, chir. primar. Dominar. Victoriae et Sophiae in Francogallia.

Academici

Ad eos omnes chirurgi Parisini pertinent, quorum quadraginta sunt consilarii Comitatus perpetui, reliqui viginti adiuncti comitatus.

Socii exteri.

GRASHVIS, D. M. et soc: Acad. Imp. Nat. Curios. Amstelodami.

CHARRON, Consil. et chir. primar. def. Reg. et. regin. Polon. Dresdae.

ACREL, socius acad. reg. scient. et societ. Chir. Holmiae.

MOSCATI, Chirurgor. princeps in nosocomio magno Mitau.

SHARP, socius reg. soc. Londinensis, et chirurg. prim. Nosocom. Pui. Londini.

BIANCONI, D. M. et Conf. aul. Dresd. Romae.

BOEHMER, Prof. anat. et chir. Hal. Acad. Imp. Nat. Cur. Sodal. Halae.

Com. DE CARBURI, prof. Sen. regius med. pract. in litterarum vniuersitate Taurin. Soc. Academ. Furfurar. et histor. natur. Florent. ac soc. reg. scient. Lond. et Edimb. chirurg. consultans filiae R. Galliae natu maj. Paris.

CAMPER, Prof. anat. et Chir. Sen. Amstelod. et med. Groening. soc. reg. Lond. et Acad. Harlem. sodal. Franeq.

BRAMBILLA, protochirurg. Imp. Vindobon.

SIEBOLD, Doct. M. Prof. anat. chir. et artis obstetric. Wirceburg.

SANDIFORT, Doct. M. soc. acad. reg. Holmiens. et soc. physico-med. Basil. Pr. anat. et Chir. Lugd. Bat.

HUNTER, Chir. extraord. reg. Magnae Britan. et soc. reg. Lond. sod. Londini.

MONRO, soc. reg. Lond. ac Edinbg. sod. Prof. anat. Edimburg.

PAMARD, Auenionenf.

Socii regnicolae.

BOUCHER, D. M. acad. reg. sc. Paris. familiaris
per litterarum commercium, Prof. et demonstrator
stipendiatus anat. Insul. Flandriae.

SERRES, chirurg. mag. prof. et demonstr. reg.
Montispeff.

GRASSOT, soc. reg. sc. litterar. elegant. ac art.
sod. Prof. chir. Lugd.

BAJLLERON, acad. sc. et bon. litt. soc. chirurg.
magist. Biterrae.

HUGON, acad. sc. Lugd. soc. mag. chir. Arelat.

CAQVE, chirurg. primar. nosocomii ad Deum
dicti, et stipendiatus reg. Remi.

SARREAV, mag. Artt. et chir. prof. et demon-
str. anat. reg. soc. reg. sc. sod. Montisp.

BROVILLARD, chirurg. maior copiarum mari-
tim. Massiliae.

VIGAROVX, mag. artt. et chir. prof. et demon-
strator, reg. soc. reg. sc. sod. Montispeff.

FAVRE, mag. artt. et chir. prof. sen. collegii
Lugdun. Auenion.

SAUCEROTE, mag. artt. et chir., chirurg. ordi-
nar. defuncti regis Polon. et chir. mai. Generos.
equit. desultor. in Lunae Villa.

LA FLIZE, Praef. coll. reg. chir. Nancei.

BILLARD, Brestiae.

LOMBARD, chir. maior nosocomii reg. milit.
Argentor.

CHAUVSSIER, Prof. anat. et chir. Divion.

GVERIN, Mag. art. et chir. Burdegal.

Academia praeterea creat quoque familiares ob lit-
terarum commercium, quo quidem honore insigniun-
tur chirurgi non tantum prouinciarum Galliae, sed
etiam exterarum nationum, si commentariis aut ob-
serua-

seruationibus exhibitis suam doctrinam academiae satis probauerint, quo ex merito hic honos ipsis sit tribuendus.

In confesso Academiae regiae scientiarum Parisinae d. 24. Maii a. c. Cl. BERTHOLET indicauit a se inuentam virtutem fulminantem argenti, simulque adiecit methodum, qua vsus est, praecipitauit nimirum in acido nitri solutum argentum per aquam calcis, illud praecipitatum per triduum exposuit aeri, ac diluit istud cum alcali volatili caustico, et puluis inde obtentus argentum fulminans exhibuit, quod a corporum frigidorum tactu fulminat vehementissime.

Vpsaliae in horto arcis, qui nunc academicus est nuncupandus, ab rege potentissimo fundamenta iacta sunt aedificii botanici sumptibus regiis exstruendi. Tabula aenea caementum, in quo seruantur moneetae, tegens, hanc habet inscriptionem: *GVSTAVVS III. vt bonis artibus, et praesertim scientiae in gentis laudem a Carolo Linneo ad fastigium euectae consularet, simulque memoriae consecraret auspicia, quibus Filius Gustauus Adolphus Acad. Vpsaliensem tuetur, has aedes exstruere voluit, primis sua manu locatis fundamentis die XVII. Aug. MDCCLXXXVII.*

Academia Francogallica a RICHELIEAV R. Eccl. Purpurato fundata Cl. MANDOVIN DE MONTAZET Equit. de FLORIAN, Cl. VICQ D'AZYR, med. Soc. a secr. et Equit. DE BOVFFLERS, castrorum Praefect. sibi adiunxit socios.

Academia scient. Diuionensis Cl. GRVNERVM inter socios suos recepit.

Cl. KACHELMAIER Aemonam vocatus est, vt Cl. HACQVET Prof. chir. et art. obst. ad Leopitanos euocato, in munere docendi isto succederet.

Cl.

Cl. MARC. HERZ, Conf. Valdecensis, et medicus nosocomii Iudaeorum a R. Borussorum philosophiae Prof. Berolini creatus est.

Mense Iulio huius anni Vir Ill. IOH. EHRENFR. POHL. Phil. et Med. D. Botanices P. P. Fac. med. Lips. Assessor, Praefect. Circul. prouinc. Physic. ac med. obstetr. adi. soc. oecon. Lips. membr. honor. ac Acad. Imp. Nat. Cur. Soc. a sereniss. Electore Saxoniae Archiater creatus ac Consilarii Aulici honoribus ornatus, Dresdamque vocatus est.

Cl. LUDWIGIVS, Prof. Med. et Hist. nat. Physicus praef. Circul. prouinc. Lips. factus est.

Iudex in rebus montanis Carniens. Cl. C. DE PLAYERN, qui mineralogica edidit scripta, Oenontum abiit, ut ibi consilarii gubernii in montaniciis munus adiret.

Cl. Thom, anat. Professor Giessensis, ordinarius Prof. med. ibidem constitutus est.

Mortui sunt

Cl. F. THOMLINSON, med. sen. nosocomii Londinens. Guyss appellati, qui scripsit *medical miscellanies, or collection of tracts and commentaries*, Lond. 1769. 8. et alia. In eius locum successit D. TH. SKETE

D. XVII. April. Cl. GE. LVD. Eques Comes DE BUFFON, Dynasta in Montbarro, Marchisus Rougemont. Vicecom. de Quincy, Dynasta in Mairie, Harems, Berges aliisque in locis, Inspector horti et musei rerum natural. regis, vnus ex quadraginta membris Acad. Francogallicae, Thesaurarius perpetuus academiae scient. Natus Montbarri in Burgundia d. 7 Septbr. 1707.

D. III. Maii Ticini D. IOH. ANT. SCOPOLI, Consil. in reb. mont. Prof. Chem. et Botan. in litterarum vniuersitate Ticiensi. Nat. a. 1723. Fleimsthalii in comitatu Tirolensi, et per aliquod tempus Schem-

Schemnizii Professoris munere functus est usque ad annum 1777. quo Ticinum vocatus est.

D. IV. Aug. D. IOH. GVIL. BAVMER, Confil. in rebus montanis Hassiaco - Darmst. professor prim. med. Giessens. Nat. d. 19. Septb. 1719.

D. XXII. Sept. magnam iacturam ordo medic. Lips. passus est obitu Cl. ERNESTI GOTTLOB BOSII, Therapiae P. P. O. medicae fac. Dec. ac promot. perpetui, acad. Decemu. coll. maj. Princip. coll. poliatri et physic. med. nosoc. et oecon. soc. membr. hon. anno aetatis 65.

Recensio tabulae uniuerſalis ad LXV. Tomos priores Diarii ad med. chir. et pharmac. spectantis d. 8. Maii 1788.

Hic nobis offeruntur librorum nouorum excerpta, analyses systematum elegantiorum omnis doctrinae theoreticae, vna cum praeceptis saluberrimis, redundantibus ex obseruationibus ac experientiis. Instruimur de iis, quae ab excellentissimis ingeniis in physica medicinali sunt inuenta, additis copiosissimis obseruationibus diligentissime collectis, verum etiam nobis proponit seorsim ea quae ad practicam pertinent medicinam, obseruationibus confirmatam in maioribus nosocomiis factis, et ita in ordinem reductis, vt diarium medicum possit appellari, et si ita loqui licet tabularium publicum, in quo reposita sunt omnia ac probe digesta et in locos diducta, quae arti salutarè quam maxime inseruiunt. Necessitas autem rei exigere videbatur omnes titulos ita disponere, vt vtiliores redderentur, et vt quotidie eosdem adhibere possemus ad conseruandam et defendendam vitam humanam a quibuscunque iniuriis. Sed huius rei causa tot molestiae, tot difficultates atque adeo improbus labor superandae erant, nihilo tamen secius has difficultates Cl. A. vicit, atque tabulam confecit vniuersalem super quinque et

sexaginta volumina, quae ab a. 1754 vsque ad a. 1786 prodire, in qua omnia decenti ordine proponuntur, non tantum quoad scripta minora inserta huic diario, sed et quoad omnes libros, quorum fit mentio, simul cum iis, quae ad articulum aliquem spectant. Quae autem sub diuersis titulis hinc et illinc in Diario dispersa sunt, ita sunt redacta in ordinem, vt possit quilibet lector commode reperire, quae ipsum erudire queant. Accedit copia observationum, quae tantam huic operi vtilitatem conciliant atque auctoritatem, vt omnibus palmarum praeripiat systematibus. Ordinem in ipsa Tabula seruatum de meliori commendare audemus tanquam in maioribus collectionibus adhibendum. Et si eiusmodi tabulae bene constructae inseruiunt doctrinarum incrementis et praxi faciliori reddendae, sane haec tabula tanquam egregium munus considerari potest, omnibus medentibus beneuole oblatum atque datum. Etiam in artis exercitio, in quo tentanda sunt plurima, et quod vtilissimum aequae ac difficillimum est, quale est chirurgiae et medicinae praxis; in artis exercitio quod infinitam rerum praesupponit cognitionem, et exquisitas animi dotes, et mentem in consiliis capiendis promptam et expeditam atque ab omnibus perturbationibus immunem, in tali re, inquam, occasio illa, qua iudicium nostrum acueret et memoriae succurrere possumus, ambabus manibus est apprehendenda. Si v. c. periculum est in mora, et applicandum remedium promptum et exquisitum, statim confugiendum est ad hanc tabulam, in qua omnia sunt consignata, quae ad pleniorum eiusmodi remedii notitiam pertinent, et quae hucusque de eodem obseruata studiis communibus litterisque sunt mandata. Igitur haec tabula toti collectioni huius diarii diu desideratam vberime largitur perfectionem. Huius rei causa *tabula* necessaria erat,

omnia

omnia iudiciose pertrahens (table raisonnée) et circa errata simul occupata. Illa sex absolvitur partibus, prima versatur circa *physiologiam* et *anatomiam*, secunda circa *materiam medicam*, *chymiam*, et *physicam medicam*, tertia circa *historiam naturalem*, quarta circa *historiam litterariam*, quinta circa *chirurgiam*, et sexta circa *medicinam*. Vnicuique parti praemissa est brevis commentatio de iis, quae maxime notatu sunt digna, et in fine subiunctae sunt criticae ac historicae animadversiones, quibus iudicia super argumenta proposita magis magisque firmata sunt. Articuli vero maioris momenti et vtilissimi, facile distinguendi a facilioribus ac pravis, plurium medicorum auxilia fecerunt in hoc opere necessaria, ideoque plures consiliis suis et re ipsa adfuerunt auctori in hoc opere concinnando, atque sibi elegerunt talia argumenta, quibus quam maxime pares essent. Tabula autem materiarum sub finem Iulii promissa est sine mora, quae autem ad nos nondum, cum haec scriberemus, peruenit.

Hoc quo vivimus tempore, quo studium historiae litterariae Medicinae scientiaeque naturalis adhuc viget, aliquid conferre, quod huic adiumento esse potest, haud alienum esse videtur. Id vero an praestet *Index generalis in quindecim annos Commercii litterarii physico-technico-medici Norimbergae editi*, diiudicent illi, qui praeter innumera nova literaria allata copiosas in iis contentas noscunt observationes recensionesque librorum editorum ab a. 1731 usque ad a. 1745, quibus annis Medici Physicique tantos fecerunt progressus. Indicibus quidem specialibus singuli anni gaudent; at taedio crebrioris reuolutionis horum voluminum caueri non potest nisi tali indice generali, qui sub directione b. TREWII a Medico erudito defuncto multo studio operaque haud leui paratus est. Si Eruditis placet nominata

mina sua dare, quo numerus exemplarium chartae vel bibulae vel scriptoriae imprimendorum definiri possit, typis eundem mandare curabit officina libraria Grattenaueri, Norinbergensis, in qua nonnulla exemplaria ipsius Commercii literarii completa tertia parte viliora cum recentioribus annis sigillatim vendendis adhuc prostant.

XXVI.

Continuatio indicis librorum physico - medicorum qui anno 1784 prodierunt.

- Doutes d'un Provincial proposés à M. M. les Medecins commissaires charges par le roi de l'examen du magn. an. Lyon. 8.
 Mémoire pour servir à l'histoire de la jonglerie, dans lequel on démontre les phénomènes du magnétisme. In 8. A Londres, et à Paris.
 Mémoire blesé, ou réponse à la lettre du R. P. HUIER. A Londres et Paris 8.
 Rapport de l'Academie des sciences sur la machine aérostatique, inventée par M. M. MONTGOLFIER, à Paris 8.
 Essai sur la nautique aerienne contenant l'art de diriger le ballons aérostatiques à volonté, à Paris 12.
 Institutiones physicae, auctoritate D. D. Archiepiscopi Lugdunensis. II Vol. Lyon. 12.
 Pharmacopaea Edimburg. aucta a BALDINGER, Brem. ed. noua 8.
 Sammlung zur Physik und Naturgeschichte, 3 B. 2 St. Wien 8.
 Magazin Götting. der Wissensch. und Litteratur 4. Jahrg. 1 St. Gott. 8.
 Vecko-Skrift för Läkare och Naturforskare, Stockholm. 8
 Acta reg. Soc. med. Havniens. Vol. I. Havn. 8.
 Carmen de medico ignorata morbi causa male curante Tubing. 8
 Taschenbuch der Gesundheit, Straßh. 8.
 — — für Insektenfreunde, Leipz. 8.
 Todt non des ersten Elementen, Leipz. 8.
 Ueber die Einrichtung kleiner Hospitaller, Hamb. 8
 Unterricht für die Landleute wie man sich vor der Ruhr verwahren soll, Erfsh. 8
 Wörterbuch neues medic. chirurgisches, Wien 8.
 Medicinische Abhandlungen von einer Gesellschaft der Aerzte in London, Gött. 8.
 Archiv der pract. Arzneyk. 1. B. Leipz. 8
 Betrachtung eines Sendeschreibens, der iszige Arzt ist das nicht, etc. Steendal 8.
 Vermischte medicinische und chir. Bemerkungen herausgeg. von Eschenbach 1. Samml. Leipz. 8
 Misce medicinischen Inhaltes, Quedlimb. 8
 Das aufgeklaerte Geheimnis der Sympathie, Linz 8.
 Fortgesetzte Nachrichten von einem medicinischen Rechts - Handel in Münster. Leipz. 8
 Tom. XXX. Pars III.

- Sammlungen zur Geschichte des Blasensteinschnitts*, Leipz. 8.
Metallurgische chemische Abhandlung von der Natur des Spießglasis,
 Iena 8.
Anleitung fürs Landvolk in Absicht auf die Bienenwirtschaft, Pren-
 burg 8.
Auszug der vierfüßigen Thiere etc. aus D. Bucboz Werke, Nürnberg.
 4. m. K.
Commentationes soc. rég. Gotting. pro a. 1783. Vol. VI. Gott.
 4. c. f.
Handbuch der Diätetik, Hannover 8.
Magazin der Vieharzneykunst 1 B. Wien 8. *Continuatio non prodibit.*
Magazin für das neueste aus der Physik und Naturg. 2 B. 4. St.
 Gotha 8.
Magazin für die gerichtliche Arzneyk. 2 B. 2. 3. 4. St. Stendal 8.
Der Naturforscher 20 St. Halle 8.
Abbildungen der Voegel, welche in Hr. Bucboz Werke der Natur vor-
kommen, Nürnberg. 4. m. K.
Natürliche Abbildungen der merkwürdigsten Thiere, 19. 20. 21. 22.
 23. Quartal, Berl. und Straßf. 8.
Soll man junge Leute über die Erzeugung der Menschen belehren, Sin-
 dal 8.
Medicinisches chymisches Oraculum, Ulm 8.
Botanisch-practische Lustgaertnerey, nach Anleitung der besten aus-
ßen Britischen Schriftsteller, 1. B. M. K. Leipz. 8. (Lüder) Sopern
 in Danneberg.
Rindvieharzneybuch, sowohl vor die gewöhnlichen Viebkrankheiten als
auch vor die sonstigen Viebseuchen, Tübing. 8.
 P. C. ABILDGAARTS *Pferd- und Viebärzt*, Kopenb. 8.
 C. F. ACHARDS *Sammlung physik. und ehem. Abhandl.* 1 B. Berl. 8.
 G. C. AGRICOLA *Versuch einer allgemeinen Vernebrung aller Baum-*
me, 2 Theile, Regensp. 8. m. K.
Manuel pratique de l'amputation des membres par EDWARD
 ALANSON, traduit de l'Anglois par M. LASSUS, 1 Vol. 12. Paris.
 ALBIN von der *Natur des Menschen*, Wien und Leipz. 8.
 B. ALBINI *historia muscutorum hominis*, Fref. 4. c. f. ed. 2.
 L. C. ALTHOF de febre petechiali, Gott. 8.
 ORB. ANTHROPOSCOPI *Versuch einer Geschichte der Physiognom-*
nik (Franz.) Wien 8.
 TH. ARNOLD über den *Wahnsinn* a. d. E. v. ACKERMANN, 1 Th.
 Leipz. 8.
An Analysis of a Course of Lectures on the Principles of Natural
Philosophy, read in the University of Cambridge. By G. AT-
WOOD, London. 8.
 von AVERSPERG von dem *Verbaeltis der Viebzucht etc.* Nürnberg.
 La Maçonnerie Mesmerienne &c. par M. I. B. B... D. M. Am-
 sterd. 8.
Pharmacopoea naualis Russica, edita ab ANDR. BACHERACHT,
 Petrop. 8.
Exposes des experiences qui ont ete faites pour l'examen de ma-
gnetisme animal par M. BAILLY, à Par. 8.
 HRN. BAJONS *Nachrichten zur Geschichte von Cayenne und den*
französischen Guiane. Zweysen Theils zweyter Abschnitt. — An
dem Franz. Erfurt. 8.
Sylloge selectiorum opusculorum argumenti medico-practici, col-
legit et edidit E. G. BALDINGER — Vol. VI. Gottingae. 8.
 Medicin.

- Medicinisches Journal von E. G. BALDINGER — Erstes bis drittes
Bd., Göttingen 8.
- EYSD. neues Magazin für Aerzte 5 B. 6. St. 6. B. 7. B: 1. 2. St.
Leipz. 8.
- Observations sur differens moyens propres à combattre les sievres
putrides et malignes par M. BANAV, Amsterdam. 8.
- BARROW DV BOVRG erste Gründe der Arzneykunde, a. d. f. von
MICHLE, Straßb. 8.
- An Essay on the Medical Character, with a View to define it. By
A. BATH, London. 8.
- ANTHOL. VON BATTISTI a S. GEORGIO von den Krankheiten
des schönen Geschl. Wien. 8.
- DES HRN. VON BEAVCHENE über den Einfluss der Leidenschaften
in die Nervenkrankheiten der Frauenzimmer. Aus den Franz. Leip-
zig. 8.
- Supplement zu der Abhandl. vom Salpeter, von I. PH. BEKER. Des-
sen 8. Accellit Chemische Untersuchung des sogenannten sächsischen
rothen Arséniks.
- Lehrzuge zur Oekon., Technol. Pol., und Camerairwiss. von I. BECK-
MANN. 8 Theil, Göttingen. 8.
- EYSD. oeconomischphysikal. Bibliothek. 13 B. 3. St. Goss. 8.
- A systeme of surgery. By B. BELL. 8. II Vol.
- EYSD. Lehrbegriff der Wundarzneyk. Leipz. 8.
- V. X. BELTOTTI Fragsätze über die Theile des M. K. I Th. Linz 8.
- MEYERKENDORF kleine oekonomische Schriften. 1ster Band, Kistritz 8.
- Notice des Lettres sur le Provence par M. BERENGER. A. Orleans
- BERENDT von Versetzungen der Milch Leipz. 8.
- Considerations sur le Magnétisme animal par M. BERGASSE.
à la Haye. 8.
- Pythonomatotechnie vniuerselle par M. BERGERET, Par. fol.
- BERGMANN'S kleine physikalische Werke übers. von TABOR, 3 B. Freyf. 8.
- Manuel du mineralogiste par M. FERBER traduit par M. MONGEZ.
à la Haye, A Paris 8.
- Encyclogia Scholarum in vsus concinnata. Auq. I. A. B. BERG-
STRAESSER, Hanov. 8.
- Symptomatology. By JOHN BERKENHOVT, London. 8.
- G. BERNSTEIN'S neues chirurgisches Lexikon. 2ter Theil. Gotha 8.
- Des Avantages, que la physique et les arts qui en dependent,
peuvent retirer des globes aerostatiques. Par M. l'abbé BER-
THOLON, Montpellier 8.
- Electricité des vegetaux, Par M. l'abbé BERTHOLON avec fig.
à Paris.
- A. BEYERS Unterricht vom Bergbau vermehrt von LEMPE Altenb. 4.
- W. BILGVERS Anweisung zur ausübenden W. A. K. in Feldlaz-
Gigon, 8. 2. Ed.
- I. BINDHEIM, Rhapsodien der philosop. Pharmacologie, Berl. 8.
- B. BOERNSTAEHL'S Reize door Europa en het Oosten, behe-
rens Norberg's Brieven uit Italien en Constantinopel. Zesde
Ded. Te Vtrecht en Amsterdam. 8
- de. de. Arnicæ virute propria atque specifica, D. AD. MICH.
HILKHOZL Lipz. 4.
- LOCH, Naturgeschichte ausländischer Fische 1. 2. u. 3. Hefz, Berl. 8.
- EYSD. oec. Naturgeschichte der Fische Deutschlands 16--18 Hefz,
Berl. 4.

- L. F. BLYMENBACHS** *medizinische Bibl.* 1 B. 2. 3. St. Gott. 8.
Pensieri ed Osservazioni sulla sensitività nervosa e sulle cause che
 l' eccitano. Da **GIROLAMO BOCALOSI**. Verona. 8.
*Versuch einer wirtschaftl. Naturgesch. von dem Königreiche Ost- u.
 Westpreussen. 4ter Band. Von D. FR. S. BOCK.* Dessau. 8.
*Beschreibung einer neuen Electrifirmaschine, Von M. G. E. BOHNEN-
 BERGER.* Mit K. Stuttgart. 8.
A. BONN *descriptio thesauri ossium morbosorum Houiani, Anst.* 4.
*Analyse raisonnée du rapport des Commissaires chargés par le Roi
 de l'examen du magnétisme animal par I. B. BONNEFOI.* Pa-
 ris. 8.
L'application de l'électricité à l'art de guerir par M. BONNEROT,
 à Lyon. 8.
**Oeuvres d'histoire naturelle et de Philosophie de Chael. BON-
 NET,** Tome VI. VII. VIII. à Neuffschatel.
CARL BONNETS *Werke der Naturl. Geschichte und Philos.* per
Theil, aus dem Franz. der neuesten Ausgabe, Leipzig. 8.
CAR. FRID. BORN *diss. de febre gastrica putrida.* Gotting. 4.
*von BORN physikal. Arbeiten der eintraechtigen Freunde, in Wien,
 1 Juhrg. 2. und 3. Quartal, Wien 4.*
BOROWSKY *Naturgeschichte des Thierreichs* 4. B. 5. B. Berl. fortg.
 von HERBST 6. B.
*Institutionum Medicinae practicae Tomus primus. Auctore J. B.
 BORSIERT.* Mediolani. 4. et 8 et Lipsi. 8.
J. H. BORTOLAZZI, *von einer seltenen Art von angeborenen Stauris.*
 Leipz. 8.
ERN. G. BOSE *De remediis ambiguis et suspectis*
EIVSD. *omnia propter hominem facta esse,* pr. Lipsi. 4.
EIVSD. *de morbis necessariis* pr. Lipsi. 4.
EIVSD. *Progr. de erysipellate intestinorum.* Lipsi. 4.
BOVANCY *Florae Nannetensis prodromus,* à Paris 8.
*Instruction für die Professoren der K. K. chirurgischen Militär-
 demie von I. A. BRAMBILLA. 1. und 2. Theil Wien 4.*
de la BRETONNIERE l'école du jardin-fruitier, I. II. P. Par. 11.
*Correspondance rurale, par M. de la BRETONNIERE, III. Vol. à
 Paris 12.*
J. P. BRINKMANN'S *Anweisung für Aerzte und Wundärzte wie sie
 visa reperta zuliefern* Erf. 8.
*Observations sur les nouvelles decouvertes aerostatiques p. M.
 BRISSON.* Paris 8.
ANT. BRUGMANN'S *philosophische Versuche über die magnetische
 Materie und deren Wirkung in Eisen und Magnet übersetzt von D.
 ESCHENBACH,* Leipz.
Traite theorique sur les maladies épidémiques, p. M. LE BRVN
 à Paris 8.
*Catalogue d'une collection precieuse de Marbres d'Alsace, tels que
 Porphyre Granit serpentín etc. Par I. B. P. LE BRVN.* Par. 8.
M. TH. BRVNNICHII *litteratura Danica.* Hafn. 8.
IO. BRVNONIS — *Elementa Medicinae.* Editio 2 Edinburgi 8.
 T. II.
*Osservazioni circa il flogisto, e le differenti specie di aria, secondo
 le moderne scoperte di ANT. BVCCI,* Pavia, 8.
*Traité historique de tous les animaux, qui habitent la France; par
 Mr. BVCHQZ.* Tome I. 4. à Paris,

- Histoire des Insectes nuisibles à l'homme, aux bestiaux, à l'agriculture et au jardinage* par M. BVCHOZ 1. Vol. 12. A Paris
Médecine des animaux domestiques, seconde édition par M. BVCHOZ, Par.
Medecine moderne et pratique appuyée sur l'expérience T. II. à Paris, 8.
Catalogue latin et françois des arbres et arbrustes, qu'on peut cultiver en France, par. M. BVCHOZ, à Paris. 8.
Toilette et laboratoire de Flore, par M. BVCHOZ à Paris. 12.
Histoire naturelle, physique, et medicinale de l'homme; par M. BVCHOZ. Par, 8.
Histoire naturelle des minéraux par M. le comte de BVFFON, à Paris
Der H. VON BVFFON Naturgesch. der Vögel, übers. und verm. von R. C. OTTO. 10 Band, Berl. 8.
EMEND. Naturgesch. der vierfüßigen Thiere, übers. und verm. von R. C. OTTO. 9 Band, Berl. 8.
EVSD. Naturgeschichte der Mineralien 1 Tb. Erf. und Leipz.
FR. BVGGRAVE auserlesene medicinische Faelle und Gutachten, Pfls. am M. 8.
Mémoires sur l'agriculture du Boulonnois et des cantons maritimes voisins. Par M. D. C***. A Boulogne. 8.
M. G. C. Observations sur le rapport des commissaires chargés par le Roi de l'Examen du magnetisme animal, Wien.
M. A. CALDANI — Institutiones Physiologicae et Pathologicae Ed. SANDIFORT — Tomi 2. Lugd. Bat. 8.
PETRI CAMPER — Observationes circa mutationes quas subeunt calculi in vesica, ex Belgico sermone in Latin. translatae a Ioh. SOMBATHY — Pestini. 4.
E. L. CANCRIN Beschreibung eines Kupferloofens, Erf. 8.
EVSD. Salzwerkskunde, 9 Theil, ib. m. K.
MASSIANO CARMINATE Resultati di sperienze e osservazioni sui ras sanguini al S. DON ALESS. DE BRAMBILLA Pavie 4.
Verzeichnis der um Helmstaeds wildwachsenden Pflanzen, von I. FR. L. CAPPEL, Dessau. 8.
Essai sur la Nautique aëtienne, Par M. CARRA, à Paris
Voyage dans les parties interieures de l'Amerique septentrional, par M. CARVER traduit par M. de C. A Paris.
Mémoire sur l'électricité medicale, PAR MASSAR DE CAZELES, à Paris, 12.
Physique generale et particuliere par M. de la CEPPEDE. Tom. II. à Paris.
Vom Lazareth- und Kerkerfieber. Aus dem Lat. S. CERA, Wien. 8.
A Practical Treatise on the Efficacy of Stizolobium By W. CHAMBERLAINE, Surgeon. 8.
Des maladies des femmes, par M. CHAMBON DE MONTAVX 2. vol. à Paris. 12.
An Essay to investigate the general mortality of Febres. By W. CHARFLEY. Lond. 8.
Einem Geschlechte verschiedlicher Kouchyliien mit sichtbaren Gelenken, von I. H. CHEMNITZ. Nürnberg. 4.

- Discours Philosophique sur le trois principes, animal, vegetal et mineral par M. CHEVALIER, Paris 8.
- Bienenkatechismus für das Landvolk, von I. B. CHRIST. Mit 1. K. Fref. 8.*
- Histoire physique morale ciuile, et politique de la Russie ancienne par M. CLERC Tom. 3. A Paris. 4.
- Histoire naturelle de l'homme, considere dans l'etat de la maladie n. edition par M. CLERC à Paris Vol. II. 8.
- Reponse au discours de M. O-RYAN, sur le magnetisme animal, Par M. IANIN DE COMBE-BLANCHE, --- Geneve et Lyon. 8.
- An Essay on the Jaundice, etc. By WILLIAM CORP — Bath. 8.
- Lecons elementaires d'Histoire naturelle, à l'usage des enfans par M. COTTE I. Vol. Paris. 8.
- Dissertation sur le traitement de l'hidropisie de matrice accompagnée d'inflammation dans l'etat de grossesse par M. COVSHIN Par. 8.
- Travels into Poland, Russia, Sweden and Denmark. By W. COXE. In two Volu. 4.
- Chemische Annalen von D. Lor. CRELL, 2ter Band, Helmsföld. 8.*
- EBEND. neues chemisches Archiv. 1, 2ter Band, Leipzig. 8.
- Europens Produkte zweyter Versuch. Erster Theil. Von A. F. W. CROME, Hamburg. 8.*
- First lines of the Practice of Physic by W. CVLLEN. 4. ed. Edinburgh. IV. Vol. 8.
- Flora Londinensis. By WILL. CVRTIS. Fol.
- DOMIN. CYRILLI de essentialibus nonnullarum plantarum characteribus, Neapoli 8. Cum 4 tabb. aen.
- Essai sur influence de l'Estomac sur toutes les operations de l'economie animale etc. par M. DACHER, Amst. et Par. 8.
- E. von DALBERG, neue chemische Versuche mit dem Wasser, Erf. 4.*
- J. L. DANICLEWSKI de magistratu medico felicissimo, Diss. Gort. 8.
- Traite methodique des mineraux, par M. DAVBENTON. à Paris
- Memoire sur le premier drap de laine superfine du cru de la France par M. DAVBENTON. Paris. 8.
- Katechismus der Schafzucht für Schaefer und Schaefereyherren an d. Franz. des brn. DAVBENTON von M. C. A. WICHMANN, mit 22 K. Leipz. und Dessau. 8.*
- N. F. DAVTHERS von äußerlichen Gebrauch des Wassers in Kränk. Leipz. 8.
- Some considerations on the different ways of removing confined and infectious air; By THOM. DAY, Maidstone. 8.
- La Nature considérée dans plusieurs de ses operations; Par M. DEFFAY, A Orleans. 8.
- J. E. DEHNE über die scharfe mit Kaustischen Salze gesättigte Tinctur des Spiegelaskönigs, Hebst. 8. ed. noua.
- Vom aufsetzenden Puls, einigen andern Pulsarten Vom DELIYS Erlangen. 8.
- H. F. DELIUS diff. de diebus intercalaribus, cum aduersariis nonnullis physico-mediciis, Erlang. 4.
- DEMACHYS Laborant im Großen mit Habermanns Zusätzen 1. B. Leipz. 8.
- DEMESTES Briefe über die Chymie, etc. Petersb. 8.

- Tentamen phycho-somato-iatricon auctore M. K. DEMETIGNY, à Montpellier.
- Observations sur les deux rapports de MM. les commissaires nommés par Sa Majesté pour l'examen du magnétisme animal. Par M. DESLON, Paris. 4.
- D'INARRE über die Vulkane, Erdbeben Fref. 8.
- EIVSD. von den aerostatischen Maschinen Fref. 8. m. K.
- Memoires sur les Tremblemens de terre de la Calabre, par M. D. de DOLOMIEV, à Rome et à Paris.
- W. F. DOMETER diss. de viribus naturae medicatricibus in reparandis et coadunandis partibus c. h. abscissis, Gotingae. 4.
- L. A. DONDORFS Lehre von der Electricitaet, Fref. 8. 2 Baende.
- J. S. DONNER diss. medico-chirurgicae de gibbositate pars I. Goting. 4.
- R. DOSSIEGROEFNETES Laboratorium mit WEIGELS Zusätzen Altenb. 8.
- Traites des vapeurs. Par M. DUCASSE Paris, 16.
- DV HAMEL DV MONCEAV Beschreibung der Weinstöcke Nürnberg. 4. m. K.
- EIVSD. Naturgeschichte der Erdbeerpflanze ib. 4. m. K.
- DUNCAN med. Commentarii der Edinburg. Aerzte 6 B. Altenb. 8.
- DUPRE DE LISLES von den Verletzungen des Kopfs durch Gegenstände, Leipz. 8.
- L. G. F. von der physischen Erziehung der Kinder, Augsp. 8.
- E. F. EBELL diss. de medicamentorum antimonialium differentia. Goting. 4.
- A short treatise on the plant, called Goose Grass on Glivers (*Galium Aparine* L.) and its efficacy in the cure of the most inveterate Scurvy. By I. EDWARDS. London, 8.
- F. EHRHARDS Aufforderung an die Fürsten wegen des von D. PAV-ER angekündigten Verwahrungsmittels wieder die Luftseuche Fref. 8.
- Mongolische Luftkörper oder aerostatische Maschinen — — von F. B. EHRMANN, Straßburg, 8. Mit 2. K.
- I. ELLIOTS Anfangsgründe derjenigen Theile der Naturlehre, welche mit der Arzneywissenschaft in Verbindung stehen aus den Engl. übersetzt von A. W. BERTRAM Lips. 8.
- I. ELSE auserlesene chirurgische Aufsätze Leipz. 8.
- D. E. F. ELSNER medicinische gerichtliche Bibliothek, 1 B. 1 Stück, Königsberg. 8.
- ERXLEBENS Anfangsgründe der Chemie vermehrt von Wiegleb Gott. 8.
- J. F. ESCHENBACH diss. observationum botanicarum specimen continens, Lips. 4.
- ESCHERS auslaendische Schmetterlinge 1 Heft. Erlang. 4.
- EIVSD. Linnisches Natursystem Nürnberg. 8. m. K.
- Manuel d'Agriculture par le Laboureur, le Proprietaire et le gouvernement, Par M. DE LA SALLE d'ETANG. Nouvelle edit. à Paris 8.
- Reflexions sur le colere animal, pour servir de supplemant à la seconde partie recherches sur differents points de physiologie. par M. FABRE. à Paris.
- Suite des recherches sur differens points de Physiologie, de Pathologie et de Therapeutique, etc. par M. FABRE. 1. Vol. à Paris in 8.

- Description des experiences de la machine aerostatique de MM. de MONTGOLFIER, et de celles aux quelles cette decouverte a donne lieu etc. par M. FAVIAS DE S. FOND. Par. 8.
- Prémiere suite de la description des Experiences aerostatiques de MM. MONTGOLFIER, et de celles aux quelles cette decouverte a donné lieu, par M. FAVIAS DE ST. FOND. Tome II, à Paris. 8.
- Mineralogie des Volcans par M. FAVIAS DE SAINT FOND. Paris. 8.
- Beschreibung der Versuche mit den aerostatischen Maschinen des Hrn. von MONTGOLFIER, nebst verschiedenen zu dieser Materie gehörigen Abhandl. von FAVIAS DE ST. FOND. Aus dem Franz. überf. Leipzig 8. m. K.*
- A Treatise on Cancers, By HENRY FEARON — London. 8.
- I. C. FIDLER tractatus de febribus intermittentibus, Pragae et Viennae. 8.
- I. B. FISCHERS Zusätze zu seinem Versuch einer Naturgesch. von Livland, mit 1 Kupfer, Riga. 8.
- Ueber die Erziehung der Maulbeerbäume etc. von I. M. FLEISCHMANN, Dresden. 8.
- Spécifique simple, aisé et de peu de dépense, nouvellement decouvert dans le royaume de Guatimala, faisant partie de la Nouvelle-Espagne, dans l'Amérique septentrionale, pour l'entre et sûre guérison du mal horrible du chancre, de la lepre, et généralement de tout ce qui a rapport aux inaladies vénériennes, mis à la portée de tout le monde, par DON JOS. FLORES, traduit de l'espagnol en françois par FR. GRASSET, Lausanne. 8.
- Opusculs physiques et chimiques de M. F. FONTANA, traduit de l'Italian par. M. GIBELIN, Paris. 8.
- Fragmenta chirurgica et medica, Auct. GVL. FORDYCE, Londini. 8.
- Sammlung von Abhandlungen ökonomischen und technologischen Inhalts, D. I. R. FORSTER. Halle, 8.*
- FORSTER *Bemerkungen über Gegenstände der physischen Erdgeschichte, Naturgeschichte etc. Berl. 8.*
- G. FORSTER *von Brodthaum f. l. 4.*
- The Works of JOHN FOTHERGILL — with some Account of his Life, London. 4.
- Memoires et Observations de Chymie. par. M. de FOVRCROFT, Paris 8.
- G. FRANCKE *diff. de damnis ex quibusdam nimis obstetricum et nutricum laboribus metuendis, Wittebergae. 4.*
- FRANK *System einer medic. Policey 1 B. Mannh. 8.*
- I. P. FRANK *Ankündigung des klinischen Instituts etc. Goettingen. 4.*
- FRANK *de larvis morborum biliosis, Gott. 4. prol.*
- Précis sur la machine hydrostatique inventée par le Sr. FREMINET à Paris.
- Theorie vom Klebtau etc. von I. CHR. FROMMEL, Basel. 8.*
- Versuch einer natürl. Geschichte des Boraxes etc. von Dr. G. FR. CHR. FVCHS, Jena. 8.*
- Archiv der Insectengeschichte, herausgeg. von I. C. FVESLY, 5tes Heft, Zürich.*
- Neues Magazin für die Liebhaber der Entomol., herausgeg. von EBEND. 2 B. 1 und 2 St. Zürich.*

- Lettre sur le magnétisme animal, par M. GALART, Paris. 8.
 Des Maladies des Creoles en Europe, par M. I. DE GARDANE
 — Paris. 8.
 Observations on the Animal Oeconomy, and on the causes and
 cure of Diseases. By JOHN GARDINER — Edinburgh. 8.
 De influxu electricitatis atmosphaericae in vegetantia, auctore D.
 FR. IOH. GARDINI, Augustae Taurin. 8.
 H. D. GAVBIYS Anfangsgründe der medicin. Krankheitslehre, Aufs
 neue übers. von D. CHR. G. GRVNER, Berlin. 8.
 D. I. C. GEHLER Prolusio secunda de iusto deligandi funiculum
 umbilicalem tempore, Lipsi. 4.
 J. GERSON, Beob. von einer Frau, die ihre Frucht in einer Muster-
 trompete drey Jahr und einige Monate getragen etc. Hamb. 8.
 De heersichende Persloop, die in de laatste jaaren, vooral in 1783.
 de Provincie van Gelderland sel getroffen heeft, nagespoord etc.
 door M. VAN GEVNS. Te Harderwik en Amsterdam. 8.
 GILBERTI indagatores naturae in Lithuania, Varsov. 8.
 IVSD. Flora Lithuanica Coll. I - V. ibid. 8.
 C. G. GMELIN diss. inaug. Consideratio generalis filicum. Erlang. 4.
 I. S. GMELIN, über die neuere Entdeckungen von der Luft und deren
 Anwendungen auf Arzneykunst, Berl. 8.
 Neue Entdeckung: daß die Finnen im Schweinefleische keine Drüsen-
 krankheit, sondern wahre Blasenwürmer sind. Von I. A. E. GOETZE.
 Nebst 1 K. Halle. 8.
 F. I. GOERTZ diss. in qua nouum ad ligaturam polyporum vteri
 describit instr. Gott. 8. c. f.
 le bon jardinier almanach pour l'année bissextile 1784 par. M.
 DE GRACE, Paris.
 WILLIAM GRANT, Beobachtungen über die chronischen Krankheiten,
 und sonderl. diejenigen die zu London gewöhnlich sind. Erster Band,
 Leipzig. 8.
 P. B. GRAYMANN'S über die Franzosenkrankheit des Rindviehs und
 die Unterschiedlichkeit des Fleisches, Ross. 8.
 EIVSD. diæterisches Wochenblatt, 3. Jahrg. ebend. 8.
 I. GREGORY'S Uebersicht der theoretischen Arzneywissenschaft. 1ster
 Theil, Nach der 2ten Ausgabe aus den Latein. übersetzt, Leipzig. 8.
 Conspectus medicinae theoreticae ad vsum academicum auct. IAC.
 GREGORY Vol. I. II. Edinbg. 8.
 I. T. GROSCHKE diss. de empyemate. Gotting. 4.
 De Infanticidio non temere admittendo. Auctore CHR. G. GRV-
 NER — Ienae. 8.
 EIVSD. Almanach für Aerzte und Nichtaerzte auf das Jahr 1784.
 Iena. 8.
 EIVSD. de fontibus melancholiae et maniae forensibus. Ienae. 8.
 EIVSD. progr. quo recusa datur CHR. LANGII facies Hippocrati-
 ca leui penicillo adumbrata. Ienae. 4.
 EIVSD. kritische Nachrichten von kl. med. Schr. 2 Tb. Leipz. 8.
 L. GVCKENBERGER diss. inaug. de ligatura fistularum ani. Got-
 tingae.
 S. H. GÜLDENFALKS Transmutationsgeschichte, oder Beyspiele von
 Verwandlung der Metalle in Gold und Silber, Frankf. 8.
 I. E. T. GVERIKE vom flüssigen Spießglas, Goldschwefel, Braunschw. 8.
 Recueil de Memoires et d' observations tant sur les maladies qui
 attaquent l'œil et les parties qui l'entourent, que sur les mo-
 yens

- yens de les guerir: par M. G. TELLIER DE GVENSY Ed. Montp. 8.
- Della nefrotomia et litotomia ricerche de GVISSEPPE GVIDETTI Firenze, 8.
- Metodo facile per formare qualunque sia sorta di Vernici della Cina e del Giappone, praticato in Francia ed in Inghilterra. — Il tutto opera e studio del Signor ALBERTO GVIDOTTI Bologna. In Rimino. 8.
- Essay sur la construction des Ballons aerostatiques etc. par M. GVGOT, Paris. 8.
- CHR. FR. HABEL *Bevraege zur Naturgeschichte und Oekonomie der Nassauischen Laender*, Dessau. 8.
- HACQVETS *mineralogische botanische Reise, von dem Berg Terlon in Krain*, N. Aufl. mit 4. K. Wien. 8.
- A. V. HAENS *Heilungsmethode etc. aus dem Lateinischen*, 3ter Band, M. K. Leipz. 8.
- T. P. HAGEN *Beschreibung von Freyenwalder Gesundbrunnen*, Berl. 4. m. K.
- EIVSD. *allgemeiner Hebammenkatechismus* Berl. 8.
- Commentatio botanica de ranunculis prussicis, scripta a C. G. HAGEN, Regiom. 4.
- S. HAHNEMANN, *Anleitung alte Schaaeden und Geschwüre zubeilen*, Leipz. 8.
- Die deutsche Giftpflanzen*. Von I. S. HALLE. Mit 16 K. Berl. 8.
- Magie oder Zauberkraefte der Natur*. Von I. S. HALLE, Mit 5 K. 2ter Theil, Berl. 8.
- HALLERS *Bevraege zur Befoerderung der Geschichte und Heilung der Krankheiten* von CRELL 5 Band, Berl. 8.
- Alb. HALLERI auctarium ad elementa physiolog. Lauf. 4.
- A. von HALLER *Vorlesungen über die gerichts. Arzneywissenschaft*, Zweyten Bandes erster Theil, Bern. 8.
- Des Hrn. A. von HALLER *auserlesene chirurgische Disputationen*, in einen Auszug gebracht und mit Anmerkungen versehen von F. A. WEIZ, 4ter Band, Leipzig. 8.
- Out lines of the Theory and Practice of Midwifery. By ALEX. HAMILTON — Edinburgh. 8.
- Détails historiques des tremblemens de terre arrivés en Italie, depuis les fevr jusqu'en may 1783. par MM. le chev. HAMILTON, et le marquis HIPPOLITE, traduit de l' anglois par M. LEFEBVRE DE VILLEBRVNE. à Paris
- Schreiben des Ritters von HAMILTON an die Koenigl. Soc. der Wissenschaft. in London, über das Erdbeben in Calabrien und Sicilien. Aus dem Franz. überf. Straßb. 4.*
- W. HAMILTONS und SOVLAVIE *Beobachtungen über die Vulkan Italiens*, Nürnberg. 8.
- Praktische Anleitung zur nützlichsten Magazinbiennenzucht. etc. etc.* Von CH. HAMPEL, Frankf. und Leipz. 8.
- HARRER *Beschreibung der Insecten, welche Schaefer herausgegeben* 1 Tb. Regensb.
- I. J. HARTSINKS *Beschreibung von Guiana oder der wilden Küste in Südamerika. Aus dem Holl. überf. 1 Theil.* von M. I. E. FAERL, Berlin. 8.
- Essay d'une theorie sur la structure des cristaux, appliquee à plusieurs

- neus genres de substances crySTALLISÉES par M. l'abbé HALLY à Paris. 8.
- HAYNE *Versuch über die neuerfundene Lufemaschine des Montgolfier* Berl. 8.
- Extraits du Recueil des pièces concernant les exhumations faites dans l'enceinte de l'église de Saint Eloy de la Ville de Dunkerque par M. HECQVET à Paris 8.
- Theoria generationis et fructificationis plantarum cryptogamicarum etc. auct. IO. HEDWIG. Petropoli. 4.
- A Treatise on the Glandular Disease of Barbadoes Proving it to be seated in the Lymphatic System. By James HENDY. M. D. 8.
- E. HENNIGS von Traumen und Nachtwandlern, Wien. 8.
- Die Jagdloß oder die hohe und niedere Jagd etc. von I. CHR. HEPPE. 2ter Theil, Nürnberg. 8.
- H. HERBST *Anleitung zur Insektengeschichte* 1. B. 1-3 St. Berl. 8. m. K.
- Scirpes novae descriptionibus et iconibus illustratae a C. L. L'HERUTIER. Fascic. 1. Paris, Londini, Viennae, Lipsiae. Fol. max.
- Tabula affinitatum animalium nova editio Autore C. HERRMAN a Strasbourg. 4.
- Lectures sur la découverte du Magnétisme animal, à M. COVRT DE GEBELIN. Par le P. HERVIER. A Pekin et à Paris 8.
- G. HEVERMANN'S *Abhandl. der vornehmsten chirurg. Operat.* 3 B. Kopenb. 8.
- Marc. HERZ *Briefe an Aerzte.* 1. und 2. Samml. Berl. 8.
- HIPPOCRATIS Opera omnia c. praef. Halleri IV. Tomi Lauf. 8. ed. 2.
- ΗΙΠΠΟΚΡΑΤΟΣ ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟΝ. HIPPOCRATIS Aphorismi et Praenotionum Liber. Recensuit notasque addidit C. F. M. BOSQVILLON. 2. voll. Paris. 12.
- HIPPOCRATIS aphorismi, Hippocratis et Celsi locis illustrati parallelis studio et cura IAN. AB ALMELOVEEN, loca parallela et BOERHAVII commentariis, notulas addidit editionem curavit A. CAR. LORRY à Par. 8.
- Gartenkalender auf das Jahr 1784. Herausgeg. von C. C. L. HIRSCHFELD. 3ter Jahrgang. Kiel. 12. prodit quoque sub tit: Taschenbuch für Gartenfreunde etc.*
- Lehrbuch für das Frauenzimmer über die Hebammenkunst, von H. L. HIRZEL, Zürich. 8.*
- I. HIVER *englische Zucht und Behandlung der Pferde* Wien 8.
- Enumeratio lichenum iconibus illustrata a G. FR. HOFFMANN. Fasc. 1. Erlangae. 4.
- Die Landwirthschaft für Herren und Diener, vom Freybrn. von HOFMANN, Prag und Wien. 8.*
- I. G. HOLTZHAUSENS *Beilage zu H. SCHVBART Schriften, über sein Wirthschafts-Sytem* Leipz. 8.
- Biographisch-Litterarische Nachrichten von Oekonomen und Cameraalisten, herausgeg. von I. D. A. HORK, Giessen und Marburg. 8.*
- Journal de médecine militaire, par M. de HORNE. Tome 3. à Paris.
- JOH. V. HORNEKS *Bemerkungen über die Oesterreicher Saatzökonomie umgearbeitet von B. F. HERMANN, Berlin und Stettin. 8.*
- Troisième Dissertation sur les Brovillard secs de la fin de Juin et de Juillet, par M. IEVDY del' HOYMAVD. Paris. 8.

Observa-

- Observations sur le vol des oiseaux de proie, par ST. HYDER de Geneve, Geneve et Paris. 4. c. f.
- L. HÜBNERS *physikalisches Tagebuch 1 Jahrg. 2 Vierteljahr Salzb.*
- W. HUNTERS *medizinische und chirurgische Beobachtungen und Methoden. 1ster B. von K. G. KÜHN, Leipz.* 8.
- Two Introductory Letters, delivered by Dr. WILLIAM HUNTER, to his last Course of Anatomical Lectures, at his Theatre in windmill Street; as they were left corrected for the Press by himself. To which are added, some Papers relating to Dr. HUNTER'S intended Plan for establishing a Museum in London, for the Improvement of Anatomy, Surgery, and Physic, London, 4.
- Physical inquiry into the Cause and Cure of Fevers. By G. HUYSEY, Lond. 8.
- C. HVTTER de febris puerperarum, Frf. 4.
- Ésay sur eaux aux jambes des chevaux. par M. HYZARD. 4 Paris. 8.
- Natursystem aller bekannten Insekten. Von C. G. IABLONSKY. 2ter Theil, Berl.* 8.
- Traçatus politico-medicus de Dysenteria in genere, auctore I. C. IACOBS. Roterodami. 8.
- JACQVIN iconum plantarum rarior. 3. 4ter Hest Vindob. 4.
- EIVSD. *Beitraege zur Geschichte der Vögel Wien* 4. m. K.
- Pharmacopée des pauvres etc. etc. Par M. IADELOT. Nancy et Paris. 8.
- Beitraege zur Kenntnis und Tilgung des Borkenkäfers der Fichten von I. H. IAEGER, Iena.* 8: m. K.
- I. H. IAENISCH *von dem Krebs und dessen Heilart, Petersb.* 8. Ed. 2.
- Anfangs - Gründe der Naturlehre von C. F. d'INARRE, 1 Theil, Frankf.* 8.
- I. C. AB INDAGINE, *Abhandlungen über verschiedene Materien aus dem Reiche der Natur. Nürnberg.* 8.
- JOHN pharmacopoea officinalis et extemporanea, Lipsi. 8.
- G. IOSEPHI, *diff. de conceptione abdominali vulgo sic dicta. Götting.* 4.
- JOVRDAIN *über die chirurgischen Krankheiten des Mundes Nürnberg.* 8. m. K.
- Versuch einiger praktischen Anmerkungen über die Eingeweide etc. von I. F. ISENFLAMM, Erlangen.* 8.
- Des Caractères extérieurs des Minéraux par M. DE ROM DE L'ISLE. à Paris. 8.
- F. G. ITTNER *diff. de tussi. Mogunt.* 8.
- I. G. IVGELS *Vorschlaege zum Bergbau Regensp.* 8.
- I. H. IVGLER *de collyriis veterum variisque eorum differentiis Buzov.* 8.
- EIVSD. *opuscula bina medico - litteraria, Lipsi.* 8.
- I. S. KAEHLER, *Epistola de tussi convulsiva et variolis, Erlang.* 8.
- I. KAEMPF'S *neue Methode, die hartnäckigsten Krankheiten, die ihren Sitz im Unterleibe haben, besonders die Hypochondrie, sicher und gründlich zu heilen, Dessau und Leipzig.* 8. 2. Ed. (Adversus quem scripsit CAR. FR. GOTTH. SCHAEFER de noxa et abusu clysmatum. Vit. 1788. quam et germanice versam esse audio.)
- I. F. KARCHS *über die Heilkraft der Eibeln in der Ruhr, Frankf.* 8.
- Chemische Oefeningen, voor de Beminnars der Scheikunst in 't algemeen,

- algemeen, en de Apothekers in 't byzonder: door P. I. KASTE-
LEYN, 1 ste Strukje. Te Amsterdam. 8.
- J. E. KECK diss. super pertussi, Vit. 4.
- A. L. B. KELLER diss. de diagnosi februm exanthematicarum:
simulque historia epidemiae morbillosae a. 1783. Erlang. 4.
- Experiments and Observations on a new Species of Bark, shewing
its great Efficacy in verysmall Doses: also a comparative View
of the Powers of the Red and Quilled Bark. By RICHARD KEN-
TISH. London. 8.
- P. S. KERNER Beschreibung der Bäume und Gesträuche, in dem
Herzogthum Wirtemberg Zweytes Heft. Stuttgart. 4.
- H. KHYNRATH von philosoph. Athanor, und dessen Nutzen, Leipz.
1. Ed. noua.
- EIVSD. de igne magnorum, philosophorum secreto magno, Lipsi. 8.
- EIVSD. Magnesia catholica philos. Leipz. 8.
- A voyage the Pacific Ocean. by. COOK and JAMES KING. Lond. 8.
- Elements of Mineralogie. Py R. KIRWAN, Lond. 8.
- KLOSS Anleitung Insekten zusamment. Erkf. 8.
- L. I. KLINT de nervis Brachii Gott. 4.
- Mineral. Briefwechsel herausgeg. von P. E. KLIPSTEIN. 2 B., 4
Heft, Gießen. 8.
- L. C. G. KLIPSTEIN, Dissert. de nectariis plantarum, Ienae. 4.
- Wunder der feuerseyenden Berge, von FR. KNOLL. Erfurt. 8.
- ROCH über die Behandlung und Abrihtung der Pferde, Hann. 8.
- L. I. KOHLHAAS Anleitung zur Bildung acchter Wundärzte 1. B.
3. 4. St. Regensp. 8.
- L'art de naviguer dans l' air, exposé par C. G. KRATZENSTEIN,
Copenhagen et Leipzig, avec fig. 8.
- D. KRAVSE, Aetiologia fluxus menstrui mulierum, dissert. Lipsi. 4.
- L. C. KREBS medicinischer Beobachtungen, 4tes Heft, Quedlinburg. 8.
- W. TRNCKA von KRZOWITZ Geschichte des hektischen Fiebers.
Aus dem Lateinischen, Leipzig. 8.
- Okenum. Encyclopaedie. Herausgeg. von D. I. G. KRÜNITZ. 31 und
32ter Band, Berlin. 8.
- F. G. KVPFER diss. de notione et diagnosi febris, Gotting. 4.
- LABAT'S Abhandl. vom Zucker, dessen Bau, etc. übersetzt von G. F.
C. SCHAD, Nürnberg. 8. m. K.
- EIVSD. Reisen nach Westindien. 4ter Band, Nürnberg. 8.
- Traité des Scrophules; vulgairement appellées Ecouelles on Hu-
meurs froides, Troisième partie. Par M. PIERRE LALOVETTE.
To. II, A Paris.
- Observation meteorologiques faites a Padoue au mois de Juin 1783
avec une dissertation sur le Brovillard extraordinaire qui a regné
durant ce tems la traduites de l'italien de M. TOALDO Par
M. le Ch. de LAMANON, Paris. 8.
- Praktische Beytraege zur Cameraalwissenschaft. Von G. A. H. Baron
von LAMOTTE, 2ter Theil, Leipzig. 8.
- Nouveaux élémens de matière medicale, extraits des leçons publi-
ques de M. DE LAMVRE: etc. mis en ordre par M. **. 1. Vol.
in 4to.
- L. N. LAICHARTING von Tyroler Insekten 1 Th. 1 B. Zürich. 8.
- LANA und LOHMEIER von der Luftschiffung, Tübing. 8.
- Le Cui de la Nature ou le magnetisme au iour par M. de LAN-
DRESE, A Londres.

- D**issertatione chimica sopra il bleu di Prussia e i' alcali significato
del CAV. MARS. LANDRIANI f. l. 4.
- L**ANDRIANI dell' utilita dei conduttori elettrici in Milano. 8.
- M.** LANGE rudimenta doctrinae de peste. Viennae. 8.
- G. A. LANGGVTHII** Opuscula, historiam naturalem spestantia, Vi-
tebergae. 4.
- E**ssai ou discours historique et critique sur les decouvertes en
Anatomie par les Anciens et par les modernes par M. LASSUS
à Par. 8.
- G**eneral synopsis of Birds. By I. LATHAM. Vol. II. Lond. 4.
- N**ouvelle decouverte pour l' humanité ou Essai sur la maladie de
Cythere. Par M. LAVGIER à Paris 8.
- L' Art de faire cesser la peste ou les epidemies les plus terribles**
premiere partie par M. LAVGIER. A Paris.
- I**nstruction sur la nouvelle machine inventes par MM. LAVNCEY
à Paris.
- L**ettres de M. le Comte DE LAVRENEIN à M. I. MONTGOLFIER
sur l' experience Aerostatique faite à Lyon. Lyon. 12.
- R**apport de M. M. COSNIER, MALOET, DARCET, PHILIP LE
PREVX, DESSESSART et PAVLET sur les avantages reconues
de la nouvelle methode d' administrer l' electricite dans les ma-
ladies nerveuses, par M. LEDRV, connu sur le nom de COMUS,
Par. 8.
- LEPPERTIN** von Selbststillen Hamb. 8.
- LE ROUX** über die Blutkürze der Sechswoechn. Kornigsb. 8.
- LESKENS** Anfangsgründe der Naturgef. Leipz. 8. 2 Ed.
- LEVRET** vom Stillen der Kinder Leipz. 8.
- LEWIS** neues englisches dispensatorium, Bresl. 8. 2 Ed.
- A**n experimental history of the materia medica of Guil. LEWIS
3 edition, London. 4.
- F. E. LIEBLEINS** Flora Fuldenfis, Frcf. 8.
- I. L. LINDT** dissert. de aluminis virtute medica Gotting. 4.
- LINNAEI** systema vegetabil. ed. 14. MVRRAY Gotting. 8.
- EIVSD.** Pflanzensystem II. Tb. Nürnberg. 8. et sub tit. von den Zim-
belgewaechsen.
- EIVSD.** Nachtrag zur 6 Ausgabe, Gorba. 8.
- TH. LOBBS** allgemeine medicinische Grundsätze und Vorschriften in
III, Theilen aus dem Engl. Leipz. 8.
- LOMBARDS** 2 Abhandlungen über die Nothwendigkeit bey der Be-
handlung frischer Wunden, ausführende Mittel anzuwenden, Aus
dem Franz. Leipz. 8.
- LOHMEIER** de artificio navigandi per aerem Giesl. 4.
- D**e praecipuis morborum mutationibus et conversionibus tentamen
medicum. Authore A. C. LORRY ed. C. HALLE, Paris. 8.
- B**otanisch-praktische Lustgaertnerey nach Anleitung der besten neu-
sten brittischen Garten-schriftsteller, von F. H. H. LVNDER,
zweyter Band. Leipzig. 4.
- V**ollstaendige Beschreibung von allen sowohl bisher bekannten als auch
einigen neuen Barometern etc. mit 6 Kupfert., von I. F. LVL,
Nürnberg und Leipzig. 8.
- EIVSD.** von Blitz und Blitzableitern. Nürnberg. 8.
- EIVSD.** wie das Eudiometer des Fontana zu verfertigen, Nürnberg. 8.
- MACARII** a S. ELIA Institutiones pathologiae, Graec. 8. 2. ed.

- Leideinglot de pathologie of Beschouwing van het Menschlyk Li-
 chaam in den zuken stat.* Door. I. MACQVET. Te Utrecht, gr. 8.
F. W. MÄLER von Hambacher und Schwollener Sauerbrunnen Leipz. 8.
WANGERS Pomologie zweyter Theil Leipz.
M. I. MARA von der Schwind - Lungenucht Hann. 8.
REYSD. wie man Blatterpatienten Behandeln soll, Hann. 8.
*Physische Untersuchungen über die Electricität von H. MARAT. Aus
 d. Franz. überf. mit Anm. von C. E. WEIGEL. Mit 5 K. Leipz. 8.*
*Memoires et Observations sur un nouveau moyen de prevenir et
 d'entrer l'aveuglement qui a pour cause la Cataracte, par M.
 MARCHAN. Nimes. 8.*
*Physique du monde dediée au roi par M. le Baron de MARIVETZ
 et par GOVFFIER. Tom. IV. à Paris.*
*H. D. MARKWART specimen inaugurale med. exhibens curationem
 gangraenae et sphaceli. Gott.*
*The history of Sumatra, By William MARSDEN. The second
 edition 4.*
*Recherches des oiseaux au observations philosophice sur la caractere
 de ces volatiles, sur leur alimens, par M. MARTINET. Paris.*
F. H. W. MARTINI allgemeine Geschichte der Natur 5. B. Berl. 8.
*F. MARTINI Betrachtungen in der Lehre von Kopfwunden, 5ter Th.
 Hamburg. 8.*
*M. F. MARX Anweisung wie man Blatterpatienten auf eine einfache
 und wenig kostbare Art behandeln soll Hannover.*
*Projet d'un Moyen pour diriger le Globe aerostatique, par MA-
 THIEV. A. Nimes.*
*Appercu sur les moyens des guerir l'hydrophobie. par M. MA-
 THIS. A Paris. 8.*
*Memoire sur les differents maniere d'administrer l'Electricité et
 observations sur les effets qu'elles ont produits; par M. MAV.
 DUYT: I. Vol. à Paris. 8.*
*Supplement necessaire à la science des Academies ou des Physi-
 ciens et de Chymistes de tous les pays, par M. MAVPIN. Par. 8.*
L. MAY Anmerkung über die Fossilien bey Eberstadt, Darmst. 8.
*MEYERS Beschreibung des ganzen menschl. Koerpers etc. 3ter Band
 Berlin und Leipzig. 8.*
EBEND. Anatomische Kupfertafeln. 2tes Heft. Berlin u. Leipzig. 4.
*L. I. MENÜRETS über die Wirkung der Luft in ansteckenden Krank-
 heiten Leipz. 8.*
*Reynage zur besondern Geschichte der Voegel gesammelt von BL.
 MERREM. 1stes Heft. Goettingen. 4.*
C. MERTENS obseru. med. Tom. II. Vindob. 8.
A. F. METTERNICH de vrina, vt signo. Mogunt. 8.
*de MEZA de quibusdam notabilioribus obiectis ad artem obstru-
 perin. Hafn. 8.*
*L. D. METZGERS vermischte medicinische Schriften 3 Theile Koenigsb.
 1. 2 Ed.*
Entwurf einer medicina ruralis. (Vom METZGER) Koenigsb. 8.
L. P. MICHELL de synchondrotomia pubis Amst. 8.
*D. I. P. MICHELLS ausführliche Abhandlung über die Schaambein-
 trennung, herausgeg. von D. CHR. FR. LVDWIG, Leipzig. 8.*

Reliqua proxime.

Contenta in hac parte.

I.	Opere anatomiche e cerusiche di AMBROGIO BERTRANDI, T. I—V	P. 387
II.	FR. MATTH. STÖY Tentamen de nexu inter matrem et foetum	429
III.	A Treatise on the diseases of children by M. VNDERWOOD	430
IV.	I. F. BLUMENBACH de oculis leucaethiopum et moru iridis	432
V.	PALLETTA de nervis crotaphitico et buccinatorio	434
VI.	A dissertation on the theory and Cure of the Cataract by I. WATHEN	436
VII.	Nouvelles instructives, bibliogr. etc. par M. RETZ	437
VIII.	Memoria par servire alla storia de' polipi marini di F. CAVELINI	445
IX.	Instruction sommaire sur le traitement des maladies veneriennes etc.	448
X.	C. H. A. DE SCHAVMBURG diss. de abortu	451
XI.	Observations in Midwifery etc. by W. DEASE	453
XII.	N. E. PEREBOOM materiae vegetabilis Dec. I. II.	457
XIII.	Saggi scientifici e letterarj dell' Accademia di Padova T. I.	459
XIV.	I. C. F. WERNERI vermium intestinalium cent. III. auct. I. L. FISCHERO	485
XV.	I. E. NEUBAUER Opera anatom. collecta	490
XVI.	C. F. LUDWIG historia anatomiae et physiologiae comp.	491
XVII.	Considerationes pathologico-semioticae N. F. ROUGNON Fasc. II	492
XVIII.	I. C. SCHAEFER <i>medicin. Orbbeschreibung von Regenspurg</i>	496
XIX.	I. J. KOHLHAAS <i>medizinische Fragmente</i>	500
XX.	Manuel des gouteux et rhumatistes par GACHET	506
XXI.	Précis des leçons publiques de chimie et d'histoire naturelle etc. par M. NICLAS T. II	509
XXII.	A philosophical et medical Sketch of the natural history of the human body and mind etc. by J. M. ADAIR	514
XXIII.	Observations sur la physique etc. par M. ROZIER MONGEZ et de la METHERIE	520
XXIV.	Histoire de l'academie royale des sciences a 1783. et 84	524
XXV.	Noua physico-medica	553
XXVI.	Continuatio indicis librorum physico-medicorum qui anno 1784. prodierunt	561